

Peter Grishauge

GÅRDE OG HUSE I VUST SOGN

PETER GRISHAUGE

GÅRDE og HUSE
i Vust sogn

Ny udgave 2022

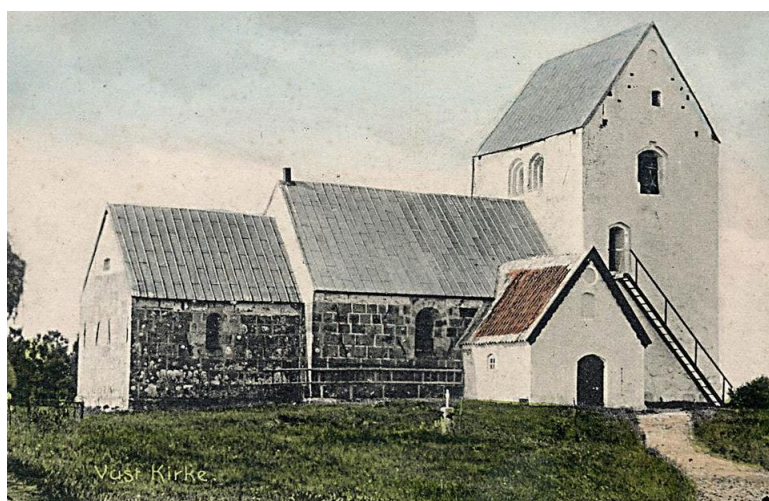
Forord

Jeg har i mange år arbejdet med slægts og lokalhistorie i Han herred - samlet materiale på arkiverne og i de skrevne kilder. Tidligere har jeg udgivet "Gårde og slægter i Klim sogn" i 1999 og "Gårde og slægter i V. Thorup sogn" i 2000 og i 2001 besluttede jeg så at gå i gang med Vust sogn. Beskrivelserne af gårdene og husene i denne bog dækker hovedsageligt perioden fra 1600-tallet til op til nyeste tid. Ikke alle gårde og huse i Vust er beskrevet, men kun de hvis historie rækker mindst 150-200 år tilbage i tiden. Jeg havde liggende skitsen til de fleste gårdshistorier og en hel del materiale i øvrigt, idet en stor del af min slægt stammer fra Vust, men det har siden været nødvendigt at foretage adskillige arkivbesøg og her har afdøde Wolf Møllers efterladte materiale om Vust sogn, som findes på lokalhistorisk arkiv i Fjerritslev, været til stor hjælp. Wolf Møller boede i Albæk ved Randers, men hans slægt stammede fra Hanherred og han indsamlede og bearbejdede store mængder kildemateriale, især Vust sogn havde hans interesse. Jeg havde en omfattende korrespondance med ham gennem årene, og meget af dette har kunnet bruges til denne bog. Hans efterladte arkiv indeholder desuden mange henvisninger til Hannæs birks tingbog, som har været til stor hjælp i de ret omfattende tingbogsstudier, jeg har lavet de sidste par år. Foruden at samle oplysninger i arkiverne, har jeg også indsamlet en mængde billeder og oplysninger i Vust og omegn. Her har de mange billeder og oplysninger, som Niels Svaneborg samlede og nedskrev gennem et langt liv været af stor betydning. Hans søn Johan Svaneborg har beredvilligt stillet dette store materiale til rådighed og har selv suppleret med mange oplysninger. Mange har været behjælpelige med at udlåne billeder og give oplysninger, men især tak til Peter Nielsen i Løgstør, som stammer fra Vust Holme. Han har gennem flere år arbejdet med at registrere folketællinger og kirkebøger og foruden at stille dette store materiale til min rådighed, har han været til stor hjælp med sit store lokalkendskab til Vust og ved den vedvarende interesse, som han har vist for projektet. Desuden en tak til Otto Jensen i Herning for hans internetformidling af denne bog og for udlån af hans registreringer af gravstenene på Vust kirkegård. Endelig skal nævnes, at min far, Andreas Grishauge, som for nylig døde i en alder af næsten 93 år, til det sidste fulgte med i projektet og med sin gode hukommelse ofte var i stand til at hjælpe med oplysninger. Til slut skal jeg nævne, at oplysningerne om gårdenes ejere og beboere tilbage i tiden stammer fra de skriftlige kilder i arkiverne, mens de i nyeste tid hovedsagelig støtter sig til mine lokale kontakters hukommelse og derfor skal nogle af årstallene her betragtes som omtrentlige.

Marts 2003

Peter Grishauge

Ny udgave marts 2022 anvendt Rasmus Kruses malerier i digitale samlinger fra det Kgl. Bibliotek.

Vust kirke o. 1910-20.

Vust sogn

Der har fra gammel tid været 4 ”byer” i Vust sogn: Ellidsbøl, Sylt, Vust by og Vust Holme, men i slutningen af 1800-tallet og i begyndelsen af 1900-tallet er der ved udstykning og udflytning dannet nye bebyggelser: Vust Kær, Barkjær og Vust Mark. Husene og gårdene i sognet har i dag samme karakter af spredt landsbybebyggelse, som det altid har haft. Nogen egentlig bydannelse er der ikke sket i sognet, men alligevel er der sket store forandringer gennem årene. Sognet var hårdt ramt af sandflugten i 1600-tallet, der må have taget sig ud som en sand naturkatastrofe for folkene herude, idet deres marker og undertiden også deres huse bogstavelig talt blev begravet i sand. Derfor er adskillige gårde blevet nedlagt allerede i 1700- og 1800-tallet. De sidste 50 år har især været hård ved mange gårde i Vust. I dag er de fleste af de ca. 30 gårde, som oprindeligt lå i sognet, nedlagt. Husene til mange af disse gårde ligger der stadig, men mange er i de senere år blevet nedlagt som landbrug.

Det tidligste tidspunkt man kan få et overblik over ejerforholdet til gårdene i Vust sogn er i slutningen af 1400-tallet og i begyndelsen af 1500-tallet, hvor man ved hjælp af tingsvidner og jordebøger fra Ågård gods, samt præsteindberetningen fra 1568 nogenlunde kan danne sig et billede af forholdene. Ågård var dengang ejet af Gyldenstjerne og var det altdominerende gods i Hanherred. Det ejede således også dengang mange af gårdene i Vust sogn, men et bemærkelsesværdigt stort antal gårde var dengang i selveje eller ejet af kronen. Foruden Ågårds og kronens gårde var der en del under Ø-kloster på Øland (det nuværende Oksholm), som efter reformationen i 1536 blev inddraget af kronen og lagt under Sejlstrupgårds len.

Midt i 1500-tallet blev Ågårds store godsmængde delt op ved arv og gårdene blev efterhånden delt op mellem mange fjerntboende ejere, så at der i 1600-tallet til sidst var gårde i sognet hvis ejere boede så langt væk som i Norge. Disse fjerntboende ejere var villige til at sælge gårdene heroppe mod nord, da almindelige bønder fik mulighed for købe og eje jordegods efter 1660. Mange lokale bønder tjente penge ved skudehandel på Norge og det gav dem mulighed for at købe disse gårde. Også nye godser kom til, således kom et betragteligt antal gårde og huse i Vust i 1700-tallet under Lundbæk på Himmerland, men i begyndelsen af 1800-tallet var næsten alle gårde og huse i Vust kommet i selveje.

Vust by o. 1950.

Ellidsbøl

I vore dage består Ellidsbøl eller Ellersbøl, som man undertiden tidligere stavede det, af to gamle huse, Sekkelund og Svanborg samt to nedlagte gårde Mølbæk og Ellersbølgård. Området ligger tæt på Vester Thorup Klitplantage og store dele ligger hen som marehalsbevoksede klitbakker.

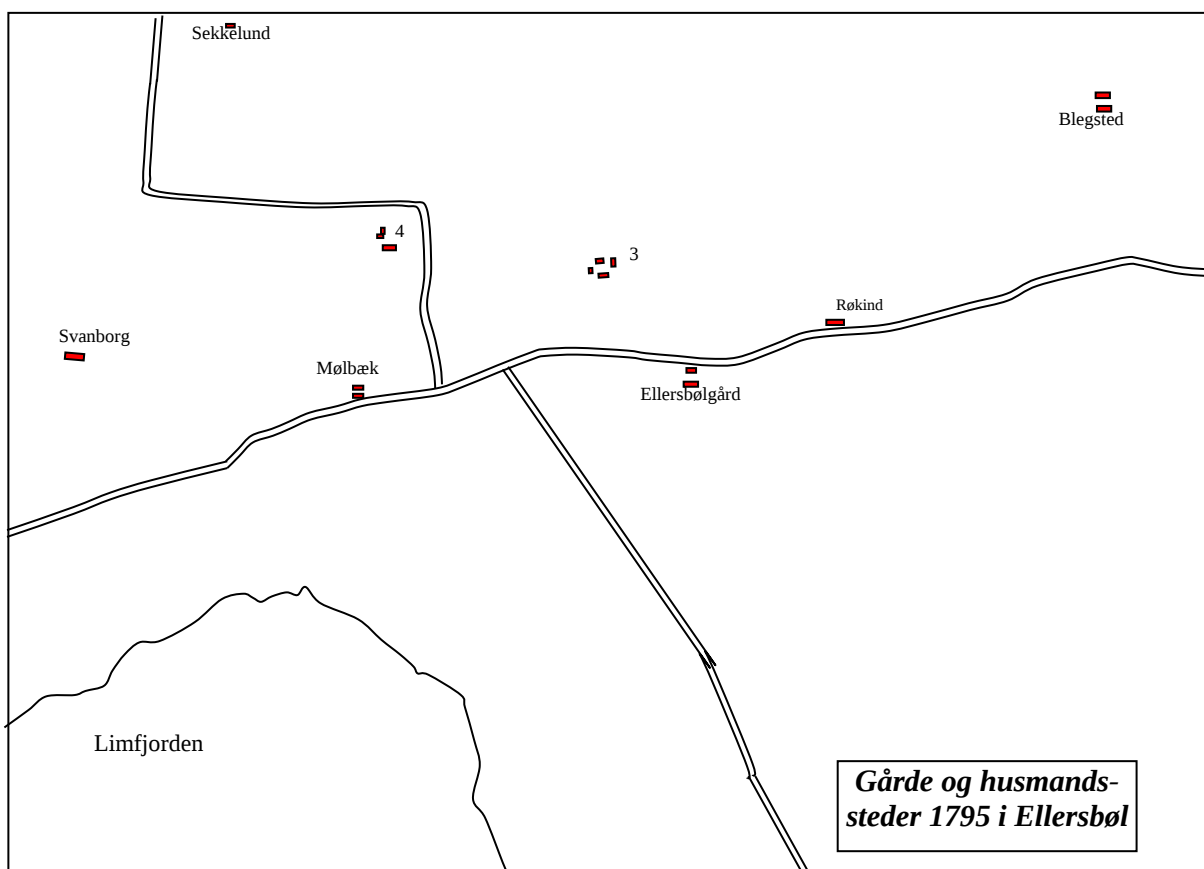
Det udseende landskabet har i dag er et resultat af den voldsomme sandflugt, som hærgede her i 1600- og 1700-tallet og den efterfølgende beplantning af området i slutningen af 1800-tallet.

Før sandflugten ødelagde landbruget, boede her væsentlig flere mennesker herude. I 1600- og 1700-tallet var her 4 gårde: Ellersbølgård, matr. nr. 4 og de to gårde som 1769 blev slået sammen til matr. nr. 3 (senere Knapmagerens gård). Der var også tre husmandssteder: Mølbæk, Sekkelund og Svanborg samt 3-4 jordløse huse. Lidt øst herfor lå Blegsted, som tilbage i tiden var en stor gård, og som en tid i 1600-tallet var beboet af adelige personer.

På et kort fra 1883 fra før klitplantagen ses tydeligt, hvorledes en stor parabelklit (Hyklit Sande) formentlig i 1600-tallet har pløjet ind over Ellersbøl og begravet halvdelen af området i sand.

Menneskene forsøgte stadig at få deres udkomme herude og af kilderne kan man se, at i stedet for det traditionelle landbrug forsøgte man sig med fårehold og fiskeri.

Endelig blev beboelsen under 2. verdenskrig også præget af, at tyskerne anlagde en befæstning – en såkaldt tankspærring - på området her fra Lund Fjord og ud til havet.

Knapmagerens gård i Ellersbøl

Matr. nr. 3

Denne gård er for længst forsvundet. Den blev nedlagt for over 100 år siden og de sidste rester af gården forsvandt vist under 2. verdenskrig, da tyskerne anlagde tankspærring og bunkere i området. Gården kan følges helt tilbage til begyndelsen af 1600-tallet. Den var dengang i selveje, men stod i jordebøgerne til Aalborghus, idet gården også betalte landgilde hertil. Gården havde to ejere, Anders Skøtt og Jesper Poulsen, men efter 1632 nævnes kun sidstnævnte i gården og det blev hans slægt som kom til at bo i gården helt frem til 1883, da den nedlagt og jorden blev lagt til nabogården Ellersbølgård.

Uddrag fra matrikelkort fra 1795. Øverst til højre ses Knapmagerens gård.

Gården var som de andre gårde i Ellersbøl i 1600-tallet stærkt plaget af sandflugt og dens hartkorn blev derfor reduceret fra næsten 4 tønder i 1664 til kun godt 1 tønne i 1688. Gården var da beboet af Jesper Poulsens sønnesøn Just Jacobsen.

Gården hørte under Lundbæk i 1700-tallet. Malet 1836 af Rasmus Kruse.

Gården kom under Lundbæk i 1703 og forblev herunder de næste knap 100 år, da Just Jacobsens oldebarn Thomas Justesen frikøbte den. Dens hartkorn var da blevet forøget, idet Thomas Justesen, da han fæstede sit fødehjem i 1769, også fæstede jorden til en lidt mindre nabogård, hvis fæster Niels Christensen var gammel og barnløs. Fæstebrevet lyder således:

Sophia Dorethea Bilde, sl. Baron Otto Henric Juels efterladte enkefrue til Lundbech, Pandum, Rammegaard og Udstrup, tilstaar herved at have stæd og fæst, ligesom jeg og hermed stæder og fæster til Thomas Justesen, barnfød paa det mig tilhørende hartkorn i Væster Han Herret, Vust sogn, Ellisbølle bye, det hartkorn, som hans moder, Christen Jørgensen enke, hidindtil har beboet og nu formedelst alderdom og svaghed ej længere kand forestaae, bestaaende af hartkorn

1 tønne 1 Skp. 1 Fjdk. 0 Alb.

saa og det hartkorn, som Niels

Christensen ibidem hidindtil har haft

0 - 7 - 3 - 2 -

I alt hartkorn

2 tønne 1 Skp. 0 Fjdk. 2 Alb

hvilket hartkorn bemelte Thomas Justesen sin livs tiid maa nyde, bruge og beboe paa følgende conditioner, at hand betaler i landgilde aarlig til hver aar St. Mortens dag penge 6 Rdl. Gjør reyser efter ordre og tilsigelse, svarer alle kongl. paabude eller herefter paabudne contributioner, holder bygningerne i forsvarlig stand, dyrcker og driver selv sin jord og avling og intet deraf bortleyer eller derfra lader bortkomme, giver sin gamle moder hendes sømmelige ophold af føde og klæde hendes lives tiid og i fald hun icke med omgangen i tiiden skulde finde sig fornøjet, da give hende hvis (hvad) hærskebet fornøden og billig eragter. – I ligemaade at give Niels Christensen hvis ac-corderet og tilstaaet er. – Rætter og forholder sig i øvrigt efter hans May.ts allernaadigste lov og anordninger samt er mig og min fuldmægtig hørig og lydig, alt under dette fæstes forbyrdelse og paafølgende straf. – Udi indfæstning er betalt 10 Rdlr.

Dets til bekræftelse under min haand

Lundbech den 23. december 1769

S:D: Bilde

Udsnit fra fæstebrevet fra 1769.

Thomas Justesen skulle således give sin gamle mor aftægt. Hun døde i 1775 og i skiftet kan man læse følgende efter en opgørelse over den afdødes få ejendele:

Naar den afdødes midler balanceres med hendes jordefærd saa ses, at intet bliver til deeling og skifte derfra. Men efter den afdødes begiæring samt Thomases gode hiertelaug blev den yngste datter skiænket sin sal. moders kiste og klæder og derfor uden æskede hun løn for sin tjenste, siden hans fæste tiid eller ogsaa hielp til bryllups kost og send, hvilket de ei kunde forenes om, hvorover dette skifte denne gang opsættes til brødrenes hiemkomst og videre høie skifte rettens egen gode kiendelse.

Senere i skiftet kan man dog se at Thomas Justesen var blevet enig med sin (halv)søster Anne Christensdatter om, hvor meget hun skulle have i løn og arv efter moderen.

Thomas Justesens ældste datter Maren blev i 1805 gift med Rasmus Axelsen og det unge par overtog samtidig gården. Rasmus Axelsen drev gården i 35 år og overlod så igen gården til svigersønnen Jens Chr. Christensen. Han benævnes flere steder i Vust kirkebog som knapmager og det er således efter ham gården fik sit navn.

I 1870 var han blevet 64 år, men drev stadig gården. Hjemme hos sig havde han to voksne sønner Søren Christian og Christian Nicolai Jensen, som i folketællingen benævnes som fiskere. I 1880 optræder gården for sidste gang i folketællingen og her havde sønnen Christian Nicolai Jensen overtaget gården og faderen boede her som aftægtsmand.

Periode	Bruger	Ejer
1604	Anders Skøtt	Selvejer under Aalborghus
1610-32	Jesper Poulsen & Anders Skøtt	Selvejere under Aalborghus
1632-37	Jesper Poulsen	Selvejer under Aalborghus
1641-64	Jacob Jespersen	Selvejer under Aalborghus
1672-88	Just Jacobsen	Selvejer under Aalborghus
1703-		Lundbæk
1724	Christen Justsen	Lundbæk
1734 & 1743	Just Christensen	Lundbæk
1747-62	Christen Jørgensen	Lundbæk
1762-69	Maren Thomasdatter	Lundbæk
1769-98	Thomas Justesen	Lundbæk
1798-1805	Thomas Justesen	Selvejer
1805-40	Rasmus Axelsen	Selvejer
1840-75	Jens Chr. Christensen	Selvejer
1875-83	Chr. Nikolaj Jensen	Selvejer
1883	Niels Chr. Jensen	Selvejer
	Lagt. til matr. nr. 5	

Ellersbøl matr . nr. 4

Matr. nr. 4

Gården er i dag helt væk, men pladsen, hvor den har lagt, kan stadig ses i landskabet, idet noget af træbevoksningen omkring gården endnu står her. Under 2. verdenskrig blev gården nemlig brudt ned, da tyskerne her anlagde deres tankspærring.

Den lille gård kan følges tilbage til midt i 1600-tallet og var da ejet af bonden Povl Holst, som var selvejer i Søndergård i Øsløs og var lensmandens delefoged på Hannæs. Fæsteren i gården, Anders Madsen, stammede fra Ellersbølgård og han forblev i gården til sidst i 1600-tallet. I begyndelsen 1700-tallet kom gården i selveje, da fæsteren Just Thomsen købte sin gård, men i 1716 solgte han den igen til Anders Godiksen i Lild og boede her derefter som fæstebonde indtil 1742. Da blev gården nemlig købt af sønnen Poul Justesen og fire år efter gik Just Thomsen og hustru Maren Jensdatter på aftægt. I aftægtsdokumentet siges der blandt andet:

Poul Justesen, som er den yngste, som udi lang tid haver været hjemme hos os og nu herefter skal med guds hjælp forsørge os, hvorpå vi lader velagte unge karl Mads Christensen i Ellersbøl og Jens Christensen Mølbæk til vitterlighed at påhøre og bekræfte med os; hvorpå Poul Justesen svarer os, at han med guds hjælp vil forsørge os, så at han ikke kan udgive nogen arv eller arvepart til nogen af sine tre søskende.

I 1787 overlod Poul Justesen så gården til svigersønnen Lars Poulsen Nielsen, der var af Bliksted-slægten. Han døde dog ret hurtigt og enken Maren Poulsdatter giftede sig snart efter med Peder Nielsen fra Vust Holme, som var 10 år yngre end hun. Få år efter døde hun og Peder Nielsen tog sig en 20 år yngre hustru Johanne Godiksdatter.

Marie og Otto Græsbøl ved matr. nr. 4 i Ellidsbøl o. 1925.

Imidlertid døde Peder Nielsen blot 2 år efter, hvorefter Johanne Godiksdatter skyndsomst giftede sig med en jævnaldrene mand Peder Hansen Bærnt. Efter der således var kommet et generationsskifte og gården havde skiftet ejer 3 gange på blot 20 år ved giftermål og dermed overgået til en helt anden slægt, drev Peder Hansen Bærnt nu gården i over 40 år.

Gårdens sidste ejer var Lars Kr. Larsen og han blev mod sin vilje tvunget væk fra sin gård og måtte lide den tort at se tyskerne bryde den ned.

Lars Kr. Larsens gård (matr. nr. 4) o. 1940 kort før den blev brudt ned.

Periode	Bruger	Ejer
1658	Anders Madsen	Povl Holst
1664	Anders Madsen	Poul Holsts arvinger
1672	Anders Madsen	
1683-90	Anders Madsen	Niels Larsen i Frøstrup
-1716	Just Thomsen	Selvejer
1716-	Just Thomsen	Anders Godiksen i Lild
-1742	Just Thomsen	Henrik Bollesen Holler i Nørklit
1742-87	Poul Justesen	Selvejer
1787-92	Lars Poulsen Nielsen	Poul Justesen
1792	Maren Poulsdatter	Selvejer
1792-1810	Peder Nielsen	Selvejer
1810	Johanne C. Godiksdatter	Selvejer
1811-52	Peder Hansen Bærnt	Selvejer
1852	Ane Cathrine Pedersdatter	Selvejer
1853-90	Godik Peter Christensen	Selvejer
1890-95	Maren J. Mølbæk (enke)	Selvejer
1895-96	Christen Peter Godiksen	Selvejer
1896-97	Niels Chr. Madsen (Holmgård)	Selvejer
1897-1930	Otto Græsbøl	Selvejer
1931-46	Lars Kr. Larsen	Selvejer

Ellersbølgård

Matr. nr. 5

Ellidsbølvej 2

Gården ligger højt på bakken i Ellidsbøl med udsigt over Lund fjord, som den har gjort i i over 400 år, men den er dog i dag nedlagt som landbrug. Ellersbølgård er en gammel selvejergård således at forstå, at den fra begyndelsen af 1600-tallet var i delvis selveje, men også svarede landgilde til Aalborghus slot. Ejeren midt i 1600-tallet hed Mads Isaksen og han stammede fra Langvad i Tømmerby sogn. Hans datter Maren blev gift med Thomas Bodelsen fra Tværgård i V. Thorup og datteren og svigersønnen overtog gården o. 1670. I 1703 solgte kronen sin part i gården til Lundbæk på Himmerland og gårdens beboere blev nu fæstebønder herunder de næste godt 100 år.

Ellersbølgård o. 1900

Gårdens sidste fæster var Thomas Boldelsens oldebarn Christen Madsen, som den 27. januar 1787 fik fæstebrev på gården. Faderen Mads Christensen var død i 1778 og af skiftet fremgår det, at gårdens besætning dengang var 4 heste, 4 køer, en gris og hele 20 får. Fiskeri både på havet og i fjorden har man også drevet, eftersom gården havde fjerdepart i 2 både og ejede et sæt bundgarn. Enken Else Pedersdatter drev nu gården videre med hjælp af sønnen og i hans fæstebrev nævnes følgende: *Hans gamle moder nyder fremdeles af stædet frie husværelse og underholdning hendes øvrige levetid og efter hendes død en sømmelig jordefæhr, ligesom fæsteren og efter evne paaligges at underholde sin svagelige sødster.*

Ellersbølgård i 1916 med nybygget stuehus .

Denne ”svagelige” søster, Maren Madsdatter, nævnes i folketællingen fra 1787 at være ”afsindig”. Hun døde 38 år gammel i gården i 1792 . I 1808 solgte Lundbæk Ellersbølgård, men det blev ikke gårdens fæster Christen Madsen, som købte den. Han og hans familie flyttede til et hus i Ellersbøl og i stedet kom der en ny slægt i gården, idet gården blev købt af Just Christensen Hede, som stammede fra Langvad i Tømmerby. Han var 38 år og ungkarl og foruden at være landmand ernærede han sig også som urmager. I 1819 giftede han sig så endelig med den 25 år yngre Dorthe Marie Christensdatter. Da Just Hede han døde som 70-årig i 1840 fandt enken sig et par år efter en ung mand, Lars Povlsen, som herefter drev gården i over 40 år.

Ellersbølgård i 1962.

Periode	Bruger	Ejer
1604-22	Anders Pedersen	Selvejer under Aalborgghus
1623-70	Mads Isaksen	Selvejer under Aalborgghus
1672-1690	Thomas Bodildsen	Selvejer under Aalborgghus
1703-45	Christen Thomsen	Lundbæk
1746-78	Mads Christensen	Lundbæk
1778-87	Else Pedersdatter (enke)	Lundbæk
1787-1808	Christen Madsen	Lundbæk
1808-40	Just Christensen Hede	Selvejer
1840-43	Dorthe M. Christensdatter	Selvejer
1843-84	Lars Poulsen	Selvejer
1884-1931	Martinus Jensen	Selvejer
1931-42	Dorthe Marie Jensen	Selvejer
1942-46	Jens Andersen Jensen	Selvejer
1946-49		Staten
1949-68	Jens Peter Christensen	Selvejer
1968-	Sagfører Johnsen	Selvejer

Mølbæk

Matr. nr. 30

Ellidsbølvej 1

I 1600-tallet var Mølbæk kun et lille husmandssted og omtales i de ældste kilder som et hus ved Mølbæk, hvorfor man kan formode at det lille vandløb, som man kan se løber lige vest for gården på det gamle matrikelkort fra 1795, måske før sandflugten i 1500- og 1600-tallet har været en bæk og der således har lagt en vandmølle i Ellersbøl. Ejeren i 1600-tallet var Jørgen Christensen, som var dommer til Hannæs ting og selvejer i den store Jomfrugård i Vust. I 1655 bliver han uenig med fæstebonden i gården, Oluf Pedersen, og stævner ham derfor til Hannæs ting, som dengang blev afholdt ved Tømmerby kirke. I den anledning bliver Oluf Pedersens fæstebrev på Mølbæk fra 1650 indført i den gamle Hannæs birks tingbog (her gengivet i den originale lidt knudrede 1600-tals stavemåde):

Kiendes ieg mig Olluf Pedersen, nu boendes paa Søldt och gjør viterligt udi i dette mit obne breff, at eftersom Jørgen Christensen udi Vust haffuer paa sin Moder og søds kendes vegne sted og fest mig den versted vesten Ellidsbøell, Nemblig Mølbech, som Morten Jensen Bosgrd tilforn udi feste haffde. Saa bepligter jeg mig paa min ere, trou och louffuee, den at forbyge och forbedre som forsvarligt kand vere og afgiffue aarlig deraf til udgift thou pund smør efter som der sædvanligt afganget haffuer. Deslige bepligter jeg mig for hvis egt och Arbeid der aff kunde falde. At jeg derfor schall tage vare paa hvis boede som forne[førnævnte] Jørgen Christensen och hans moder bruger til fiskeri ved haffuet, at di ichi udi nogen maade paa nogen tider for min forsømmelse skyld der udi lider nogen skade. Da derfor at stande til Rette om ieg nogen skade kunde haffuee hafft Affuerget och foruendt, och ichi alene paa landet, men end ochsaa paa Vandet, hans beste saa vitt mig mouligt ehr. At fordre og fremme, det forne bepligter ieg mig paa min ere, throu och loffue at holde hannem uden skade og skadesløs saa lenge ieg forne Olluf Pedersen forne bolig beholder og besidder.

Thill vidnesbyrd haffuer ieg min Zignette her forneden paa trøgt.

Vust dend 24 Junius Anno 1650.

Af fæstebrevet fremgår at fæsteren Oluf Pedersen, foruden landgilden på de to pund smør årlig, som vigtigste hoveriarbejde også skulle tage vare på ejeren Jørgen Christensens båd, der altså brugtes til fiskeri ved havet. Det var blandt andet omkring det sidste uenigheden opstod, idet Jørgen Christensen ikke mente Oluf Pedersen havde passet godt nok på hans båd. Jørgen Christensen beholdt gården til sin død i 1684, hvor efter gården enten er blevet solgt eller overtaget af hans arvinger. Gården forblev på lokale hænder op gennem 1700-tallet, således var den ejet af Godik Larsen i Damgård i Thorup Holme i sidste halvdel af århundredet. Fæsteren hed Jens Christensen Mølbæk og før ham havde hans far boet i gården. I 1796 døde Jens C. Mølbæk og enken Maren Laursdatter drev gården indtil datteren Johanne i 1803 blev gift med Christen Pedersen Kollerup, hvorefter det unge par overtog Mølbæk. Chr. Kollerup og hustru Johanne fik ingen børn, men en søn fra det nærliggende Blegsted, Jens Christensen Blegsted, kom så meget i gården at han blev regnet for en søn af huset og det blev derfor ham som i 1826 overtog Mølbæk. Jens Christensen Blegsted forøgede i de følgende år jordtilliggendet ganske betydeligt, så den nu blev for en mindre gård at regne. Om Jens C. Blegsted har hans sønnesøn Jens Andreas Mølbæk senere i sine slægtsnotater fortalt følgende historie:

Om bedstefar er fortalt, at han engang løj således, at han troede det selv. Det gik således til: En søndag formiddag var han i færd med at pynte sig for at gå i kirke, og havde derfor iført sig et par nye bukser af skind (på den tid almindeligt brugt). Medens han altså var i færd med omklædningen, kom en kone fra Vust – en af dem som helst vil være den første til at bringe nyhed – og hun siger da til bedstefader: ”Hvor skal du hen?” – Nu var han ikke stemt for at give hende besked derom og siger derfor: ”Jeg skal ned til havet for der er kommet en stranding.” Det skete jo ofte på den tid.

Han tænkte ikke mere over denne besked han havde givet konen, og gik til kirketid mod Vust. Da han kom omtrent til byen, mødte han flere mænd, som fortalte at der var kommet en stranding, og de nu ville ned til stranden og se at få bjergelod. Bedstefar fulgte nu med for også at få part i bjergningen. Men desværre var der ingen stranding, og det blev øsende regnvejr, således de nye skindbukser blev aldeles ødelagt!

Mølbæk o. 1920-30.

Jens C. Blegsted blev senere efterfulgt af sin søn Anders C. Jensen Mølbæk, og i 1912 blev det hans brorsøn Kristian Kronborg Jensen Mølbæk, som købte Mølbæk. Om ham har datteren Jensine Marie senere fortalt: *Far og mor købte Mølbæk af en farbror og hans kone, som ikke selv havde børn. De blev boende på aftægt indtil deres død. Far og mor købte mere jord. De var meget dygtige til landbrug og fik bygget både lade og stald og drænet jorden. Desuden fik de indlagt både vand og elektricitet til lys og begge dele trak vindmøllen på taget. Det var flot på den tid. Mor drev som enke gården videre ved hjælp af en bestyrer, indtil Anders blev gift og drev Mølbæk videre.*

Anders og Ninna Mølbæk drev gården helt til 1995, da de solgte den til Kirsten R. Justesen og Jens Justesen. På gården driver Jens Justesen firmaet SKANDINAVISK NATUR, der arbejder med naturinformation i Skandinavien.

Mølbæk i 1955.

Mølbæk i 1962.

Periode	Bruger	Ejer
-1650	Morten Jensen Bosgård	Jørgen Christensen
1650-55	Oluf Pedersen	Jørgen Christensen
1658	Jens Madsen	Jørgen Christensen
1664	Mads Poulsen	Jørgen Christensen
1683	Peder Christensen	Jørgen Christensen
1688	Peder Christensen	
o.1720-26	Christen Jensen	Jørgen Jensen i Aggersborg
1726-	Christen Jensen	Henrich Bollesen Holler
1756-96	Jens Christensen	Godik Larsen i Holme
1796-1803	Maren Laursdatter (enken)	
1803-26	Christen Pedersen Kollerup	Selvejer
1826-58	Jens Christensen Blegsted	Selvejer
1858-68	Margrethe Jensdatter	Selvejer
1868-74	Arvingerne	Selvejere
1874-1912	Anders C. Jensen Mølbæk	Selvejer
1912-35	Kristian K. Jensen Mølbæk	Selvejer
1935-47	Ane Birgitte Mølbæk (enken)	Selvejer
1947-95	Anders I. Mølbæk	Selvejer
1995-	Jens Justesen	Selvejer

Sekkelund

Matr. nr. 34

Ellidsbølvej 39

Længst ude mod nordvest i Ellidsbøl næsten gemt mellem klitbakkerne ligger Sekkelund. Den har i over 300 år været beboet af den samme slægt, som også har taget navn efter stedet. Helt tilbage til midt i 1600-tallet kan Sekkelund følges. I 1655 solgte Poul Holst i Øsløs Søndergård Sekkelund til adelsmanden Jørgen Navl til den for længst forsvundne Oddegård i Klim sogn. I den anledning lod Poul Holst udfærdige et dokument til "Laurids i Sechelund". Dokumentet er indført i den gamle Hannæs birks tingbog og her nævnes følgende om den pågældende Laurids:

At i herefter svarer Erlig och velbørdig Mand Jørgen Naffuel thill Oedegrđ giffuendes och giores hvis imod Rett er, och eders husbond pligtig ere, huor effter i Eder haffuer at Rette. Actum Veslősgrđ den 26 November An 1655.

Stod unterschreffuen Poul Holst egen haand som udviser, hvor efter forne Laurids Lauridsen ved Sechelun toeg forbem. velb. Jørgen Naffuel udi haand och tilsagde ham sin throu tjeneste.

Interessant er det, at til slut nævnes Laurids Lauridsen ved Sekkelund, hvilket kan tyde på at Sekkelund må have været navnet på stedet herude før huset kom til. I Hannæs birks tingbog fra 1667 nævnes, at nogle gamle mænd fra Vust stod frem på tinget og vidnede, at så længe de kunne mindes havde Sekkelund været et "gadehus" og at det tidligere var blevet kaldet "Hiohus". Dette navn betyder sandsynligvis hyrdehus, hvorfor man må formode at Sekkelund er blevet bygget som et hus til byhyrden, som skulle tage vare alle kreaturerne, når de blev lukket ud på byens fællede, hvilket jo i Vust dengang var området nordligst i sognet - det område som især i 1600-tallet blev hærget af sandflugt og som nu er en del af V. Thorup Klitplantage.

Sekkelund o. 1885.

Som fæstebonde skulle den nævnte Laurids Lauridsen i afgift betale Jørgen Navl 1 tønne byg om året og desuden udføre "ægt og arbejde" for herremanden - dvs. hoveriarbejde som kunne være at arbejde på herremandens hovedgård eller køre ærinder for denne. Omfanget af dette hoveriarbejde var ikke nedskrevet og gav derfor ofte anledning til strid. Således stævnedes Jørgen Navl i 1663 Laurids Lauridsen i Sekkelund til Hannæs ting, fordi han ikke havde udført herremandens påbud om at gå til Vendsyssel med et brev.

I 1672 døde Jørgen Navl til Oddegård og det blev svigersønnen Bendix Hartvigsen, der en overgang boede i Sønderhaven i Vust, som dermed overtog Sekkelund. Han kom dog hurtigt i økonomisk ufare og Sekkelund blev solgt til Anders Poulsen i Roelsgård i Lild sogn. Han var bondesøn født i Gisholm i Vust, men giftede sig o. 1646 med Karen Andersdatter fra Klim Nørgård og var herefter fæster af denne de næste 16 år. Han drev skudehandel på Norge og havde i 1662 samlet sig så meget, at han kunne købe Roelsgaard i Lild. Sidst i 1660'erne kom der en ny fæsterbonde i Sekkelund. Han hed Gregers Jensen og det er ham og hans efterkommere, der siden har boet i gården. I år 1700 solgte Anders Poulsens enke Sekkelund til Enevold Nielsen Bjerregaard, som ejede Kølbygaard og Vesløsgaard. I de næste 170 år var "Gregersen-slægten" i Sekkelund derfor fæstebønder under Vesløsgaard.

Som nævnt blev Sekkelund midt i 1600-tallet kun regnet som et gadehus, men i matriklen fra 1683 fik den tillagt et hartkorn på 2 skæpper og blev siden regnet som en lille gård eller et husmandssted. Foruden landbruget har fiskeriet dog også altid været en vigtig bibeskæftigelse for Sekkelunds beboere. I folketællingerne fra 1860 og 1870 står sønnen i gården Poul Chr. Gregersen nævnt som fisker.

Fiskere på Ellidsbølstrand, o.1930. Nummer to fra venstre er Jens Sekkelund.

Poul Gregersens søn Jens Chr. Gregersen Sekkelund, født i 1887 som den yngste ud af en søskendeflok på 9, overtog i 1913 Sekkelund. Han fortalte som 90-årig følgende om fiskeriet:

Jeg begyndte at fiske som otteårig. Hummer med kranje. Det var sådan en jernring med et net. Vi bandt tørfisk fast i nettet. Tør torsk. Så sejlede vi ud i en robåd sommernætter og sænkede det ned på stengrund. En gang i timen røgtede vi kranjen med et rask ryk. Når det begyndte at blive mørkt, sejlede vi ind og lagde os til at sove på Bulbjerg. Hvis det var koldt tog vi en "udekjowwel" (overfrakke) på. Udbyttet svingede meget. Fra tre til tyve, men vi fangede nu mest krabber. Senere brugte vi en hummertejne, som vi satte ud og lod stå hele sommeren. Vi sejlede et par mil ud og røgtede den en gang om dagen. Om vinteren fiskede vi torsk. I net eller med krog. Vi havde 100 kroge på hver line, og det kunne godt ske, at vi havde en tre fire, fem, sekshundrede kroge ude. De blev tøjret med et anker i hver ende, og som madding brugte vi muslinger eller sild, der var skåret i terninger. Jeg har engang pilket en torsk så stor og tung, at jeg troede, det var stenbunden, jeg var ved at hale i land. Den vejede 50 pund. En anden gang fangede vi 1300 pund torsk for næsen af fiskerne fra Thorupstrand, som ingenting havde fået.

Sekkelund 1955.

Men fiskere skal være tålmodige, især når de pilker torsk forår og efterår. Så er det en ad gangen. Men engang fandt vi på at flække dem op og parre dem sammen ved at stikke en strik gennem de tomme øjenhuller. Vi tog rygbenene ud og gjorde dem rene og hængte dem til tørre i solen, der var gjort fast til et par pæle i jorden. Vi kaldte dem "tørre jyder". Det var min kone Marie, der kørte rundt og solgte fiskene. Hun kørte med hest og vogn til Fjerritslev.

Sekkelund i 1962.

Periode	Bruger	Ejer
-1655	Laurids Lauridsen	Poul Holst
1655-64	Laurids Lauridsen	Jørgen Navl
1669-72	Gregers Jensen	Jørgen Navl
1672-	Gregers Jensen	Bendix Hartvigsen
1683-1700	Gregers Jensen	Anders Poulsen i Roelsgård
1700	Gregers Jensen	Karen Andersdatter i Roelsgård
1700-1705	Gregers Jensen	Enevold Nielsen Bjerregaard
1705-50	Poul Gregersen	Vesløsgård
o. 1750-87	Gregers Poulsen	Vesløsgård
1787-1831	Poul Gregersen	Vesløsgård
1831-70	Gregers Chr. Poulsen	Vesløsgård
1870-1906	Poul C. Gregersen	Selvejer
1906-13	Mariane Gregersen	Selvejer
1913-o.72	Jens Chr. Gregersen Sekkelund	Selvejer
o. 1972-87	Ernst Sekkelund	Selvejer
o. 1987-89		Arvingerne
1989-	Kaj Sekkelund	Familieje

Svanborg

Matr. nr. 31

Ellidsbølvej 37

Det lille hus Svanborg eller Svaneborg som det også undertiden blev skrevet, lå ude i Ellidsbøl og kan føres tilbage til først i 1700-tallet. Dengang lå huset vest for Mølbæk og denne mark kaldes da også stadig for Svanborg. Engang i 1800-tallet er huset blevet flyttet 600-700 m mod nordvest til sin nuværende placering ved siden af Sekkelund. Navnet Svanborgs oprindelse er uklar, men det har givet navn til to slægter med mange efterkommere, både i Hanherred og i Thy og efterhånden også spredt rundt omkring i landet. Den første slægt, som boede i Svanborg nedstammer fra Niels Christensen, som boede i huset fra o. 1730 til 1760. Han havde hele 7 børn, og flere af disse brugte navnet Svanborg. Den ældste bror Niels Nielsen Svanborg angives ved skiftet efter faderens død i 1760 at være forsvundet til Amerika. Den næstældste bror Christen Nielsen Svanborg kom til Hillerslev og blev bosat der og dermed kom Svanborg-navnet til Thy. Den yngste bror Jens Nielsen Svanborg blev bosat i Vust by i huset, som senere fik matr. nr. 25, og han fik hele 12 børn. Det er fra ham den lokale gren af slægten stammer og den er kendetegnet ved at de staver navnet Svaneborg. Der var endnu en bror i den store søskendeflok, nemlig Lars Nielsen Svanborg og det var ham som i 1756 kom til at overtage fæstet på Svanborg. Huset var dengang ejet af godset Lundbæk på Himmerland. Lars Nielsen Svanborg døde i 1797 og enken Maren Jensdatter giftede sig året efter med Peder Christensen Kordtsen, som samme år frikøbte Svanborg fra Lundbæk. Han ejede imidlertid kun huset i 4 år, idet han i 1802 solgte den til Niels Nielsen og dermed kom der en ny slægt i huset.

Udsnit af matrikelkort fra 1795, hvor Svanborg er aftegnet på sin oprindelige plads.

Niels Nielsen var egentlig af slægten Kold, men han kom hurtigt til at blive kendt under navnet Niels Svanborg. Hans slægt kom til at bo her i næsten 150 år og mange af hans efterkommere kom til at føre navnet Svanborg. Dog dukker navnet Kold også op i slægten igen på et senere tidspunkt. Niels Svanborgs søn Thomas Nielsen blev senere lærer i Vendsyssel og en fremtrædende skikkelse indenfor den tidlige grundtvigianske vækkelse her. I et mindeskrift er faderen beskrevet:

Niels Nielsen Svanborg ernærede familien ved almindeligt daglejerarbejde, men han var ikke en almindelig daglejer efter den tid. Han var mere oplyst end de fleste og han havde forstået at erhverve sig en del bøger, som han læste, når tid og lejlighed gaves; dette i forening med en noget indesluttet natur og en vis tilbøjelighed til at optræde med overlegenhed overfor folk, når talen kom ind på "videnskabelige" områder, gjorde ham mere frygtet end afholdt, da det var en almindelig mening, at han ikke var ukendt med den "sorte kunst", ja, der var endogså dem, der påstod han kunne både hekse og trolde, vise igen osv. Folk omgikkes ham derfor med en vis respekt. Der var ikke mange, der vovede at have ham som uven.

På et tidspunkt i løbet af 1800-tallet blev Svanborg som nævnt flyttet, men det gamle hus er beskrevet i et digt af ovennævnte Thomas Nielsen:

*Det lille hus er ikke mer,
hvor jeg fik lært at stave,
lavt var dets Tag, dets Væg var Ler,
og der var ingen Have.
Lyngblomster smykkede hver Plet,
gav simpel kost til Faaret,
men Bien fløj derfra saa let
med Honningmad om Laaret.*

Niels Nielsen Svanborgs datter Ane Johanne Nielsdatter blev gift med Peder Christensen fra den nærliggende Ellersbølgård og de overtog Svanborg i 1833. Ligesom svigerfaderen var han husmand og daglejer, men han syede også skindklæder, bukser og trøjer, som han tog ud i hjemmene på egnen og syede. Han døde i 1860 og derefter er det gamle hus tilsyneladende blevet brugt til aftægts- og for enken, som i 1870 boede her bl.a. sammen med sin ugifte søn Niels Pedersen, der er angivet som fisker. Ved siden af, i det nye hus, boede så den ældste søn Christen Pedersen Svanborg. Slægten beholdt stedet helt til 1950 da Christen Pedersen Svanborgs søn Lars Svanborg gik på aftægt, solgte huset og flyttede til Klim. De følgende år var der forskellige beboere af huset. Omkring 1970 blev huset landskendt, da John Lennon og Yoko Ono på flugt fra verdenspressen en kort overgang boede her.

Svanborg i 1962.

Periode	Bruger	Ejer
o.1730-56	Niels Christensen Svanborg	Lundbæk
1756-97	Lars Nielsen Svanborg	Lundbæk
1797	Maren Jensdatter	Lundbæk
1798-1802	Peder Christensen Kordtsen	Selvejer
1802-33	Niels Nielsen Svanborg	Selvejer
1833-60	Peder Christensen	Selvejer
1860-99	Christen Pedersen Svanborg	Selvejer
1899-1950	Lars Christ. Svanborg	Selvejer
1950	Arne Olesen	Selvejer
1951-	Adolf Nielsen	Selvejer
o.1975-	Berit & Gunnar Hjelholt	Selvejer

Bliksted

Matr. nr. 18

Nordligst i Vust sogn lå tidligere den ensomt beliggende og sagnomspundne gård Bliksted eller Blegsted, som den ofte blev kaldt. Den er i dag helt væk og det har den været i over 60 år. Kun en skovvej kaldet Blegstedvej i V. Thorup plantage og en åben plads her med nogle få løvtræer minder i vore dage om gårdens eksistens.

Reelt blev gården nedlagt som landbrug for over 100 år siden, men at den har kendt bedre dage, vidner følgende udsagn fra Ane Bolette Justdatter i Klim nedskrevet af folkemindesamleren Evald Tang Christensen i slutningen af 1800-tallet:

Her nord i klitterne har det i gammel tid været opdyrket og der kan findes gamle agerfurer. Blegsted har i gamle dage været en herregård, der blev ødelagt af sandflugten. Nu er det ikke en gang en bondegård.

Ane Bolette Justdatter var født i Ellersbølgård i Vust i 1823 og døde i Imergård i Klim i 1903. Hun fortalte også om Blegsted, at den engang var så stor, at den havde 8 spand heste!

Det var sagnene, men hvordan ser historien så ud, når man dykker ned i de arkiverne.... Ja, det er sikkert at Bliksted er en meget gammel gård, idet den nævnes helt tilbage i 1400-tallet. I 1483 vidnede 24 mænd ved Hannæs ting at "en gaard kaldet Bligstet" beboet af Nis Gladh sammen med en del andre gårde i omegnen var Mourits Nielsens rette arvegods og havde været i hans faders og forfædres eje i over 70 år. Mourits Nielsen (Gyldenstjerne) var herremand på Ågård, som dengang var egnens altdominerende gods, der ejede en stor del af Hanherred.

Omkring år 1500 optræder Bliksted også i Ågårds jordebøger og man kan læse at gårdens fæster, Jes Pedersen, i årlig landgilde betalte 2 pund korn, 1 pund smør og 1 svin.

I 1545 døde Mourits Nielsens eneste barn datteren Anne Mouritsdatter Gyldenstjerne og Ågårds store godssamling blev delt mellem arvingerne.

Krapperrup ved Helsingborg 1852-63. Bliksted hørte i 1568 under dette gods.

En af disse var hendes datter af første ægteskab, Anne Olufsdatter (Krognos) til Krapperrup i Skåne og det var hende som stod som ejer af Bliksted i 1568. I 1630 var det Vibeke Bild til Aggersborggård og Taarupgård som ejede Bliksted og hun har sikkert arvet den, idet ovennævnte Anne Olufsdatter (Krognos) var hendes farmors mor.

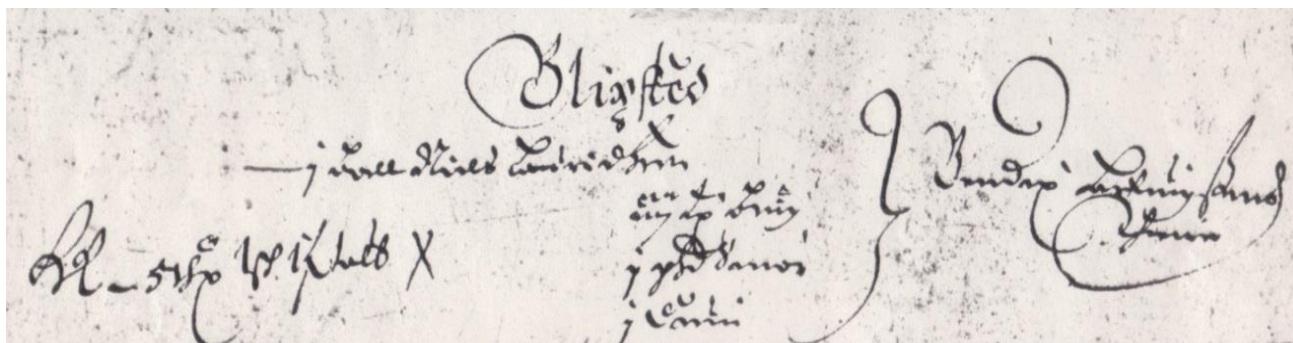

Taarupgaard ved Hjarbæk Fjord, som Bliksted hørte under i 1630'erne. Malet 1841 af Rasmus Kruse.

Vibeke Bild solgte Aggersborggård i 1631 og trak sig tilbage til Taarupgård øst for Skive. Hun beholdt i første omgang en del af sine fæstegårde i Hanherred, blandt dem Bliksted.

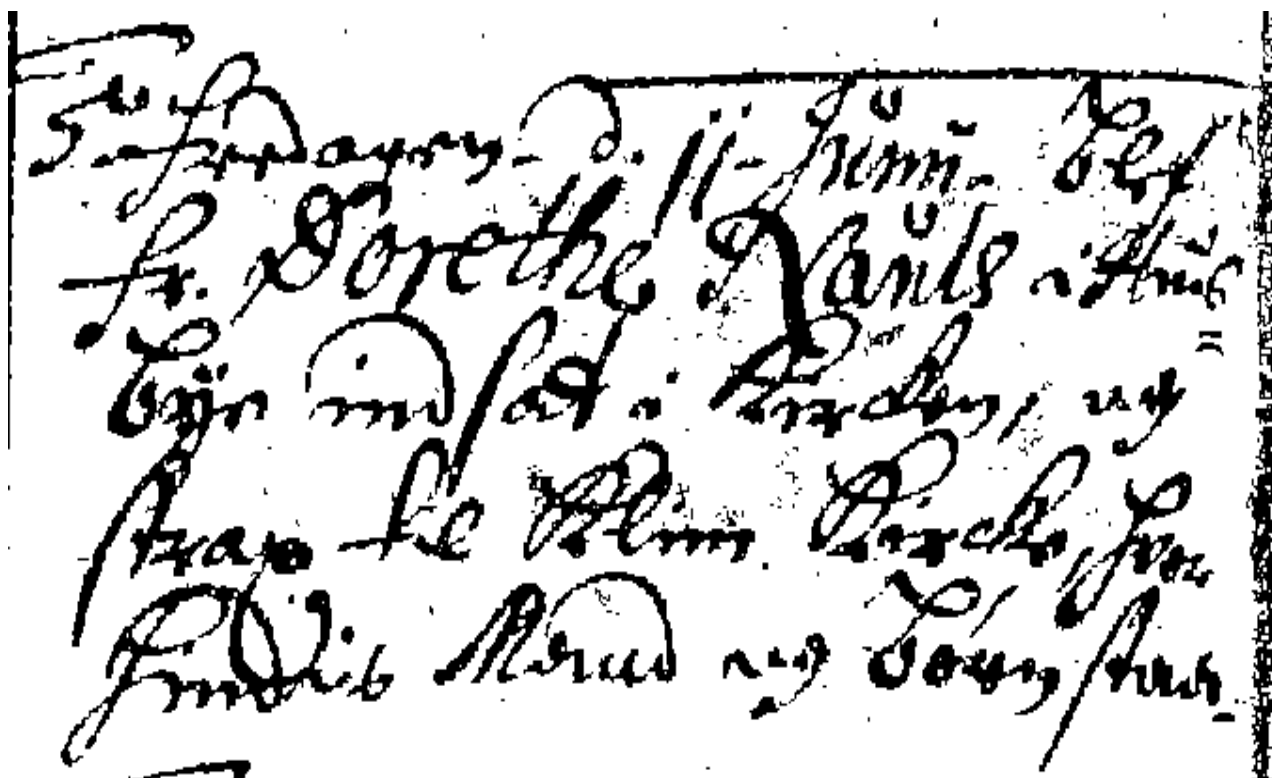
Slægtsvåben for adelsslægterne Navl og Bendixen.

Bliksted i matriklen fra 1664. Niels Lauridsen er her stadig opført som fæster og Bendix Hartvigsen som ejer

Indtil da synes Bliksted altså blot at have været en almindelig fæstegård, men de følgende år skete der noget, som nok kan forklare sagnet om at Bliksted skulle have været en herregård. Det første tegn herpå var, at i 1632 var den adelige frue Karen Kragh, salig Lars Navls enke, sammen med hendes datter jomfru Christence Navl flyttet ind på Bliksted.

De var kommet til egnen i anledning af Karen Kraghs efterfølgende giftermål med den lokale lavadelsmand Jacob Griis til Nørgård i Nørtorup.

Dorthe Navls død i Kjettrup kirkebog fra 1686.

To år efter solgte Vibeke Bild så Bliksted til Karen Kraghs søn den adelige løjtnant Jørgen Navl og måske har han også boet på Bliksted en periode, inden han flyttede ind på Oddegård i Klim i 1639. De følgende år var Bliksted kun en fæstegård under Oddegård, men i 1663 flyttede Jørgen Navls svigersøn Bendix Hartvigsen ind på Bliksted og han boede her de næste 9 år sammen med hustruen Dorthe Navl. Af matriklen fra 1664 fremgår det, at gården dengang hørte til blandt de største i sognet med over 5 tønder hartkorn, men de følgende år blev den stærkt forringet af sandflugten og i 1688 blev den kun takseret til lidt over 1 tønne hartkorn.

Dette kan have været en medvirkende årsag til at Bendix Hartvigsen fik så stor en gæld, at han i 1672 måtte overlade Bliksted til min egen 6 gange tipoldefar, Christen Christensen Højstrup, som pant i tolv år for et lån på 100 rigsdaler.

Bendix Hartvigsen og hustruen Dorthe Navl flyttede ud på Oddegård, idet Jørgen Navl var død netop samme år. Bendix Hartvigsen flyttede senere til V. Kjeldgård og her døde han i 1681 i stor alder efter længere tids sygdom og blev begravet i Klim kirke.

Han fik således aldrig indløst pantet og ovennævnte Christen Christensen Højstrup overtog dermed Bliksted. Hustruen Dorthe Navl flyttede derefter til Husby i Kettrup. Her døde hun i 1686, og Kettrup Kirkebog oplyser, at "1686 fredagen d. 11. junii blef Fr. Dorethe Nauls i Husbye indsat i Kircken, og strax [ført] til Klim Kircke, hvor hindis Mand og Børn staa."

Dermed var epoken med adelige slægter på Bliksted slut og de næste 120 år boede Christen Højstrup, som snart blev kaldt Christen Bliksted, og hans efterkommere på gården. I begyndelsen af 1700-tallet døde Christen Christensen Bliksted og hans søn af samme navn overtog gården.

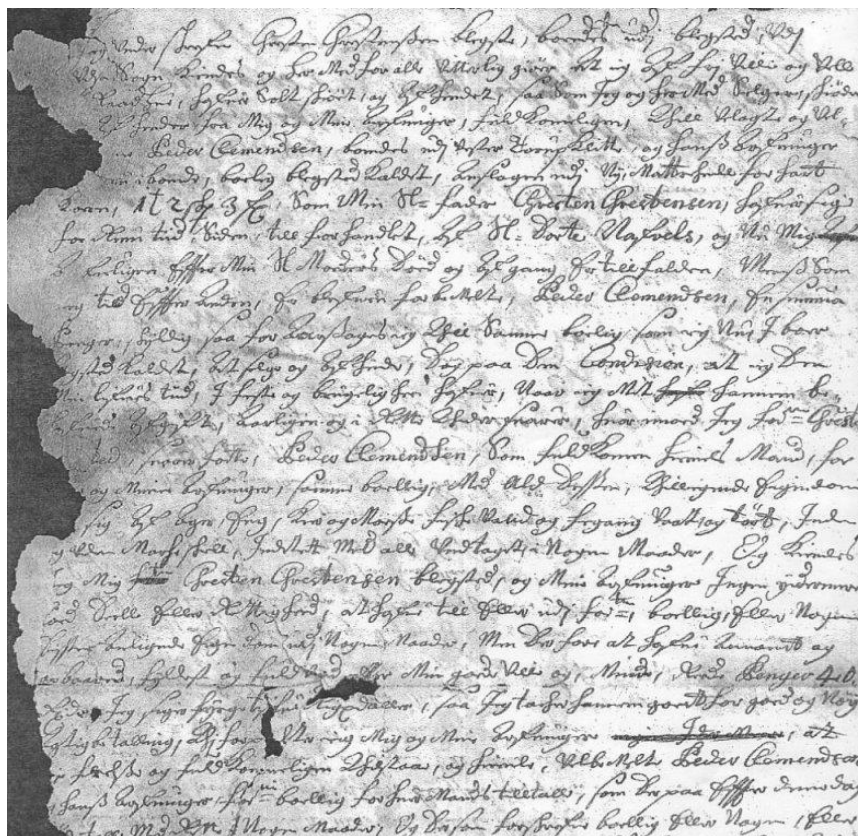
Han fik nogle år senere økonomiske problemer og måtte låne så mange penge hos den rige skudehandler Peder Clemmensen ved Thorupstrand, at han i 1718 så sig nødsaget til at sælge Bliksted til ham. En kopi af skødet er lagt ind i Hanherredernes tingbog og skødet lyder således i moderniseret retsskrivning:

Jeg underskrevne Chresten Chrestensen Blegsted, boendes udi Blegsted, udi Vust sogn, kendes og hermed for alle vitterliggør at jeg af fri vilje og vel rådernes, har solgt, skødet og afhændet, så som jeg også hermed sælger, skøder og afhænder, fra mig og mine arvinger, fuldkommen, til velagtede og velfornemme Peder Clemendsen, boendes udi Vester Torup Klitte, og hans arvinger, min iboende bolig, Blegsted kaldet, anslagen udi i ny Matrikel for hartkorn 1 t. 2 skp. 3 fj., som min salig fader Chresten Chrestensen, har sig for rum tid siden tilforhandlet, af salig Dorte Navls, og nu mig arveligen efter min salig moders død og afgang er tilfalden, men som jeg tid efter anden, er bleven forbemelte Peder Clemendsen, en summa penge skyldig.

Så forårsages jeg til samme bolig, som jeg nu iboer, Blegsted kaldet, at sælge og afhænde, dog på den Condition, at jeg den min livs tid, i fæste og brugelighed har, når jeg til hannem betaler lovede afgifter årligen og i rette tider svarer, hvorimod jeg førnævnte Chresten Blegsted, svarer førnævnte Peder Clemendsen, som fuldkommen hjemmels mand, for mig og mine arvinger, samme bolig med al dets tilliggende ejendom, være sig af ager, eng, kær og mose, fiskevand og fægang, vådt og tørt, inden og uden markskel, intet med al undtagelse i nogen måder. Og kendes jeg mig Chresten Chrestensen Blegsted og mine arvinger ingen ydermere andel eller rettighed at have til eller udi forne bolig, eller nogen sidste anliggende ejendom udi nogen måder, Men derfor at have annammet og oppebåret, fyldest og fuldt ved efter min gode vilje og minde, rede penge 40 Rixdaler, jeg siger fyrre tyve Rixdaler, så jeg takker hannem godt for god og nøjagtig betaling.

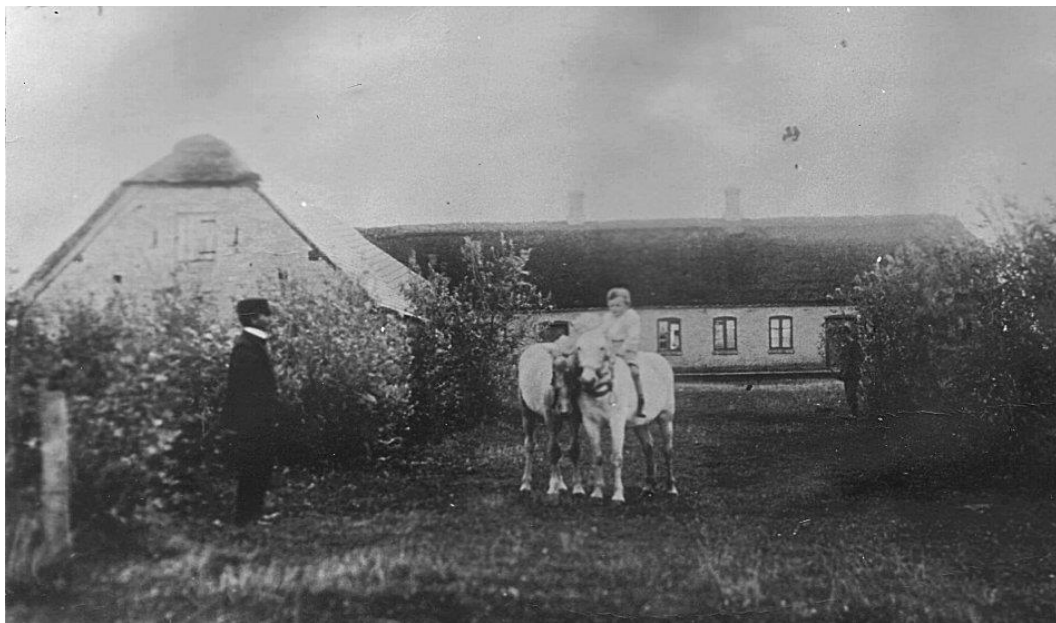
Christen Bliksted døde før den ældste bevarede kirkebog i Vust fra 1756, men hans enke Bodil Jacobsdatter døde først i 1758, 78 år gammel. Da havde sønnen, der ligesom faderen hed Christen Christensen Bliksted, overtaget gården. Han var tilsyneladende bedre økonomisk stillet end sin far. Således ejede han i 1754 en del af Gisholm i Vust og samme år købte han igen Bliksted til selveje af Peder Clemmensens enke Dorthe Bast.

Christen Christensen Bliksted døde først som 80-årig i 1793. Min farmors far Christian Kold var født 1853 i huset Svanborg i Ellersbøl og Christen Bliksted var netop hans morfars morfar. I 1792 solgte han Bliksted til Christen Jensen, som stammede fra Glæde i Lild sogn og dermed kom der en ny slægt i gården, efter min slægt dermed havde beboet den i 120 år.

Skødet på Bliksted fra 1718.

Denne slægt kom også snart til at hedde Bliksted efter gården og da Christen Jensens søn, Christen, i 1824 overtog den, kom der endnu engang en ejer med navnet Christen Christensen Bliksted i gården. Han drev gården i næsten 40 år, indtil han døde i 1863. Ved hans død benævnes han i kirkebogen som boelsmand. Enken Mariane Andersdatter drev gården videre med hjælp af sin ugifte søn. Da han i 1874 blev gift med en datter fra Mølbæk, blev han den 5. på gården med navnet Christen Christensen Bliksted!

Bliksted o. 1915. Gården blev nedrevet i 1947.

Pladsen i V. Thorup Klitplantage, hvor Bliksted engang lå.

Han blev også den sidste, idet gården jo gennem et par hundrede år var blevet stærkt forringet af sandflugten og derfor blev Bliksted i 1914 solgt til staten og dens marker blev tilplantet og dermed en del af V. Thorup Klitplantage. Gårdens bygninger fungerede som plantørbolig indtil 1947, da de blev nedrevet og i dag vidner som nævnt kun en lysning med nogle få løvtræer inde i V. Thorup plantage om, hvor den tidligere adelsgård Bliksted lå.

Videnskabernes selskabs kort fra 1796, hvor Bliksted og Skrandelborg ses i klitten nord for Vust.

Periode	Bruger	Ejer
1483	Niels Gladh	Ågård
o. 1500	Jes Pedersen	Ågård
1568	Jens Andersen	Anne Olufsdatter til Krapperrup
1611-25	Niels Poulsen	
1626-30	Anders Nielsen	Vibeke Bild til Aggersborggård
1631-32	Anders Christensen	Vibeke Bild til Taarupgård
1632	Velb. Karen Kragh	Vibeke Bild til Taarupgård
1634-39	Peder Gregersen	Jørgen Navl til Oddegård
1647-48	Christen Nielsen	Jørgen Navl til Oddegård
1653-63	Niels Laursen	Jørgen Navl til Oddegård
1663-72	Bendix Hartvigsen	Selvejer
1672-81	Christen Christensen Højstrup (Bliksted)	I pant fra Bendix Hartvigsen
1681-1706	Christen Christensen Bliksted	Selvejer
1706-18	Karen Christensdatter	Selvejer
1718-24	Christen Christensen Bliksted	Peder Clemmensen
o. 1724-50	Christen Christensen Bliksted	Peder Clemmensen
o. 1750-54	Christen Christensen Bliksted	Dorthe Frederiksdatter Bast
1754-92	Christen Christensen Bliksted	Selvejer
1792-1824	Christen Jensen Bliksted	Selvejer
1824-63	Christen Christensen Bliksted	Selvejer
1863-74	Mariane Andersdatter	Selvejer
1874-1914	Christen Christensen Bliksted	Selvejer
1914-47	Plantørbolig	Staten

Skrandelborg og Røkind

I Ellersbøl har der i gammel tid lagt flere små huse og husmandssteder, som op gennem tiden er blevet nedlagt og forsvundet, nok især som følge af sandflugten som hærgede i 1600-tallet og 1700-tallet og som fjernede livsgrundlaget for folk herude. Nogle af disse enligt liggende huse havde navne og har derfor siden givet anledning til marknavne eller slægtsnavne for de slægter som boede her. På det gamle "Videnskabernes selskabs kort" fra 1795 ses et hus nordvest for Bliksted kaldet Skrandelborg. Huset er åbenbart blevet opgivet og nedlagt kort efter og nåede således ikke at komme med på matrikelkortet i begyndelsen af 1800-tallet. Stedet som nu ligger inde i V. Thorup plantage er siden blevet kaldt Skrandelborgs Mark. Hvem der boede her fortæller kilderne ikke meget om, men i 1801 ses dog i Vust kirkebog pigen Karen Nielsdatter "af Skannelborg" at være blevet gift med enkemand Frederich Pedersen af Thorup. Et andet hus i Ellersbøl, som fra gammel tid har lagt her, er Røkind. Det lå ved Kongevejen lidt øst for Ellersbølgård og det kan følges helt tilbage til midt i 1600-tallet. I en tingbogsindførsel fra 1705 fortælles, at huset "Røchind kaldet" midt i 1600-tallet var beboet af Christen Andersen og de to tredjeparter var ejet af Poul Holst i Øsløs og den sidste tredjepart af Christen Nielsen i Vust. Den sidste tredjedel var således i 1705 ejet af Christen Nielsens barnebarn Maren Nielsdatter og resten vist af Erik Christensen i Kåstrup i Thy. Røkind blev siden købt af den rige skudehandler Niels Andersen Kiib i Klim Nørgård og i 1790 var det hans dattersøn, kromand Jacob Svendsen Nørgård i Klim Nørgård, som ejede stedet. Samme år døde fæsteren Søren Christensen Røkind 80 år gammel. Han og hustruen Karen Christensdatter betegnes i folketællingen fra 1787 som almisselemmer.

Uddrag af "Videnskabernes Selskabs kort" fra 1795. Her ses huset Skrandelborg og lidt syd her for er afsat et hus ved Kongevejen, som må være Røkind (ved pilen).

Efter den tid kan der ikke påvises nogen beboere i huset og det fik da heller ikke et selvstændigt matrikelnummer i begyndelsen af 1800-tallet, så sandsynligvis har huset stået og faldet sammen, indtil materialerne blev genanvendt o. 1870-75. Niels Svaneborg fortæller nemlig, at Jens Andreas Jensen (Børresen) omkring 1870-75 købte bygningerne fra det gamle Røkind, der var opført af limsten og træstolper. Materialerne kørte han ud til Barkjær, hvor han opførte huset Ny Rykind. Dette hus kaldtes senere Barkjærhus og stod til 1976-77, da det blev fornyet og de gamle limsten blev anvendt til vejmateriale. Niels Svaneborg tolker navnet som "ryk ind" og mener at navnet hentyder til, at stedet i gammel skulle have været landevejskro. Dette kan der dog ikke findes holdepunkter for i de gamle kilder, der også altid staver Røkind med ø og ikke med y. Dette strider dog ikke mod Niels Svaneborgs tolkning af navnet, da stavemåderne dengang var ret vilkårlige.

På et kort fra 1883 ses stadig afsat et hus ved Kongevejen (ved pilen), som må være resterne af det gamle Røkind.

Røkind

Periode	Bruger	Ejer
o. 1640	Christen Andersen	Poul Holst & Christen Nielsen
1664	Christen Andersen	Poul Holts arv. & Niels Christensen
1683-88	Søren Jensen Handsted	Poul Holts arv. & Niels Christensen
-1705		Erik Christensen & Maren Nielsdatter
o. 1730-40	Anne Christensdatter (Christen Marqvorsens enke)	Niels A. Kiibs enke
-1742	Eld Justdatter	
1754-70	Søren Christensen Røkind	Svend Nielsen Klim
1770-90	Søren Christensen Røkind	Jacob Svendsen Nørgård

Sylthuse

I vore dage består Sylt af to husmandssteder liggende ned mod Lund Fjord, men for 60-70 år siden var her tre huse og i 1700- og 1800-tallet var her 5 huse herude. Der har været bebyggelse hernede ved fjorden langt tilbage i tiden og selve navnet Sylt er også gammelt. Således nævnes blandt underskriverne på Vust sogns grandebrev i 1658 Christen Pedersen ”på Sølldt”.

Sylt set fra nord i 2002. Til venstre matr. nr. 27 og til højre matr. nr. 28.

Matr. nr. 26

Matrikel nr. 26 var det østligste hus i Sylt. Det blev i 1940'erne nedlagt og jorden købt af naboen i matr. nr. 27. I 1946 blev husene brudt ned og i dag er stedet helt væk. Det kan følges tilbage til 1683, hvor fæsteren hed Niels Jensen og huset var ejet af Niels Christensen i Vust Nørgård. Omkring 1730 var det præsten i Klim, Johan Harmens, som var ejer og fæsteren hed Oluf Thidemandsen. Han efterfulgtes af Gravers Poulsen og i hans tid er stedet kommet under Kokkedal, men i 1775 bliver huset købt af Knud Pedersen, en søn fra Fjordgården. Han var gift med Karen Thomasdatter og hos dem boede i 1787 hans broderdatter Kirsten Godiksdatter.

Karen Thomasdatter døde i år 1800 og i folketællingen i 1801 er Knud Pedersen enkemand og bor der sammen med søsteren Maren Pedersdatter og Kirsten Godiksdatter, som nu er blevet 33 år. Kort efter er Knud Pedersen tilsyneladende blevet gift med sin 23 år yngre broderdatter og de nåede at få 2 børn, inden han døde i 1812.

Herefter boede Kirsten Godiksdatter i huset som enke i 48 år inden hun døde som 92-årig i 1860. Hos sig havde hun sin ugifte datter Karen Knudsdatter, som ernærede sig som væverske. To år efter moderens død solgte hun huset til ungkarl Lars Kr. Larsen Nør fra Lild sogn. Lars Nør blev i 1863 gift med pigen Mariane Nielsdatter Svanborg, tømmersmand Niels Svanborgs datter i Vust

De boede her i en årrække. Lars Nør betegnedes i folketællingerne som husmand, men Niels Svaneborg fortæller at han også var fisker og tækkemand. Efter ham blev huset overtaget af sønnen Jens Larsen Nør, der boede her til sin død i 1943-44, hvorefter enken Ottoline solgte huset og sammen med sønnen Valdemar Larsen flyttede op til ”Asylet” i Vust (stuehuset til matr. nr. 14).

Jens Larsen Nørs ejendom i Sylt.

Periode	Bruger	Ejer
1683-88	Niels Jensen	Niels Christensen i Vust
o.1730	Oluf Thidemandsen	Johan Harmens
o.1730-66	Gravers Poulsen	Kokkedal
1766-70	Kirsten Jensdatter	Kokkedal
1770-75	Niels Poulsen	Kokkedal
1775-1812	Knud Pedersen	Selvejer
1812-60	Kirsten Godiksdatter	Selvejer
1860-62	Karen Knudsdatter	Selvejer
1862-o. 1905	Lars Kr. Larsen Nør	Selvejer
o.1905-40	Jens Larsen Nør	Selvejer

Matr. nr. 37

Dette lille hus lå mellem matr. nr. 26 og 27 i Sylt. Det kan følges tilbage til 1683, da det var beboet af Peder Thidemandsen. Han døde i 1742 og blev omkring 1750 efterfulgt af Palle Andersen Prang, der vistnok selv ejede huset. I 1790 ejedes huset af Christen Larsen Møller i matr. nr. 27 og den jord, der ellers hørte til huset, blev lagt til matr. nr. 27. I første halvdel af 1800-tallet boede Thøger Thomsen her. Han ernærede sig som daglejer, men i 1840 betegnedes han og hustruen Bodil Christine Christensdatter som almisselemmer. Efter Thøger Thomsens død i 1840 overtog sognets fattigvæsen huset og i sidste halvdel af 1800-tallet er huset så blevet nedlagt.

Periode	Bruger	Ejer
1683-88	Peder Thidemandsen	Jens Nielsens arv.
-o.1730	Peder Thidemandsen	Mads Poulsen
o.1730-42	Peder Thidemandsen	Gravers & Poul Madsen
o.1750-74	Palle Andersen Prang	Selvejer
1797-1840	Thøger Thomsen	Selvejer

Matr. nr. 27

Thistedvej 671

Matrikel nr. 27, som endnu ligger her, er dannet i 1700-tallet ved sammenlægning af flere mindre huse og i 1800-tallet købtes yderligere jord til, dels fra nabohuset matr. nr. 37 og dels fra den udstykkede gård i Vust by, matr. nr. 10 – Gerts gård. Endelig blev også jorden fra matr. nr. 26 tillagt, da denne blev nedlagt o. 1943. I første halvdel af 1700-tallet var husmandsstedet under Lundbæk på Himmerland. Beboeren hed Lars Christensen Møller og af Lundbæks jordebøger ses, at han har fæstet to mindre husmandssteder, der så blev lagt sammen. Senere blev yderligere et par huses jord tillagt. De to huse Lars Møller først fæstede, havde i 1600-tallet været ejet af Jørgen Christensen i Jomfrugården i Vust og efter hans død af Peder Nielsen, som giftede sig med hans enke, men omkring år 1700 er de blevet solgt til Lundbæk. Lars Møller efterfulgtes af sin søn Christen Larsen Møller, der også kaldtes Christen Strandridder. Efter hans død i 1790 giftede enken Anne Marie Graversdatter sig med Christen Nielsen Vixø fra (Ny) Østergård i Vust. Han frikøbte stedet fra Lundbæk o. 1800. I 1820 solgte han til Jacob Pedersen Krog, det var gift med hans 20 år yngre halvsøster Mette Nielsdatter Vixø. Hun kom til at sidde som enke her i 20 år, idet Jacob Krog døde allerede i 1823 kun 34 år gammel. I 1843 solgte hun til Jens Chr. Andersen og kom på aftægt i huset. Jens Chr. Andersen blev samtidig gift med Ane Jensdatter, der havde været plejedatter hos Mette Vixø, som var hendes moster. Jens Chr. Andersen, der var søn fra Vust Nørgård, døde allerede i 1849, hvorefter Ane Jensdatter giftede sig med sin tjenestekarl Jacob Larsen fra Arup sogn. Jacob Larsen døde i 1868 og året efter døde Ane Jensdatter. I 1875 blev den kun 20-årige Jens Peter Nielsen gift med Ane Petrea Bertelsen, der var 23 år og datter af Bertel Sørensen på Sylt. De flyttede ind i huset og boede her de næste mange år. Jens Peter Nielsen, der efterhånden blev kaldt Jens Peter Sylt, var også vejmand.

Matrikel nr. 27 omkring 1910. Stående på mælkevognen Kristoffer Nielsen.

Landbruget overdrog han efterhånden til sin søn Kristoffer, der solgte i 1919 til Peder Klitgård, som kun boede her få år, inden han solgte til sin bror Anthon Klitgård. Han døde allerede i 1927, men enken Karoline Klitgård drev gården sammen med sønnen Christian, indtil hun døde i 1943. I 1945 solgte Christian Klitgård til Hans og Maja Fuglsang, som herefter boede her i en årrække.

Matr. nr. 27 i 1945.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Jørgen Jepsen	Jørgen Christensen
1683-88	Jens Rasmussen Jørgen Jepsen	Peder Nielsen Reff
o. 1730	Jens Rasmussen Jørgen Jepsen	Lundbæk
1733	Jens Rasmussen Peder Christensen	Lundbæk
o.1740-54	Lars Christensen Møller	Lundbæk
1754-90	Christen Larsen Møller	Lundbæk
1791-o.1800	Christen Nielsen Vixø	Lundbæk
o.1800-20	Christen Nielsen Vixø	Selvejer
1820-23	Jacob Pedersen Krog	Selvejer
1823-43	Mette Nielsdatter Vixø	Selvejer
1843-49	Jens Chr. Andersen	Selvejer
1849-50	Ane Jensdatter	Selvejer
1850-68	Jacob Larsen	Selvejer
1868-69	Ane Jensdatter	Selvejer
o.1870-75	Svend Christian Pedersen Husby	
o.1875-1916	Jens Peter Nielsen Sylt	Selvejer
1916-19	Kristoffer Nielsen Sylt	Selvejer
o. 1919-21	Peder Klitgaard	Selvejer
1922-27	Anthon Klitgård	Selvejer
1927-43	Karoline Klitgård	Selvejer
1943-45	Christian Klitgård	Selvejer
1945-84	Hans Fuglsang	Selvejer
1984-96	Maja Fuglsang	Selvejer
1996-	Brian Sørensen	Selvejer

Matr. nr. 27 i 1962.

Matr. nr. 28

Thistedvej 669

Det vestligste af de to huse, som endnu ligger i Sylt, er matr. nr. 28 og det kan følges tilbage til 1700-tallet og dengang betegnedes det som et jordløst hus. Husets tidligst kendte beboer er Jeppe Olufsen, som døde i 1760 som 86-årig og ham gav præsten følgende eftermæle i kirkebogen: *En Døv og Dum mand [dvs. døvstum]. Han gik ofte med graad og andre andrægtighedstegn til Herrens bord og aldrig forsømte kirken, var mest den første i og den sidste af kirken, for resten nærede han sig af felbereder haandværk, hvorved han uden Tiggeri forsørgede sin hustru og har opføed 4 børn, som alle have baade hørelse og mæle.*

Matrikel nr. 28 o. 1910. Fra venstre: Petrea og Mette Poulsen, Niels Kr. Nesager, Niels Kr. Poulsen og Poul og Niels Nesager Poulsen

Herefter kom sønnen Ole Jepsen Sylt, men han flyttede omkring 1790 til V. Thorup og huset blev overtaget af Niels Pedersen, tidligere gårdejer i Fjordgården i Vust. Hans datter Anne Nielsdatter blev i 1815 gift med Jens Chr. Thomsen fra Vust Rimme, og de overtog herefter huset, mens Niels Pedersen og hustru Karen Isaksdatter kom på aftægt hos dem. Anne Nielsdatter døde dog kun et halvt år efter brylluppet, men Jens Chr. Thomsen giftede sig straks efter med Else Marie Nielsdatter Vixø, halvsøster til nabomanden Christen Nielsen Vixø i matr. nr. 27. Hun døde i 1827 og Jens Chr. Thomsen giftede sig så for tredje gang med Mette Nielsdatter, som også var af Vixø-slægten. Jens Chr. Thomsen købte i 1820'erne to parceller fra Anneksgården (den senere Kirkensgård), således stedet blev for et husmandssted at regne. I 1844 solgte de stedet og de næste år handles det flere gange, men i 1867 blev det solgt til Niels Christensen Nesager, som flyttede hertil fra Klim sammen med hustruen Petrea Karoline Kristensen. Hun døde allerede i 1874, men Niels Nesager drev stedet indtil 1890, da han solgte til svigersønnen Niels Kr. Poulsen. Han overlod igen til sin søn Poul Poulsen i 1931, som dette år blev gift med Valborg Andersen. Poul og Valborg havde ejendommen indtil han døde i 1985.

Periode	Bruger	Ejer
-1760	Jeppe Olufsen	
o.1760-90	Ole Jepsen Sylt	Selvejer
o. 1790-1815	Niels Pedersen	Selvejer
1815-44	Jens Chr. Thomsen	Selvejer
1844-45	Niels Chr. Jensen Kløv	Selvejer
1845-48	Chr. Clemmensen Pedersen	Selvejer
1848-67	Bertel Sørensen	Selvejer
1867-90	Niels Christensen Nesager	Selvejer
1890-1931	Niels Kr. Poulsen	Selvejer
1931-85	Poul Poulsen	Selvejer
1985-86	Valborg Poulsen	Selvejer
1986-	Ole Røge	Selvejer

Sylt matr. nr. 28 i 1955.

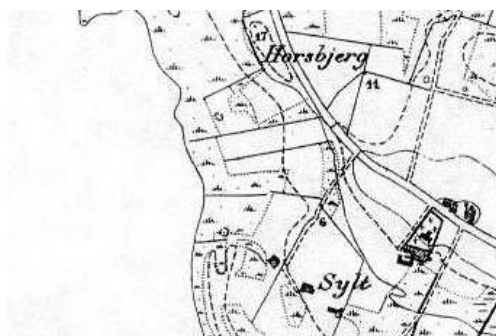

Thistedvej 669 i 1962.

Horsbjerg

Matr. nr. 29

Lidt nordvest for de øvrige huse i Sylt, omtrent hvor nu Thistedvej vest for Vust slår et sving, lå der i 1800-tallet et husmandssted ved en lille bakke kaldet Horsbjerg. Stedet opstod ved udstykningen af matr. nr. 10 i Vust (Gerts gård) omkring år 1800, da Christen Jacobsen, som stammede fra Skjelsgård i Holme, købte en parcel og byggede dette husmandssted. I 1806 solgte han til Peder Larsen, der foruden at drive landbruget også var fisker. I 1820 druknede han på havet og blev begravet på Hirtshals kirkegård. Hans enke Inger Margrethe Christensdatter boede her indtil 1839, da hun solgte til Niels Pedersen i Kirkensgård. Herefter må husmandsstedet være blevet nedlagt.

Sylt i 1883. De tre huse matr. nr. 26, 27 og 28 ligger her, mens huset på Horsbjerg er nedlagt.

1800-1806	Christen Jacobsen	Selvejer
1806-20	Peder Larsen	Selvejer
1820-39	Inger Margrethe Christensdatter	Selvejer

Vust by

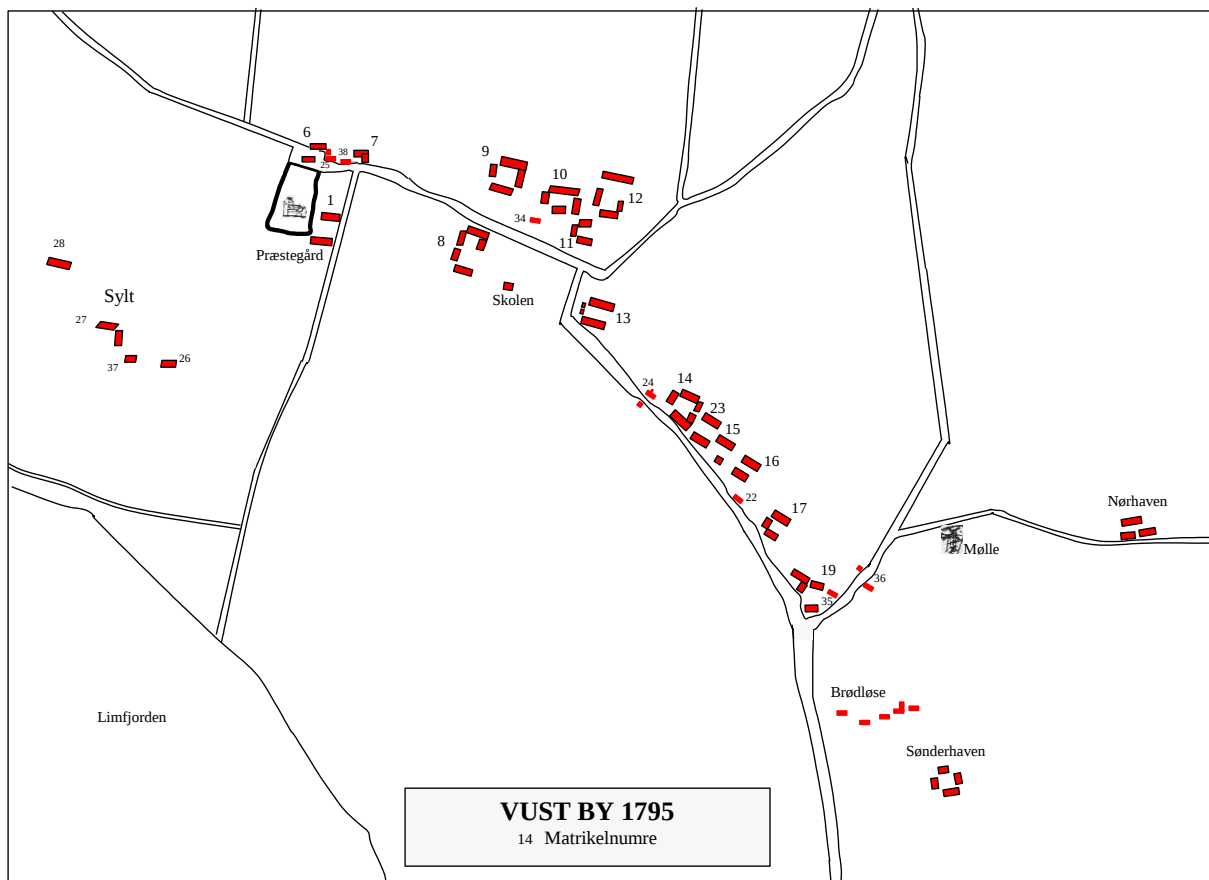
Vust by ligger i dag som en spredt bebyggelse med gårde og huse mellem hinanden. På den måde ser byen ud, som den næsten altid har gjort, men der er dog sket mange ændringer gennem årene. Mange gårde er blevet nedlagt – en del inden for de senere år og her ligger bygningerne her endnu – men i sidste halvdel af 1800-tallet blev der også nedlagt en del gårde og disse er i dag helt væk. Ved vejomlægningen i 1860'erne, da Thisted-Ålborg landevejen kom til at gå gennem byen i stedet for ad den "gamle kongevej" nord for byen, måtte flere gårdbygninger fjernes. Nogle blev nedlagt og andre flyttet som følge heraf.

De fleste huse og gårde er dog blevet liggende inde i landsbyen. Kun få er blevet flyttet op på marken eller ud i Barkjær.

Lige vest for Vust by har bebyggelsen Sylt fra gammel tid ligget ned imod fjorden. Den består i dag af to huse, men tidligere var der 4-5 huse eller husmandssteder. I den sydligste ende af Vust by lå der tidligere en samling små fattige jordløse huse, som bar det meget beskrivende navn Brødløse. Disse er nu næsten alle væk, men en del af dem blev i slutningen af 1800-tallet samlet til en mindre gård, Søndergård.

Sydligst i byen ligger så gården Sønderhaven. Den er under Holme matrikelslav, men er ellers altid blevet regnet med til Vust by.

Endelig har gården Nørhaven altid ligget lidt for sig selv øst for byen. Lidt vest for gården lå Vust Mølle, hvis eksistens man i dag bliver mindet om gennem gadenavnet Vust Møllevej.

Kirkensgård

Matr. nr. 1

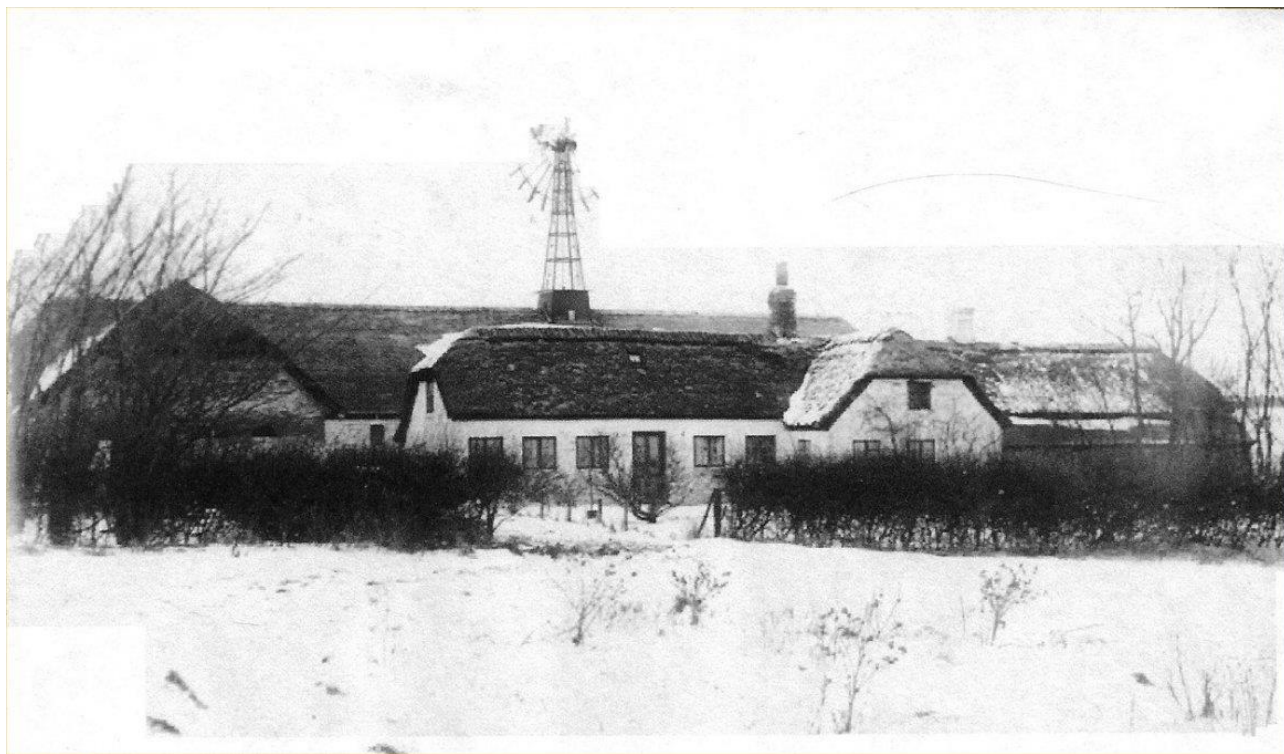
Thistedvej 657

Kirkensgård hørte i gammel tid under præsten i Klim og blev derfor kaldt for Anneksgården. En kort periode i slutningen af 1700-tallet og i begyndelsen af 1800-tallet havde Vust sogn sin egen præst og i denne periode var gården præstegård. Indtil da havde gården ligget lige øst for kirken, men da sognet i 1819 igen kom under Thorup-Klim pastorat, blev gården solgt og udstykket. Den blev dog hurtigt samlet igen og nye bygninger blev opført, og gården fik sin nuværende placering lige syd for kirken.

I en præsteindberetning fra 1553 nævnes, at gårdens landgilde da var 3 pund byg og et svin årligt. I præsteindberetningen fra 1690 fortæller præsten Anders Andersen Klim:

I Vust by er en halv gaard Anneksbolig, som skylder 5 tdr byg; dog bonden er saa forarmet, at nu i mange aar er ikke en eneste skp. korn deraf bekommet; Skatterne har han end til dels betalt af 5 1 0 1 [hartkornet]. Huse er der 3, som ere ældgamle og staa paa fald. Agrene ligge paa de værste steder i marken, de fleste næst ved klitten for en aaben sandflugt. Eng er dertil 4-5 smaa stykker, og kan avles derpaa 4 læs hø. Paa dens grund ligger et gadehus paa Rimmen, som giver 18 sk. huspenge.

Op gennem 1600-tallet havde gården været fæstet først af Michel Pedersen gennem mange år og han blev o. 1670 afløst af sønnen Christen Michelsen. Krige og sandflugt havde sikkert været årsag til den forarmelse sognepræsten nævner, men i slutningen af 1600-tallet kommer der en ny slægt i gården, idet den bliver fæstet af Christen Gregersen, som var søn af den velhavende skudehandler Gregers Andersen fra Nørklit i Lild sogn.

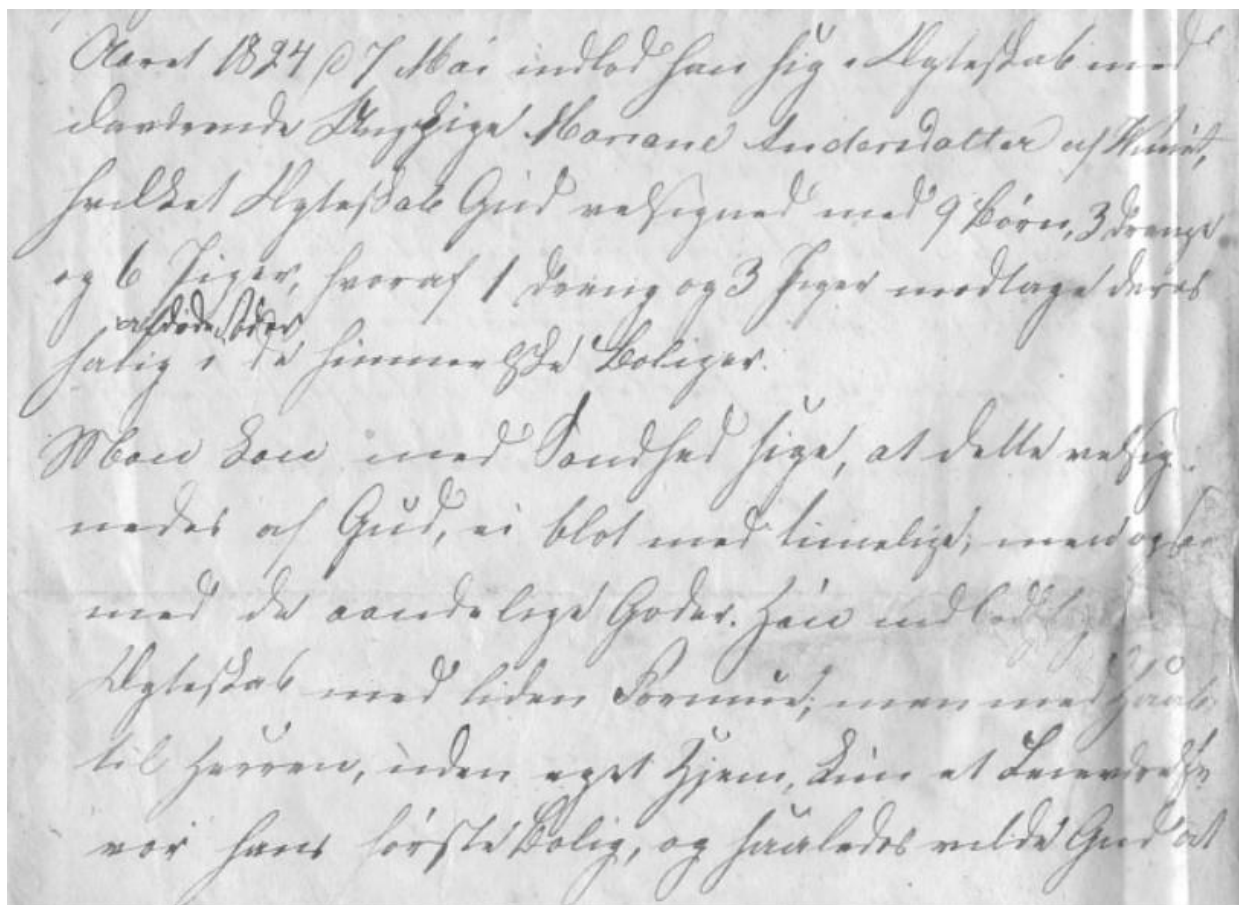

Kirkensgård i 1912.

Hans enke Johanne Svendsdatter, som stammede fra V. Klitgård i Klim, blev senere gift med Anders Christensen Monsen, som boede her indtil midt i 1700-tallet. Herefter blev gården bolig for Klim-Thorup-Vust pastorats residerende kapellaner indtil Vust som nævnt i 1793 blev et selvstændigt pastorat, hvorefter Kirkensgård fungerede som præstegård indtil 1818, da man igen kom under Thorup-Klim. Præstegården i Klim blev da udstykket og solgt og præsten flyttede til V. Thorup og præstegården i Vust blev også udstykket og solgt.

Hovedparcellen blev i 1826 købt af Niels Pedersen, der stammede fra Gisholm i Vust. Han fik genopbygget gården på sin nuværende placering syd for Vust kirke. Han var en driftig mand, som fik tilkøbt jord til gården igen og fik bragt velstand til sig og sin familie. Han døde pludselig i sin seng i 1857 og i et bevaret mindeskrift over ham kan man blandt andet læse følgende:

Aaret 1824 den 7. maj indlod han sig i ægteskab med daværende ungpige Marianne Andersdatter af Vust, hvilket ægteskab Gud velsignede med 9 børn, 3 drenge og 6 piger, hvoraf 1 dreng og 3 piger modtager deres salige afdøde fader i de himmelske boliger. Man kan med sandhed sige, at dette velsignedes af Gud, ej blot med timelige, men også med åndelige goder. Han indlod sig i ægteskabet med liden formue, men med håb til Herren, kun et lejeværelse var hans første bolig og således ville Gud, at han skulle prøve en af de mindre husholdninger på Jorden, men velsignelse fulgte hans skridt, hvorfor også hedengangne har de Herrens ord opfyldt: "Du har været tro over lidet, jeg vil sætte dig over mere, gak ind til din Herres glæde".

Uddrag af det originale mindeskrift fra 1857.

Med en oplyst og begavet ånd, begyndte han arbejdet med det pund, Herren havde givet ham, han begyndte sin gerning i Gud og han lod hans foretagender lykkes, så Gud med årenes tiltagelse gav ham velstand og velsignelse.

Niels Pedersen og hustrus gravsten på Vust kirkegård.

Niels Pedersens enke Marianne Andersdatter drev gården videre med hjælp fra børnene. I 1867 blev datteren Ane Marie gift med Peder Badstue Jørgensen fra Gøttrup og de overtog samtidig Kirkensgård. Kun 3 år efter, i 1870, solgte de dog gården til Niels Pedersen og Marianne Andersdatters yngste søn Jens Nielsen. Han ejede Kirkensgård i 30 år og købte yderligere jord til og fik mere samling på gårdens spredte marker. Blandt andet købte han i 1872 jorden fra nabogården matr. nr. 6, efter denne var blevet brudt ned for at give plads til den nye Thisted-Ålborg landevej. Da hans sønnesøn Gunnar Kirkensgård i 1943 overtog gården, havde den en besætning på 7 heste, 12 køer, 20 ungvæg, 12 svin og 10 får.

Periode	Bruger	Ejer
1568	Per Thamsen	Præsteembedet
1617-64	Michel Pedersen	Kongens gård – tillagt præsten
1672-88	Christen Michelsen	Vust Annexpræstegård
o.1690-1720	Christen Gregersen	Annexgård
o. 1720-47	Anders Christensen Monsen	Annexgård
1749-62	Jens Jespersen (kapellan)	Annexgård
1774-76	Caj Thambs (kapellan)	Annexgård
1776-84	Johan C. Clausen (kapellan)	Annexgård
1784-88	Peder Bjerregård (kapellan)	Annexgård
1790		Annexgård
1793-1802	Andreas C. Türck (præst)	Præsteembedet
1802-03	Henrik Schou (præst)	Præsteembedet
1803-05	Daniel Chr. Prior (præst)	Præsteembedet
1805-13	Johan Henrik Weise (præst)	Præsteembedet
1813-18	David Gjellebøl (præst)	Præsteembedet
1825	Karen Thomasdatter	Selvejer
1825-26	Thomas Christensen Hole	Selvejer
1826-58	Niels Pedersen	Selvejer
1858-67	Maren Andersdatter	Selvejer
1867-1870	Peder Badstue Jørgensen	Selvejer
1870-1903	Jens Nielsen	Selvejer
1903-08	Maren Kirstine Larsen	Selvejer
1908-1943	Niels Peter Kirkensgård	Selvejer
1943-84	Gunnar Kirkensgård	Selvejer
1984-	Gudmund Kirkensgård	Selvejer

Kirkensgård 1962.

Matr. nr. 6

Matr. nr. 6

Denne lille gård lå placeret lige nord for Vust kirke. På det gamle matrikelkort fra 1795 ser man det ene af gårdens længer liggende tæt på kirkegårdsdiget og gårdens anden længe adskilt herfra af vejen gennem Vust by.

Matr. nr. 6 ses her umiddelbart nord for Vust kirke på matrikelkortet fra 1795.

Indtil 1866 gik Thisted-Aalborg landevejen ad "Den gamle Kongevej" nord for byen, men dette år blev landevejens forløb flyttet således den kom til at gå ned gennem Vust by og herfra videre til V. Thorup. Derfor måtte dele af den gamle byvej udvides og rettes ud og flere gård- og husbygninger blev flyttet eller fjernet. Således blev bygningerne til matr. nr. 6 brudt ned og gården blev kort efter nedlagt og det meste af jorden lagt under Kirkensgaard.

Et lille hus, som tidligere lå umiddelbart nord for kirkediget og i sidste del af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet husede en smed, er sandsynligvis gårdens oprindelige stuehus.

Det gamle smediehus nord for Vust kirke, som nok var resterne af matr. nr. 6.

Gården kan følges helt tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, hvor den var ejet af kronen og hørte under Sejlstrupgårds len. Store dele af dette lens gods blev givet i pant eller solgt til driftige folk med ledig kapital, da kronen fattedes penge efter "Kejserkrigen" og svenskekrigene midt i århundredet og i 1664 var det således skriveren ved Aalborghus slot, Thøger Lassen, som ejede matr. nr. 6. Han blev senere land- og søkrigskommissær og fra 1675 ejer af godset Rødslet, som indtil anden verdenskrig lå nordvest for Aalborg, men som blev brudt ned, da tyskerne udvidede Aalborg flyveplads.

I begyndelsen af 1700-tallet hørte gården under Vust kirke, men en del af gården var tillagt kirkegodset til Sct. Olai kirke i Hjørring, hvortil der hørte ret store jordbesiddelser.

Sct. Olai kirke i Hjørring ejede en del af matr. nr. 6 i Vust i begyndelsen af 1700-tallet.

I sidste halvdel af 1700-tallet angives gårdens fæster at hedde Christen Houe, men han ses ikke at have boet i sognet, så sandsynligvis har gården i denne periode været ubeboet og drevet sammen med en gård i et nabosogn. Ejeren i 1790 var Niels Bertelsen (Wilsen), gårdmand i Vust matr. nr. 13. Han døde dette år og det blev hans søn Peder Nielsen Kold, som herefter kom til at bo her som selvejer indtil han solgte stedet i 1811.

Periode	Bruger	Ejer
1618-48	Jep Nielsen	Sejlstrupgård
1655	Christen Jepsen	
1664	Christen Jepsen	Thøger Lassen
1672	Christen Jepsen	
1683-88	Christen Jepsen	Poul Thomsen Samsing i Salling
1690	Christen Jepsen	Vust kirke
o. 1720		Vust kirke & Sct. Olai kirke i Hjørring
1747	Christen Houe	
1790	Christen Houe	Niels Wilsen
1791-1811	Peder Nielsen Kold	Selvejer
1811-41	Mikkel Pedersen Fasmali	Selvejer
1841-72	Søren Mikkelsen	Selvejer
1872-	Jens Nielsen i Kirkensgård	Selvejer

Nordentoft

Matr. nr. 25 (& 6d)

Barkjærvej 36

Det lille husmandssted lå oprindeligt nordøst for Vust kirke, tæt på matr. nr. 6, men blev ligesom denne brudt ned ved vejomlægningen i 1866. Stedet blev dog ikke nedlagt, idet Niels Jensen Svaneborg med hjælp af sønnen Christen Nordentoft Nielsen, som var tømrer, simpelt hen flyttede hele huset ud i Barkjær. Niels Jensen Svaneborg var i 1822 blevet gift med Inger Nordentoft, datter af Christen Nordentoft i Nors og derfor blev det genopførte hus i Barkjær kaldt Nordentoft.

Niels Andersen Svaneborg, hvis farmor var søster til Niels Jensen Svaneborg, har fortalt følgende om denne udflytning:

De købte halvdelen af Barkjærskiftet til matr. nr. 6 og tog Barkjærskiftet fra matr. nr. 25 med til Barkjær og her opførte de det solide stolpehus med udskud til begge sider og med værksted i den vestre ende vest for forstuedøren til privatboligen med to rummelige stuer, køkken og mælkestue og bryggers i hele husets bredde og solid skillevæg til stalden, som havde hele husets bredde og derefter lade med kørelo tværs gennem huset.

Nordentoft o. 1912-14.

Huset kan følges tilbage til 1683-matriklen. Det var dengang ejet af kongen og fæsteren hed Christen Thidemandsen. I begyndelsen af 1700-tallet kom det under Ågård og var fæstet til skudehandleren Jacob Justesen. I 1739 var det Lundbæk på Himmerland, som ejede huset og dette år blev det fæstet af sognedegnen Gravers Jensen, idet husets beboer, Jens Lauritsens enke, ”formedelst alderdom og husets brøstfældighed” ikke mere kunne besidde det. Gravers Jensen havde huset i fæste til hans død i 1775, hvorefter det blev det fæstet af Jens Nielsen Svaneborg.

Jens Nielsen Svaneborg var født o. 1742 ude i det lille hus Svaneborg i Ellidsbøl. Han fik i alt 12 børn, de to første udenfor ægteskab med to forskellige mødre, men i 1775 blev han gift med Margrethe Nielsdatter og med hende fik han 10 børn. Jens Svaneborg var som nævnt først fæster under Lundbæk, men i 1801 købte han huset til selveje og drev stedet videre indtil sin død i 1818, da sønnen Niels Jensen Svaneborg overtog stedet.

Efter ham kom så sønnen Christen Nordentoft Nielsen, som var tømrer og husmand i Barkjær i 40 år. Det blev igen hans søn Christen Nordentoft, som overtog hjemmet i 1900 og han overlod det til sin søn af samme navn i 1928. Omkring 1945 fortælles følgende om gården:

Gaarden er fra 1867, er en gammel Slægtsgaard og overtaget af Nordentoft i 1928. Der var dengang opdyrket 15 Tdr. Land, samlet areal 40 Tdr. land, hvilket er det samme som nu. Ejendomsskyld Kr. 9000, Grundskyld Kr. 3900. Besætningen var ved Overtagelsen 2 Heste, 6 Køer, 8 Ungkvæg, 14 Svin og 3 Faar, den er nu 3 Heste, 6 Køer, 9 Ungkvæg, 12 Svin og 4 Faar.

Nordentoft udflyttet til Barkær i 1876. Billede af den udflyttede gård fra 1955.

Periode	Bruger	Ejer
1683-88	Christen Thimmansen	Kongl. Majest.
1719-26	Jacob Justesen	Ågård
1726-27	Jacob Justesen	Johan Harmens i Klim
o. 1727-30	Jacob Justesen	Peder Clemmensen i Thorup klit
o. 1730	Maren Poulsdatter	Peder Clemmensen i Thorup klit
1733	Christen Thomsen	Lundbæk
-1739	Jens Lauritsen	Lundbæk
1739-1774	Gravers Jensen	Lundbæk
1775-1801	Jens Nielsen Svanborg	Lundbæk
1801-18	Jens Nielsen Svanborg	Selvejer
1818-29	Margrethe Christensdatter	Selvejer
1829-60	Niels Jensen Svanborg	Selvejer
1860-1900	Christen Nordentoft Nielsen	Selvejer
1900-28	Chr. Christensen Nordentoft	Selvejer
1928-63	Christen Nordentoft	Selvejer
1963-2001	Anders Græsbøll Svaneborg	Selvejer

Matr. nr. 7

Matr. nr. 7

Thistedvej 662

Gården ligger her endnu, men er i dag uden jordtilliggende og dermed for længst nedlagt som landbrug. Oprindeligt lå gården lidt længere mod syd, men den blev ligesom naboerne matr. nr. 25 og 6 brudt ned i 1866 da landevejen førtes gennem Vust by. I modsætning til de to nabogårde blev bygningerne til matr. nr. 7 blot flyttet lidt og genopført nord for landevejen. En del af gårdens jord blev dog ved en lejlighed solgt til Kirkensgård.

Gården er gammel og kan føres tilbage til starten af 1600-tallet, da den hørte under Sejlstrupgård, som lå i Vendsyssel og var udlagt som len af kronen. Det meste af jorden i V. Hanherred, som hørte herunder, havde oprindeligt hørt under Ø-kloster på Øland – det senere Oksholm, der ved reformationen blev inddraget af kronen.

Familien Svendsen foran matr. nr. 7 i Vust o. 1915.

Den først nævnte fæstebonde i gården Laurids Andersen blev o. 1630 afløst af Søren Pedersen Hommand og et par år efter opstod der en strid om landgilden og i den anledning siges der i Hannæs birks tingbog følgende (her i moderne retstavning):

Nogle år før fjenderne kom her i landet, da var salig Laurits Andersen, som boede i den bolig Søren Pedersen nu i boer kvitteret for et halvt skovsvin og gav ikke uden ½ svin om året.

I 1638 blev der holdt syn på gården:

Da så de først Rallingen [stuehuset], som er 14 bindinger lang og opgavlet i begge ender, som er holdt ved magt med tømmer, tag og ler.

Stuehuset var altså bygget i tømmer og bindingsværk med lerklining. Herefter kommer en nøje udredning af vinduer og døre i stuehuset og hvilken stand de er i. Der nævnes desuden en lade og øst herfor en lille gammel "loehus" 7 bygning lang, som på søndre side var opbygget af jord. Der var endnu et par små jordhuse på gården og endelig en kælder øst for "rallingen" muret med små kampesten på den ene side og bulvægge (trævægge) "to fiel høj" de tre øvrige sider.

I 1664 ejedes gården af den lokale herremand Bendix Hartvigsen (se under Bliksted). Han anføres også som ejer i 1690, men da var han nu for længst død. Gården siges da at være "øde og forarmet". I begyndelsen af 1700-tallet hed fæsteren Christen Sørensen og gården var ejet af lokale gårdmænd i Vust. Omkring 1780 flytter Mikkelt Christensen Høeg ind i gården og køber gården til delvis selv-

eje. han boede her i omkring 20 år og drev en overgang også kro på gården. Han døde i 1801 og enken giftede sig med en 20 år yngre mand Christen Jensen Badstue fra Thorup holme og han boede her i over 30 år.

Periode	Bruger	Ejer
1610-29	Laurids Andersen	Sejlstrupgård
1630-48	Søren Pedersen Homand	Sejlstrupgård
1664	Søren Pedersen Homand	Bendix Hartvigsen
1672-90	Christen Christensen Aggerbo	Bendix Hartvigsen
o. 1720	Christen Sørensen	Niels Christensen
1747-57	Christen Sørensen	Chr. Pedersen i Vust
1757-70	Christen Sørensen	
o. 1781-1801	Mikkel Christensen Høeg	Delvis selvejer
1801-1803	Christen Jensen Badstue	Delvis selvejer
1803-35	Christen Jensen Badstue	Selvejer
1835-38	Christen Jensen Led	Selvejer
1838-42	Christen Hansen	Selvejer
1842-49	Peder Sørensen Røge	Selvejer
1849	Johanne Marie Nielsdatter	Selvejer
1849-82	Thomas Christian Jensen	Selvejer
1882-92	Søren Christian Thomsen	Selvejer
1892-1951	Elias Svendsen	Selvejer
1951	Marie Svendsen	Selvejer
1951-63	Otto Svendsen	Selvejer
1963-77	Christen Nordentoft	Selvejer

Thistedvej 662 i 1962.

Jomfrugården

Matr. nr. 8

Vustholmevej 2

Midt i Vust ligger en gård med det lidt besynderlige navn Jomfrugården. Det er en meget gammel gård og navnet - viser det sig - går helt tilbage til begyndelsen af 1700-tallet, da den adelige jomfru Idde Daa boede her i o. 50 år.

Hendes liv og skæbne gav H. C. Andersen inspiration til eventyret "Vinden fortæller om Valdemar Daa og hans døtre" i 1858, men mere herom senere.

Gården er dog endnu ældre og dens historie kan føres helt tilbage til 1500-tallet: I 1534 under Grevens Fejde gjorde de jyske bønder oprør og slog under anførsel af Skipper Klement en adelshær ved Svenstrup syd for Aalborg den 15. oktober, men den 18. december 1534 blev Skipper Klements bondehær slået i Aalborg af Johan Rantzau og hans hær af landsknægte.

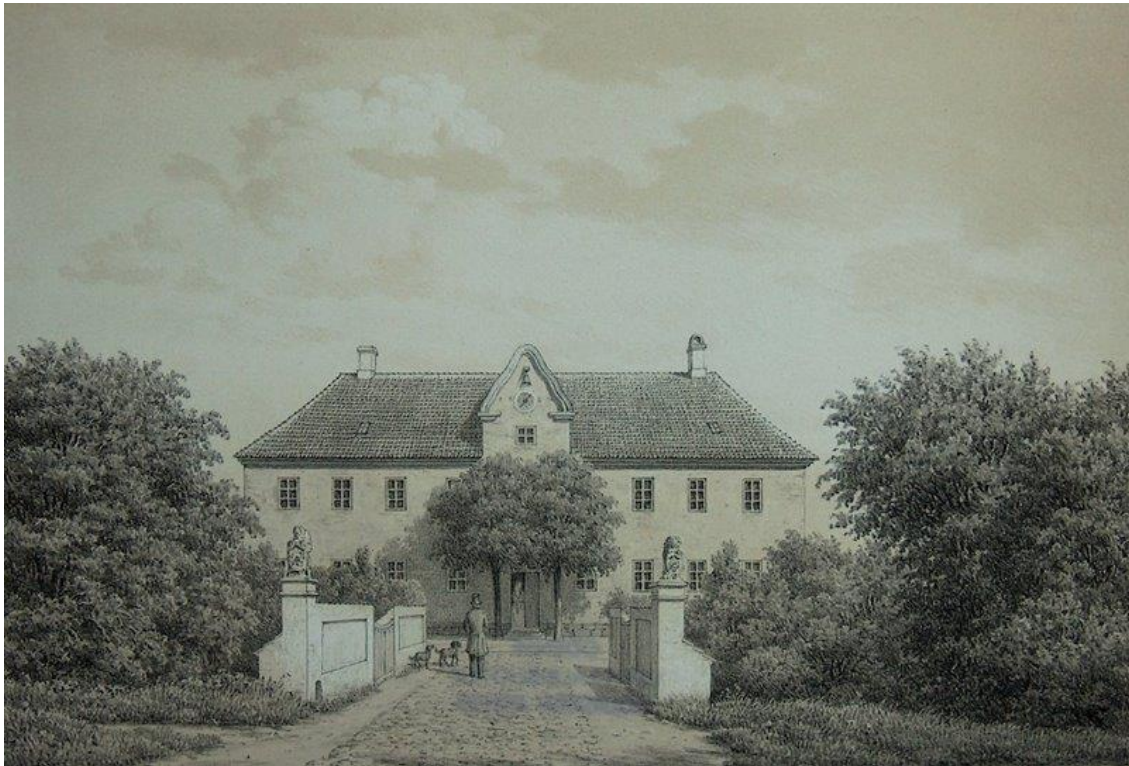
Skipper Klement og adskillige bønder henrettedes og alle selvejerbønder i 49 jyske herreder – deriblandt Hanherred – som ikke kunne bevise, at de ikke havde deltaget i oprøret, måtte afstå ejendomsretten til deres gårde som "halsløsning". De fik dog senere tilladelse til at købe deres gårde tilbage, men dette formåede kun ganske enkelte.

I V. Hanherred var der imidlertid en mand, som gik fri af en eller anden grund. Det var Niels Lauridsen i Vust matr. nr. 8. Han var fra 1525 herredsfoged i Hanherred og ejede desuden en del jordegods.

I 1545 udgik der et kongeligt åbent brev til nævnte Niels Lauridsen i Vust og Niels Griis til Slette, hvor de netop skulle gøre rede for hvorfor de ikke var at finde i "halsløsningsregistret". De to mænd har åbenbart kunne svare for sig, thi de beholdt deres gods, som siden ejedes af deres efterkommere.

Aalborghus lensslot, hvorunder Jomfrugården hørte det meste af 1600-tallet.

Godset Palstrup ved Rødkjærsbro, som 1690 ejede Jomfrugården.

Det må være hans søn, som i 1568 kaldes Christen Nielsen Købebonde, der ejede sin iboende gård i Vust samt to gårde, to bol og 4 huse i V. Thorup sogn. Christen Nielsens søn, Niels Christensen, overtog slægtsgården i Vust og boede her i 1598, men var død før 1604, da hans enke Mette Laursdatter boede her.

Godset Lundbæk ved Nibe o 1850. I dag fungerer godset som landbrugsskole. Malet 1836 af Rasmus Kruse.

Hun boede her endnu i 1624, men 1626 havde hun bortfæstet gården og på dette tidspunkt siges over en tredjedel af ejendommen at være ødelagt af sandflugt. Omkring 1630 kommer der en ny mand i gården, da Christen Jørgensen i Nebel, ridefoged til Ørum slot i Thy, flytter til Vust. Efterhånden bliver han også ejer af gården og andet jordegods i Vust. Han døde omkring 1645, idet hans enke Mette Simonsdatter i 1647-48 nævnes som beboer i gården. Hun efterfulgtes af sønnen Jørgen Christensen, som boede i gården i en årrække som selvejer. Han var tillige dommer til Hannæs ting og en af egnens mest ansete bønder.

Efter hans død i 1683 giftede enken Anne Pedersdatter sig med skudehandler og jordegodsejer Peder Nielsen (Reff) fra Klim. Indtil nu havde gården stået som en selvejergård i Aalborghus lens jordebøger. Men ejerskabet til gården var delt op i en bondeskyld og en herlighedsret. Det sidste hørte under Aalborghus, men blev i slutningen af 1600-tallet solgt. I 1690 stod apoteker i Viborg, Daniel Friedenreich til godset Palstrup ved Rødkjærbro, som ejer.

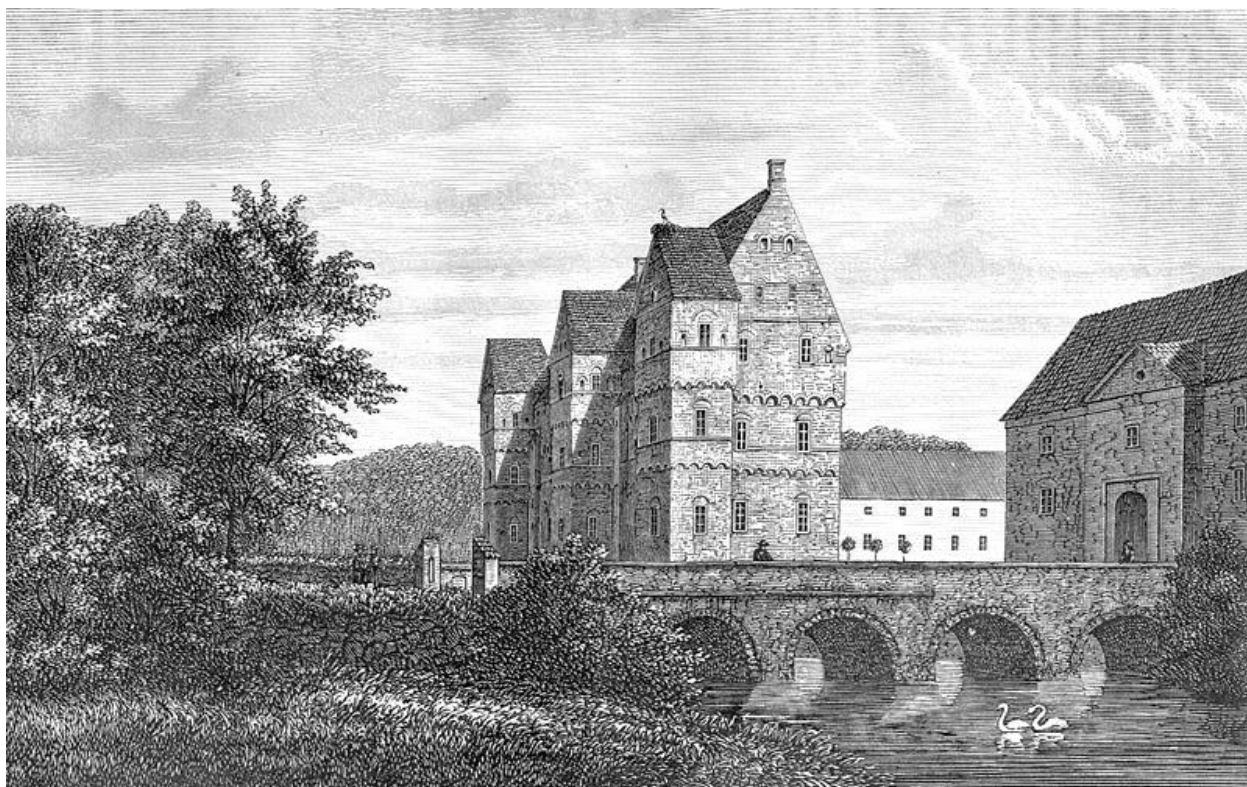
Et par år efter blev gården i Vust købt af godset Lundbæk på Himmerland. Dette gods blev Gregers Daa ved giftermål ejer af i 1694. Han var søn af Valdemar Daa til Borreby på Sjælland, der bortødede gods og formue på alkymi og døde i fattigdom i Viborg i 1691. Foruden den nævnte søn Gregers Daa efterlod Valdemar Daa sig 4 døtre.

Gregers Daa, som havde giftet sig til velstand, måtte så sørge for søstrene. Den to ældste af disse Idde Dorte Daa og Ingeborg Dorte Daa blev i 1690'erne overladt gården i Vust. Ingeborg Daa blev o. 1700 gift, men søsteren Idde forblev ugift og boede på gården i Vust til sin død.

Den adelige jomfru blev o. 90 år og døde først natten mellem den 22. og 23. december 1742, og dermed kom hun til at bo i gården i Vust i hen ved et halvt århundrede. Gården blev derfor efter hendes tid kaldt for Jomfrugården.

Valdemar Daa til Borreby og hustru Else Kruse. Billedet er fra 1659 og hænger i riddersalen på Borreby, hvor H. C. Andersen må have set det på et af sine 11 besøg på godset.

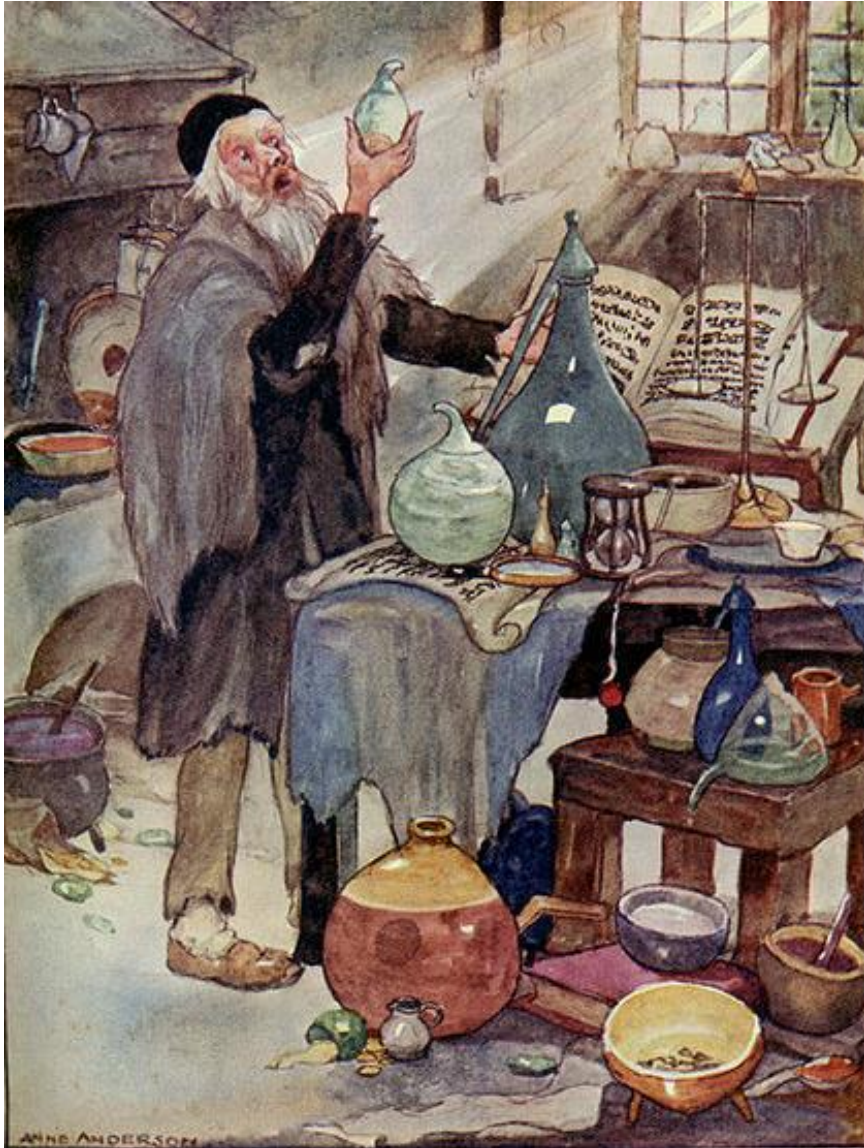

Borreby ved Skælskør, som 1652-81 var ejet af jomfru Idde Daas far Valdemar Daa.

Eventyrdigteren H. C. Andersen, som jo færdedes hyppigt på de danske herregårde, besøgte også Borreby og hørte her historien om den stolte adelsmand Valdemar Daa, som mistede alt i bestræbelserne på at lave guld, hvorfor hans døtre måtte leve i beskedne kår blandt bønder. Dette inspirerede ham som nævnt til at skrive eventyret "Vinden fortæller om Valdemar Daa og hans døtre" i 1858. Heri optræder også Idde Daa, som omtales således i starten: *Men endnu vare Døtrene unge, liden Ide en Rose dejlig at se.*

Illustration fra H.C. Andersens eventyr "Vinden fortæller om Valdemar Daa og hans Døtre" udført af tegneren Lorenz Frølich. Det viser Valdemar Daa og hans døtre som forlader Borreby.

"Han løftede det med rystende hænder og råbte Guld! Guld!" Alkymisten Valdemar Daa udført af den skotske illustratør Anne Anderson (1874-1930) til H.C. Andersens eventyr "Vinden fortæller om Valdemar Daa og hans Døtre".

H. C. Andersen har dog forholdt sig ret frit til de biografiske detaljer og når han i slutningen siger om Idde Daa: *Søster Ide blev en Bondes viv; det var vor Fader den haardeste Prøvelse!* Så er det en sammenfatning af Idde Daas skæbne, som forblev ugift, men levede det meste af sit liv blandt bønder, og hendes søster Johanne Cathrine Daas skæbne, som i en moden alder blev gift med en ikke adelig embedsmand. Idde Daa har vist selv til en begyndelse drevet gården i Vust, men i 1724 fæstede hun den bort til Søren Nielsen fra Tømmerby sogn på følgende betingelser:

Hun skulle årlig have 40 Slettedaler og frit værelse i gården, nemlig hele det nordre stuehus med loft og kælder, og Søren Nielsen skulle holde det forsvarligt i stand med tag og ler. Dernæst skulle hun have staldrum til 2 heste og fæhus til 2 køer, huggehuset til vognskjul for hendes chaise og det mellemste af vognskjulene i vesterhuset til en anden vogn. Fæsteren skulle levere strå og hø til vinterfoder og forsvarlig tøjring om sommeren til jomfruens heste og køer, men hun skulle lade sin egen karl røgte dem. Endvidere skulle jomfruen beholde den halve kålhav, og fæsteren skulle holde hende med fornøden ildebrand af skod- og sandtørv. Behagede det jomfruen at fraflytte gården, skulle hun have 38 rdlr. kurant klingende mønt årlig, men ville hun atter bebo gården skulle det stå hende frit for, og hun skulle da have den ovennævnte specificerede afgift.

H. C. Andersen i 1855.

Allerede o.1729 døde Søren Nielsen og hans enke Johanne Hansdatter giftede sig med Christen Poulsen, som dermed overtog fæstet på gården. Det beholdt han til 1750 da stedsønnen Niels Sørensen overtog det. I mellemtiden var Jomfru Daa som nævnt død. Hun skrev et udførligt testamente med en nøje beskrivelse af, hvorledes hendes begravelse skulle foregå:

I Jesu velsignede Navn

Saa snart Gud haver bortkaldet mig, schal min Pige og Johanne Hansdatter og Biiatte Ide Jensdatter og Anne Mari tage mig af Sengen og lege mig på en Laai Benck ofuer kled med en Lagen og Puder under mit Hofet og Lagen ofuer mig, og Cristen Povelsen at bede Her Hendricks Kiereste [præstefrue i Tømmerby-Lild], Sl. Her Joehans enke [Elisabeth Sophie Blichfeldt, præsteenke i Klim] og vor egen Prestekonne og Degnekonne, de ville umage dem og komme og lige mig i min Kieste. Jeg saa gierne disse gode Venner fick et tørilig Moltid mad, fire Retter og Min Søster datter Kristine Sofie Schafenberig eller Sesellia Lisbeth Scharenberig strax for det at vide, saa for om de kand komme, schaffer hun det med alting, som hun best synnes, og at bede min gode Naboe Hr. Hendrich Jespersen, vor egene Prest og Degen, de vil følge Mit Lig her op til Kircken, huor der blifuer kast Jord paa mig. Jeg vil ingen Predicken hafue ofuer Mig, saa lafver min Søsterdatter siden det beste hun siønes; dog saa Jeg gierne, at disse gode Venner fick et tørligt Maaltid Mad, og at de vilde bede disse efterschrefuene 8te Mend: 1. Cristen Pouelsøn, 2 Just Kold, 3 Jens Grafuersøn, 4 Jackob Justsen, 5te Anders Monssen, 6te Niels Crenson, 7 Laust i Hafuen, 8te Grafues Jensen og 8te unge Kalle: 1 Niels Jensøn, 2 Just Jensøn, 3 Gregers Cristesnsøn, 4 Per Justsen, 5 Jens Pouelsøn, 6 Peder Laustsen i Hafuen og bege 2 Cristen Pouelsøns Kalle og Niels Sørensen og Jens i Hafuen, saa kand de bere Mig, som de sielf siønes at bere Mig i Kircken. Foreschrefne 18 Personer schal de schaffe Smør, Brød og Ost og Øl og Brendevin inde til Cristen Pouelsens før de berrer mig til Kircken; enten om Dagen heller 2. dagen bed dem hid og forschaffe dem eet Maaltid Mad, 4 Retter og øl og Brende Viin saa Møget Behof giøres. Dette er Min Ville og Begiering, at de med snareste førre Mig til Vesløs Kiercke i de Rosenkrans Begrafuelse. Dette for holdes saa danne efter Min Død, som foreschrefuen er. Min Kiste vil Jeg hafue ofuertreckt med sort Bai, som findes her.

Idde Dorthe Daae

Jomfrugården o. 1950

Jomfru Daa havde mod at give afkald på arv gennem alle årene oppebåret en årlig pension fra broderen Gregers Daa og efter hans død i 1712, fra hans stedsøn, baron Ove Juel. Med baggrund heri og indtægterne fra gården kunne hun føre en beskeden, men dog standsmæssig husholdning gennem alle årene i Vust. Dog blev der efter hendes død knap nok midler nok til alle kreditorer og ingen af hendes arvinger syntes at være mødt op.

Udsnit af matrikelskort over Vust fra 1795. Jomfrugården ses som nr. 8 vest for kirken (ved pilen).

Periode	Bruger	Ejer
1525-45	Niels Lauridsen	Selvejer
1561-74	Christen Nielsen	Selvejer
1598	Niels Christensen	Selvejer
1604-24	Mette Laursdatter	Selvejer under Ålborghus
o.1630-45	Christen Jørgensen	Selvejer under Ålborghus
1647-48	Mette Simonsdatter	Selvejer under Ålborghus
o. 1650-83	Jørgen Christensen	Selvejer under Ålborghus
1683-88	Peder Nielsen	Kongl. Maj.
1690	Peder Nielsen	Daniel Friedenreich til Palstrup
o. 1695-1720	Idde Daa	Lundbæk
1724-29	Idde Daa & Søren Nielsen	Lundbæk
1729-42	Idde Daa & Chr. Poulsen	Lundbæk
1742-50	Christen Poulsen	Lundbæk
1750-1800	Niels Sørensen	Lundbæk
1801-27	Søren Nielsen	Selvejer
1827-60	Gravers Sørensen	Selvejer
1860-1903	Søren Graversen	Selvejer
1903-07	Gravers & Lars Sørensen Graversen	Selvejere
1907-1935	Lars Graversen	Selvejer
1935-o.75	Gravers Kristen Graversen	Selvejer

Jomfrugården i 1962.

Efter jomfruens død blev gården igen en almindelig fæstegård under Lundbæk, indtil år 1800 da Søren Nielsen, sønnesøn af den første Søren Nielsen i gården, købte den til selveje. Den samme slægt har herefter ejet gården frem til vore dage.

Nørgård

Matr. nr. 9

Thistedvej 650

Når man i dag kører forbi gården ad Thistedvej gennem Vust er det ikke let at se, at det beskedne nedlagte landbrug, som næsten er skjult bag træerne, for 350 år siden var regnet som sognets største gård med over 13 tønder hartkorn.

Vust Nørgård er en gammel selvejergård under Aalborghus, og selvejerbonden i begyndelsen af 1600-tallet hed Niels Laursen. Hans datter Maren Nielsdatter blev o. 1630 gift med Christen Nielsen, som dermed overtog gården, men tilsyneladende ikke hele selvejet på gården, som må være delt mellem Niels Christensens arvinger. Den del af gården, som var i selveje beløb sig til en landgilde på 8 tønder byg og i 1650'erne ejedes den af Poul Jensen Holst i Vesløs Søndergård, idet han i to omgange udstedte fæstebrev på selvejerdelen af gården til Christen Nielsens søn Niels Christensen. Fæstebrevene blev i 1665 indført i Hannæs birks ting og den ene af dem lyder således: *Kiendis Jeg Poul Holst udi Søndergaard, at ieg haffuer sted og fest Niels Christensen udi Vust halffparten aff den gaard samesteds hans fader Christen Nielsen paabouer, och til forne hans søn Niels Christensen opladett haffuer, huilchen forne halff seilleyer bundegrđ med des rette tillegelse som nu tillegger och aff Arilds tid tilleget haffuer, hand skall brugge og beholde hans liffs tid, emeden hand aarlig deraff retter till kong Mayst och buden och holder samme gaard ved høffued och Magt och sig efter Rechen forholder som det sig bør til vidnesbörd med egen her underskreffued. Actum Syndergaard 31. Augusti Anno 1655. Stod underskr. Pouell Holdst egen haand.*

Uddrag fra Hannæs birks tingbog fra 24-2-1665 med fæstebrevet fra 1655 på Nørgård.

I 1665 var Poul Holst død og det var hans søn Niels Poulsen Holst, som ejede gården. Landgilden på de 8 tønder byg var ikke blevet betalt for året 1664 og han havde derfor stævnet Niels Christensen til tinget den 24 februar 1665. Niels Christensen fremlægger sine fæstebreve ved tinget og fremfører desuden:

Saa haffuer jeg tilbøden hannem samme biugh nogle gange och endnu tilbyder ham det, huilcken dag hand vil det haffue.

Ikke desto mindre kommer birkedommeren, som i øvrigt var Niels Christensens nabo, Jørgen Christensen i Jomfrugården, frem til følgende dom:

Vidste jeg icke andet her for omb for Retten att kiende end forne Niels Christensen jou efter høyloulige Christianis dend tredis; Rechis – 42 Capitell sin feste att haffue forbrødt paa samme gaard hand paabouer. Så galt gik det dog tilsyneladende ikke alligevel, eftersom Niels Christensen stadig boede i Nørgård i 1680'erne.

Nørgård i 1955

I begyndelsen af 1700-tallet solgte kronen sin andel i gården til sognepræsten magister Jens Godsen i Ingstrup i Vendsyssel. På dette tidspunkt var Peder Laursen fæster i Nørgård. Hans enke gifte sig senere med Thomas Mikkelsen og han boede i gården indtil 1754, da han blev enkemand og giftede sig med Anne Jacobsdatter Winther fra Klim Odde. Samtidig købte Thomas Mikkelsen gården Grishauge i Klim Odde, hvorefter parret bosatte sig her. Ny mand i Vust Nørgård blev hans stedsøn Christen Pedersen Wust, som allerede i 1746 havde købt gården. Han døde imidlertid allerede i 1756 kun 36 år gammel. Skiftet viser, at han var en mand af formue: Foruden sin gård ejede han også nabogården matr. nr. 7 og skiftet viste et overskud på hele 770 rdl.

Enken Karen Pedersdatter, som stammede fra Koldkær i Lild giftede sig samme år med Svend Pedersen fra Klim. Han døde i 1770 og Karen Pedersdatter giftede sig så for tredje gang med Lars Christensen Kræmmer. Forinden havde hun dog afstået gården til sin svigersøn Hans Andersen Lund, der som navnet antyder stammer fra Lund i Lild sogn. Han boede i over 35 år i gården og var sognefoged i Vust. Han nåede at få hele 14 børn med to koner inden han døde i 1805. Forinden havde han i 1799 solgt gården til sin ældste søn Anders Hansen Lund. Han døde i 1830 og enken Maren Jensdatter drev gården videre med hjælp af de to ældste sønner Hans og Niels Andersen. Det blev dog den yngste søn Jens Andersen, der i 1848 kom til at overtage gården. Han ejede Nørgård i 38 år inden han igen solgte til sønnen Christian Jensen, der dog kun havde gården i 15 år inden han solgte den til broderen Otto Jensen.

Omkring 1945 blev gården så helt udstykket af Otto Jensens søn Christen Vandet Jensen og Nørgårds tid som en egentlig gård var hermed udrundet.

Vust Nørgård i 1962.

Periode	Bruger	Ejer
1604-27	Niels Laursen	Selvejer under Ålborghus
o. 1631-53	Christen Nielsen	Poul Holst og Ålborghus
1653-55	Chr. Nielsen og Niels Christensen	Poul Holst og Ålborghus
1655-60	Niels Christensen	Poul Holst og Ålborghus
1660-90	Niels Christensen	Niels Holst og Ålborghus
o.1716-20	Peder Laursen	Mag. Jens Godsen i Ingstrup
o.1720-46	Thomas Mikkelsen	Anna Cathr. Statl•ndes
1746-54	Thomas Mikkelsen	Christen Pedersen Wust
1754-56	Christen Pedersen Wust	Selvejer
1756-69	Svend Pedersen	Selvejer
1769-99	Hans Andersen Lund	Selvejer
1799-1830	Anders Hansen Lund	Selvejer
1830-48	Maren Jensdatter	Selvejer
1848-85	Jens Andersen	Selvejer
1885-1900	Christian Jensen	Selvejer
1900-1919	Otto Jensen	Selvejer
1919-o.1955	Christen Vandet Jensen	Selvejer
o.1955-65	Thorvald Jensen	Selvejer
o.1965-	Bent Thinggård	Selvejer
1971-	Ejler Berg	Selvejer

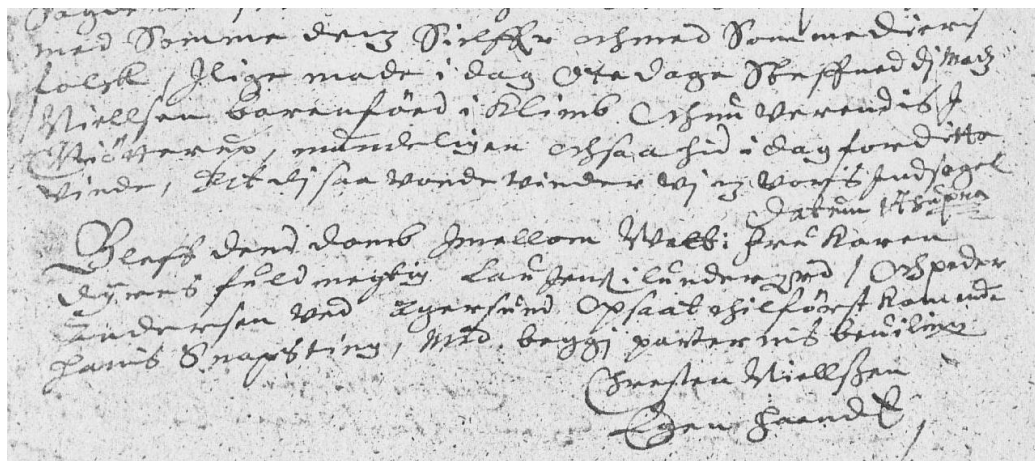
Gerts gård

Matr. nr. 10

Denne gård lå lige øst for Nørgård og blev for omkring 150 år siden nedlagt og lagt ind under nabogården Mellegård. Gårdens sidste egentlige beboer hed Gert Larsen og efter ham kaldtes gården siden, ifølge Niels Svaneborg for Gerts gård.

Gården kan følges tilbage til begyndelsen af 1600-tallet. Den var dengang beboet af en mand ved navn Thøger Hellisen. Han boede her endnu i 1630, da gården ejedes af Vibeke Bild til Taarupgaard øst for Skive. På dette tidspunkt siges gården at være øde og afbrændt efter de kejserlige tropper havde hærget i Jylland under Kejserkrigen 1627-29.

I 1633 sælger Vibeke Bild gården til Margrethe Rosenkrantz til Ågård og da Henrik Rantzau i 1635 køber Ågård bliver han dermed ejer af gården i Vust. Der kom omkring dette tidspunkt en ny fæster i gården, som hed Christen Nielsen Skriver og tilnavnet hentyder til, at han i omkring 30 år var skriver ved Hannæs birketing, hvor han i øvrigt udmærkede sig ved at skrive i tingbøgerne med en pæn og læselig skrift.

Uddrag af Hannæs birks tingbog fra 1655 skrevet af Christen Nielsen Skriver med underskrift.

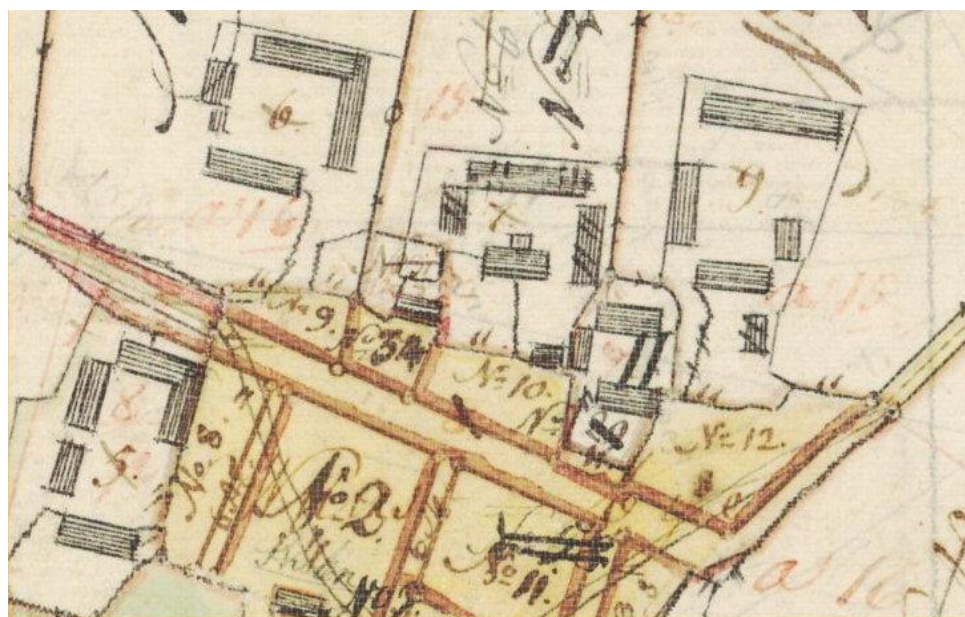
I 1664-matriklen var den endnu fæstegård under Ågård og var sognets næststørste gård med over 10 tønder hartkorn. Henrik Rantzau døde i 1674 og Ågård blev overtaget af hans brorsøn Frantz Rantzau, som imidlertid døde allerede i 1676. Gården i Vust kom herefter under Gammel Vrå i Vendsyssel og herunder forblev den til i begyndelsen af 1700-tallet, da den blev købt af en velhavende lokal skudehandler Christen Andersen Kiib fra Klim.

I han ejertid hed fæsteren Gravers Knudsen, men midt i 1700-tallet flytter Christen Kiibs søn Niels Christensen Kiib ind på gården, der således kommer i selveje. Niels Kiib overdrager o. 1778 gården til hans søsters dattersøn Anders Svendsen Fårbæk fra Nr. Fårbæk i Klim og flytter selv til et mindre hus i Vust.

Anders Svendsen Fårbæk døde allerede i 1782 kun 30 år gammel, men enken Mette Andersdatter giftede sig året efter med Bertel Jensen Bisgård. I 1795 solgte han gården og flyttede ned til Thorupstrand, hvor han drev skudehandel på Norge. Den ny ejer i gården Iver Neesgård havde den kun i to år, før han igen solgte den til to mænd i Thisted, Rasmus Nielsen og Jens Winckler, som i løbet af de næste år udstykkede den store gård, så at hovedparcellen, som i 1804 solgtes til Christen Andersen Hole, kun havde omkring en tredjedel af den oprindelige størrelse.

De følgende år skiftede gården ejer en del gange inden Gert Larsen i 1836 solgte den til sønnen i nabogården Age Christensen og da han få år efter overtog sit hjem Mellegård blev resterne af matr. nr. 10 lagt her ind under.

Periode	Bruger	Ejer
1610-30	Thøger Hellisen	
1630-33	Thøger Hellisen	Vibeke Bild til Taarupgaard
1633-35		Margrethe Rosenkrantz til Ågård
o.1635-65	Christen Nielsen Skriver	Henrik Rantzau til Ågård
1683-88	Jens Christensen	Kirsten Beck til Gl.Vrå
1690-1710	Niels Nielsen	Kirsten Beck til Gl.Vrå
o. 1720-29	Gravers Knudsen	Christen Andersen Kiib
o.1729-50	Gravers Knudsen	Chr. Andersen Kiibs arvinger
o. 1750-78	Niels Christensen Kiib	Selvejer
1779-82	Anders Svendsen Fårbæk	Selvejer
1782-95	Bertel Jensen Bisgård	Selvejer
1795-96	Iver Neesgård	Selvejer
1796-1800		Rasmus Nielsen & Jens Winckler
1800-04	Chr. Andersen Hole	Selvejer
1804-05	Søren Christensen Møller	Selvejer
1805-18	Chr. Andersen Hole	Selvejer
1818-22	Christen Jensen	Selvejer
1822-31	Jacob Sørensen	Selvejer
1831	Anne Marie Knudsdatter	Selvejer
1831-36	Gert Larsen	Selvejer
1836-49	Age Christensen	Selvejer
1849-51	Lars Jacobsen	Selvejer
1851-	Age Christensen	Selvejer

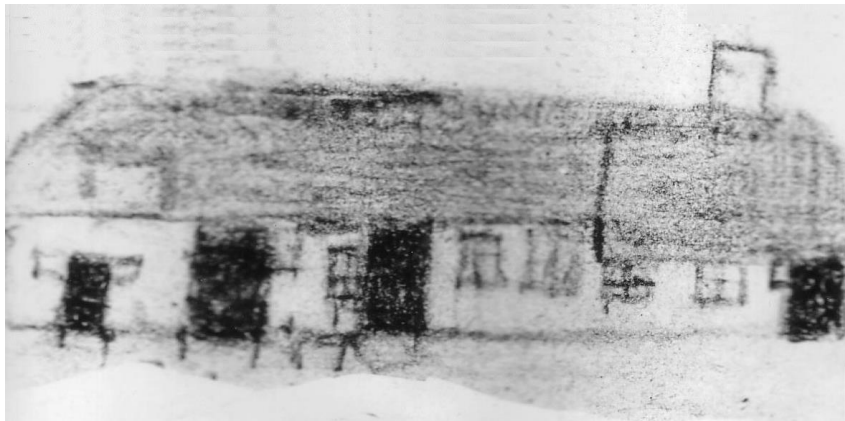
Udsnit af matrikelskortet fra 1795. Matr. nr. 10 ses i midten mellem Nørgård og Gisholm.

Bakkely

Matr. nr. 34

Barkjærvej 60

For 200 år siden lå der lidt syd for Nørgård og matr. nr. 10 et lille hus ejet af en ung ugift skrædder og husmand Jens Larsen. Han boede i huset sammen med sin mor, der var enke og hans 10 år yngre bror Jacob samt en tjenestepige. I 1805 solgte Jens Larsen huset til Jens Nielsen, der samme år giftede sig med Anders Thorhauges enke Anne Cathrine Mogensdatter i gården med matr. nr. 13 i Vust. Jens Nielsen ejede huset til 1827 og sandsynligvis har huset i denne periode været bortfæstet. I 1827 blev huset købt af Jens Pedersen, der i folketællingen benævnes som husmand og daglejer og boede her sammen med sin hustru og tre børn. Jens Pedersen solgte i 1838 til Niels Christensen, der var husmand og bødker og i 1854 blev huset så købt af Gravers Andersen. Han var daglejer og levede af sin beskedne jordlod og hustruen Dorthe Thomasdatter indrettede systue i huset.

Tegning af Gravers Andersens hus lavet af sønnen Anders i sin dagbog.

Gravers Andersen var af Svanborgslægt, idet hans mor Dorthe Jensdatter var datter af Jens Nielsen Svanborg i matr. nr. 25. Derfor fik sønnen Anders Graversen siden slægtsnavnet Svaneborg. Han overtog i 1880 hjemmet og flyttede et par år efter husmandsstedet ud til Barkjær. I 1884 købte han yderligere jord fra to nedlagte huse, matr. nr. 22 og matr. nr. 35.

Det gamle Bakkely ude i Barkjær. Fra o. 1912.

Ude i Barkjær opførte Anders Svaneborg gården Bakkely af materialer fra østerhuset til Niels Thorhauges nedlagte gård (matr. nr. 13). Det gamle hus inde i Vust by blev brudt ned i 1902.

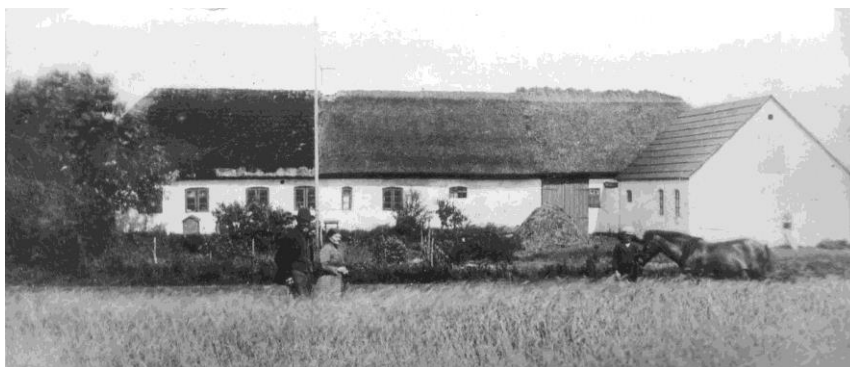
I 1919 solgte Anders Svaneborg Bakkely til sønnen Niels Andersen Svaneborg. Han var en meget aktiv mand, som fik bygget nye bygninger og opdyrket og udvidet gårdens jorder. Således var der i 1919, da han overtog gården opdyrket 7 tdr. land og en besætning på 1 hest, 1 ko, 1 ungvæg, 1 svin og 2 får, mens der o. 1945 var opdyrket 30 tdr. land og en besætning på 6 heste, 6 køer, 6 ungvæg, 12 svin og 14 får.

Familien i Bakkely o. 1910.

I 1948 købte Niels Svaneborg tillige gården Sønderhaven og de følgende år blev de to gårde drevet sammen, indtil sønnen Johan Svaneborg overtog Sønderhaven i 1961. Niels Svaneborg boede herefter sammen med hustruen Emma på Bakkely til sin død i 1990. Han interesserede sig levende for sognets historie og samlede mange oplysninger og lavede optegnelser herom, foruden at han selv udhuggede og opstillede mindesten på udvalgte steder i sognet. Efter Niels Svaneborgs død er Bakkely overtaget af sønnen Johan Svaneborg.

Periode	Bruger	Ejer
1801-05	Jens Larsen Skrædder	Selvejer
1805-27		Jens Nielsen
1827-38	Jens Pedersen	Selvejer
1838-53	Niels Christensen	Selvejer
1853-85	Gravers Andersen	Selvejer
1880-1919	Anders Graversen Svaneborg	Selvejer
1919-90	Niels Andersen Svaneborg	Selvejer
1990-	Johan Svaneborg	Selvejer

Bakkely o. 1915.

Mellegård

Matr. nr. 11

Thistedvej 644

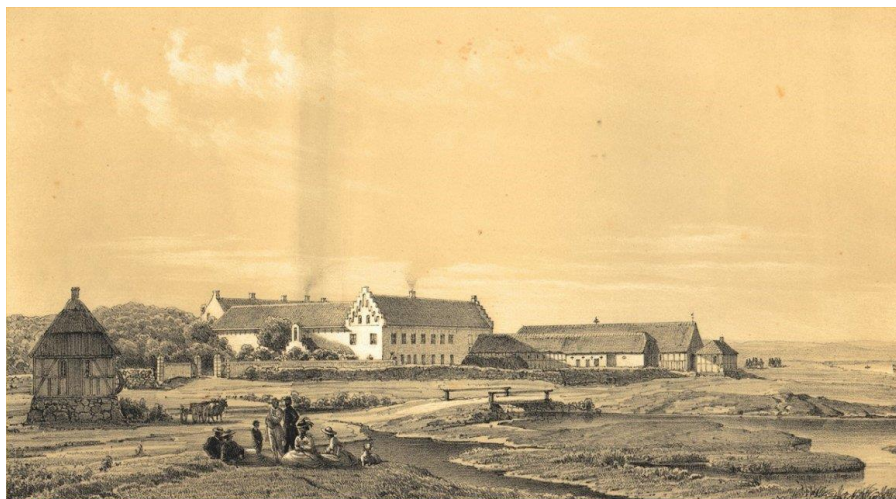
Mellegård i Vust har vel fået sit navn indenfor de sidste 100-150 år, da den efter sammenlægningen med Gerts gård var den mellemste gård, placeret mellem Nørgård og Gisholm. Gården var i 1661 ejet af Poul Jensen Holst i Vesløs Søndergård og fæsteren var Christen Lauridsen. Han havde overtaget 30 år tidligere, da faderen pludselig døde, hvilket fremgår af Hannæs birks tingbog fra 8-1-1631 (her gengivet delvis i moderne retskrivning):

Christen Lauridsen i Vust

At de så og hørte her i dag for tings dom stande Anders Lauridsen i Vust, Godik Madsen ib., Tøger Hellisen og Søren Pedersen ib. de voed med opragte fingre og ed, at det er dem fuldt vitterligt i Guds sandhed, at der var ikke i den bolig og i den bo i Vust Laurids Poulsen fradøde den tid fjenden uddrog af landet, uden en ko og er ikke udi samme bo uden tvende forne Laurids Poulsens pigeboern, som er både faderløse og moderløse, tilmed er de så fattige og forarmede, at de ikke kan formå, at udgive enten madskat eller pengeskat til hans kongl. Majestæt.

Fjenden, som omtales i tingbogen var de kejserlige tropper, som hærgede Jylland under Kejserkrigen 1627-29, men forarmelsen er sikkert overdrevet lidt, da det jo handlede om at undgå at betale skat! Foruden han overtog sin fædrene gård, købte Christen Lauridsen således samme år et hus i Vust.

I slutningen af 1600-tallet var gården ejet af Poul Holsts svigerdatter Maren Laursdatter og fæsteren i gården hed Christen Hansen. Gården må herefter være blevet solgt eller mageskiftet med kronen, idet den i begyndelsen af 1700-tallet var blevet en ryttergård under kronen. Da disse gårde blev solgt ud i 1716, blev Mellegård købt af Anders Kjerulf til Bjørnsholm.

Bjørnsholm på Himmerland som Mellegård hørte under først i 1700-tallet.

Han var søn af en herredsfoged i Kær herred og havde tjent sig en formue ved handel med og opdræt af stude. Han opkøbte flere herregårde og boede på og drev Bjørnsholm - det nuværende Vitskøl Kloster. I 1724 blev han således adlet og 1728 giftede han sig som enkemand med den 30 år yngre Margrethe Dorthea Bräes, datter af Diderik Bräes til Kokkedal. Anders Kjerulf døde i 1735 og enken flyttede hjem til Kokkedal, hvor hun døde allerede i 1740 kun 47 år gammel.

Herefter kom Mellegård under Kokkedal og herunder forblev gården indtil 1775, da Christen Nielsen Kold købte den til selveje. Han havde overtaget fæstet på gården efter faderen Niels Christensen

Kolds død i 1773. Skiftet efter Niels Kold udviser ellers ingen formue. Der var et underskud på 46 rdl. og gårdens besætning var kun på 3 heste, 3 køer og 1 kvie, 2 får og et lam og 1 svin ligesom gårdens bygninger var ret forfaldne.

Efter Christen Nielsen Kolds død i 1796 giftede enken Maren Christophersdatter sig året efter med Peder Christensen Holm, men i 1806 solgte de til Christen Agesen, som i 1801 var kommet til Vust fra Hovsør og giftet sig med datteren fra Vust Østergård, Karen Larsdatter. Agesen-slægten ejede herefter gården de næste 150 år.

Mellegård o. 1950. Bagerst ses Nørgård.

Periode	Bruger	Ejer
-1629	Laurids Poulsen	
1631-60	Christen Lauridsen	
1661	Christen Lauridsen	Poul Jensen Holst
1664	Christen Lauridsen	Poul Holsts arvinger
1683-88	Christen Hansen	Maren Laursdatter
1710-16	Peder Laursen	Ryttergods
o.1716-35	Peder Laursen	Anders Kjerulf til Bjørnsholm
o.1735-73	Niels Christensen Kold	Kokkedal
1773-75	Christen Nielsen Kold	Kokkedal
1775-96	Christen Nielsen Kold	Selvejer
1797-1806	Peder Christensen Holm	Selvejer
1806-44	Christen Agesen	Selvejer
1844-75	Age Christensen	Selvejer
1875-1909	Christen Agesen	Selvejer
1909-1940	Johannes Chr. Agesen	Selvejer
1940-54	Chr. Henry Agesen	Selvejer
1954-97	Thorvald Svaneborg	Selvejer

Gisholm

Matr. nr. 12

Thistedvej 640

Gårdens navn Gisholm er ikke gammelt, men stammer fra en mark fra den nedlagte matr. nr. 13, som blev købt til for godt 100 år siden. Gården er derimod meget gammel. Den kan følges helt tilbage til 1562, da den var ejet af kronen og hørte under Ålborghus len. Fæsteren Christen Lauridsen betalte dengang i årlig landgilde:

3 skilling Leding, 2 skæpper byg, 2 pund smør, 1 får, 1 lam, 1 gås med korn, 2 høns, 1 fedesvin og 6 heste gæsteri.

Ledingen er en meget gammel afgift, som betaltes af selvejergårde helt tilbage i middelalderen og det viser at gården må have været i selveje før Grevens fejde. Fæsteren i 1610 hed Poul Christensen. Han døde o. 1618, hvorefter enken Anne Christensdatter giftede sig med en ung mand Mads Justesen, som kom til at bo i gården i o. 50 år. Anne Christensdatter døde o. 1644, men Mads Justesen fandt sig en ung hustru Else Nielsdatter Dybdal fra Thorup Holme.

Efter Mads Justesens død giftede hun sig så igen med en ung mand Niels Christensen fra Vust Nørgård, således at gården gennem hele 1600-tallet kun skiftede fæster gennem giftermål. Midt i 1600-tallet skiftede gården også ejer, idet den blev udlagt af kronen til Mads Sørensen i Nørholm på Himmerland. Ved den nye matrikel i 1688 blev gården sat til over 9 tønder hartkorn og var således sognets næststørste gård efter Nørgård.

Gisholm i 1925.

I begyndelsen af 1700-tallet kom gården i selveje. Den ny ejer hed Laurs Poulsen og betegnes i skattemandtal at være "af formue". Han døde i 1752 og enken giftede sig med en søn fra Bliksted, Niels Christensen Bliksted.

Han flyttede fra gården o. 1765 og ind flyttede Christen Andersen Wust og hustru. Han havde drevet skudehandel ved Thorupstrand o. 1752-53, men i 1755 flyttede han til Skræm og giftede sig med en ung enke. Christen Wust døde i 1771, og året efter købte enken, Anne Albertsdatter, gården til selveje.

Hun giftede sig samme år med Knud Nielsen, søn fra Oddegård i Klim. De fik ikke børn, så det blev Anne Albersdatters yngste søn med Christen Wust, Peder Christensen, som i 1785 overtog gården. Siden har samme slægt boet i gården helt frem til år 2000.

Gisholm o. 1950.

Blandt ejerne i de sidste 200 år skal nævnes Margrethe Jacobsdatter. Hun blev enke i 1854 og drev gården med hjælp af børnene i 20 år. Hun bekrives som en stærk personlighed, der var meget optaget af den nye grundtvigske vækkelse.

Hun blev over 90 år og døde først i 1902 og blev på sine ældre dage kaldt "Gammelmargrethe". Et udvalg af hendes breve til sognets tidligere præstepar, Harriet og Georg Brahm, blev senere udgivet af hendes søn.

Gisholm i 1962.

Periode	Bruger	Ejer
1562-68	Christen Lauridsen	Ålborghus len
1610-18	Poul Christensen	Ålborghus len
o.1618-50	Mads Justesen	Ålborghus len
o.1650-65	Mads Justesen	Mads Sørensen i Nørholm
o.1665-90	Niels Christensen Øster	Mads Sørensen i Nørholm
o. 1720-52	Laurs Poulsen	Selvejer
1752-65	Niels Christensen Bliksted	Selvejer
o.1765-71	Christen Andersen Wust	Forvalter Anders Bræmer, Rammegård
1772	Anne Albertsdatter	Selvejer
1772-1785	Knud Nielsen	Selvejer
1785-1820	Peder Christensen	Selvejer
1820-23	Else Marie Nielsdatter	Selvejer
1823-54	Christen Pedersen	Selvejer
1854-74	Margrethe Jacobsdatter	Selvejer
1874-1918	Lars Jacobsen	Selvejer
1919-56	Niels Møller Holm	Selvejer
1956-2001	Christen Holm	Selvejer

Epitafium over Mads Sørensen i Nørholm, som ejede gården sidst i 1600-tallet

Aalborhus lensslot som gården hørte under i 1500 og 1600-tallet

Matr. nr. 13

Midt i Vust by, syd for landevejen - omtrent over for Gisholm lå indtil i slutningen af 1800-tallet en pæn stor gård, matr. nr. 13. Den kan føres tilbage til midt i 1600-tallet, hvor den var ejet af Henrik Rantzau til Ågård. Han døde i 1674, hvorefter Ågård med bøndergårde arvedes af hans brorsøn Franz Rantzau, som imidlertid døde allerede i 1676 og gods og bøndergårde deltes mellem hans børn. Det ser ud til, at gården i Vust blev overtaget af sønnen Johan Rantzau, men tilsyneladende har han i første omgang overdraget dem til sine svigerforældre Kaj Lykke og Øllegaard Gyldenstjerne til Bidstrup ved Langå, som Johan Rantzau senere overtog og han står da også som ejer af gården i Vust i slutningen af 1600-tallet. Efter hans død blev hans fæstegårde i Hanherred solgt til St. Restrup på Himmerland og herunder forblev matr. nr. 13 indtil slutningen af 1700-tallet.

Store Restrup på Himmerland som matr. nr. 13 hørte under i 1700-tallet. Malet 1839 af Rasmus Kruse.

Den først kendte fæster i gården hed Jens Lauridsen. Han var medunderskriver på Vust sogns grandedbrev fra 1658 og nævnes også som fæster i gården i matriklen fra 1664. I 1683-matriklen nævnes en ny fæster i gården, nemlig Peder Christensen Kold, som stammede fra Holme Vestergård. Han blev efterfulgt af sin søn Just Pedersen Kold, der igen overlod den til sin søn Peder Justesen Kold o. 1750. Han døde allerede i 1756 kun 39 år gammel, hvor efter enken Johanne Nielsdatter giftede sig med Niels Bertelsen (Wilsen), som stammede fra Lild sogn. Johanne Pedersdatter døde kort efter brylluppet og da så Niels Bertelsen kort efter fandt sig en ny ung hustru, Anne Cathrine Christensdatter, kom der således en helt ny slægt i gården. Niels Bertelsen og hustru boede herefter i gården i over 30 år og fik 11 børn, hvoraf dog de 7 døde som små. I april 1790 døde Niels Bertelsen og hustru med få dages mellemrum og dermed kom der igen en ny slægt i gården.

I 1793 solgte St. Restrup nemlig gården i Vust og køberen var en ung mand fra Lild sogn, Peder Myrup Kold. Hans mor var dog ud af samme Kold-slægt, som tidligere havde boet i gården. Peder Kold og hustru boede her kun i 7 år, hvorefter de solgte gården til Anders Christensen Thorhauge,

der også stammede fra Lild sogn. Han døde kun 5 år efter, men enken Anne Cathrine Mogensdatter giftede sig samme år med Jens Nielsen, der var blevet enkemand et par år før.

Anders Thorhauges søn, Christen Andersen Thorhauge, flyttede o. 1820 til Aggersborg-Ullerup sammen med sin hustru og da han i folks omdømme gik for at være et godt hoved, blev han her ansat som skolemester af skolepatron og godsejer Sten Kjærulf til Aggersborggård. I 1832 døde så hans stedfar og Christen Thorhauge flyttede derfor hjem til Vust og overtog sin fædrene gård. Lige før treårskrigen 1848-50 blev han også sognefoged i Vust, men i 1853 solgte han gården til sin søn Niels Christensen Thorhauge og gik på aftægt hos denne.

Niels Thorhauge og hustru Else Marie Christensdatter fra nabogården Gisholm var et par unge, energiske folk og gården blev efter datiden en mønstergård, ligesom de gik meget op i de nye tanker i tiden fra Grundtvig og Kold. Således blev den første friskole i Vust oprettet i gårdens østerhus i 1869 med Niels Geertsen som lærer (senere friskolelærer i Klim). Else Marie Christensdatter døde som 42-årig i 1874 i barselsseng efter at have født sit 10. barn. Niels Thorhauge holdt derefter alene sammen på hjemmet og sine mange børn de næste 10 år, men i 1884 solgte han gården til sin svoger J. P. Nørhave og flyttede til et hus i Klim Terp.

J. P. Nørhave sammenkaldte efter købet af gården de beboere i Vust, som han mente var interesserede i at købe de forskellige parceller og det lykkedes ham at få solgt det hele undtagen den store eng "Bløden" som han selv beholdt. Også en del af besætningen og bygningerne blev solgt, så kun stuehuset stod tilbage. Denne indrettedes til friskole, i stedet for den tidligere nævnte skolestue i østerhuset. Friskolelæreren Hans Frederik Andersen flyttede nu over i stuehuset og i 1887 blev han gift med Niels Thorhauges ældste datter Johanne Kathrine, men få år efter blev den nye friskole bygget i Vust og de sidste rester af den gamle gård forsvandt lidt efter lidt.

På matrikelkortet fra 1795 ses matr. nr. 13 endnu at ligge midt i Vust by overfor Gisholm.

Niels Christensen Thorhauges søn Niels Pedersen Thorhauge har senere fortalt om sin barndomshjem:

Omtrent midt i byen mellem det gamle købmandshus [matr. nr. 24], skolen og moders fødegård lå den gård, hvor jeg blev født den 18. august 1866. Den er nu fuldstændig borte, og stedet, hvor den lå er jævnet med plov og harve. Der var fire huslænger. Stuehuset eller raalingen, som vi kaldte det, lå mod nord, den var gammel, men dog rummelig indrettet.

Fra sydsiden kom vi ind ad yderdøren og ind i en lang, bred gang, i hvis østre ende der var en lem ned til en stor kælder. Fra gangen kom vi ind i dagligstuen, hvor et langt bord, omgivet af bænke, stod i sydsiden, og her var det, fader ledte sangen og ledte så mangen livfuld samtale med gode venner.

Her var det også, vi sang morgensang, og fader bekendte troen og bad fadervor med os, ligesom han gerne før og efter middagsmaden læste eller sang bordbøn. Også vinteraftenerne her var hyggelige og lune, når fader spandt reb eller snoede limer, mens kvinderne spandt og kartede, og vi børn så til eller stoppede vore hoser. Undertiden læste fader også højt af en bog, mens vi syslede med et og andet.

Som tidligere nævnt udstykkede J. P. Nørhave gården 1885-88. Jorden til gården var delt op i 14 parceller, men den største samlede del blev solgt til en anden søn af den gamle Niels Thorhauge, Christen Nielsen Thorhauge. Han købte samtidig et husmandssted i Barkjær og lagde jorden hertil. Herved dannedes gården Mosegård. Også dele af gårdens bygninger blev anvendt til at opbygge denne gård. Christen Thorhauge solgte dog Mosegård igen til J. P. Nørhave i 1892 og flyttede til Klim. Gården blev så i 1902 købt af Niels Chr. Christensen, der senere blev efterfulgt af sin søn Peder i 1916 og af sin sønnesøn Niels Christian Christensen i 1952.

Mosegård i Barkjær i 1955.

Også husmandsstedet Rankholm opstod ved udstykningen af matr. nr. 13. Den blev ifølge Niels Svaneborg bygget i 1884 på overmarken fra matr. nr. 13 af Otto Jensen, en søn fra Nørgård. Huset blev også bygget af materialer fra den gamle gård. Otto Jensen solgte i 1911 Rankholm til Gravers Andersen Svaneborg, der dog døde samme år, hvorefter det blev hans yngre bror Johannes Graversen Svaneborg, som overtog den. Han drev gården frem til 1969, da den blev solgt som sommerhus og jorden blev overtaget af sønnen Thorvald Svaneborg i Mellegård.

Rankholm o. 1950.

Periode	Bruger	Ejer
1658-64	Jens Lauridsen	Henrik Rantzau til Ågård
1683-88	Peder Christensen Kold	Kaj Lykke til Bidstrup
1690-1710	Peder Christensen Kold	Johan Rantzau til Bidstrup
o. 1720-50	Just Pedersen Kold	St. Restrup
1750-56	Peder Justesen Kold	St. Restrup
1756-90	Niels Bertelsen	St. Restrup
1793-1800	Peder Myrup Kold	Selvejer
1800-1805	Anders Christensen Thorhauge	Selvejer
1805-32	Jens Nielsen	Selvejer
1832-33	Anne Cathrine Mogensdatter	Selvejer
1833-53	Christen Andersen Thorhauge	Selvejer
1853-85	Niels Christensen Thorhauge	Selvejer
1885-88		J. P. Christensen Nørhave

Matr. nr. 24

Indtil for omkring 30 år siden lå der midt i Vust by på Vustholmevej et gammelt stråtækket hus, som da nedbrændte. Oprindeligt var her et mindre husmandssted, som kan føres tilbage til midt i 1700-tallet. Dengang hørte det under Aggersborggård og var beboet af Niels Jensen Drejer, der var husmand og trædrejer. I 1803 blev fæstet overtaget af sønnen Niels Christen Nielsen, der var ligesom faderen var drejer, foruden han var tømrer og klitfoged. I 1808 købte han stedet til selveje. Han havde indtil nu været ungkarl, men i 1811 giftede han sig som 56-årig med den kun 19-årige Maren Andersdatter Thorhauge fra nabogården matr. nr. 13. De fik ingen børn inden Niels Chr. Nielsen døde i 1822, men Maren Thorhauge giftede sig samme år med Anders Sørensen, som var søn af husmand og fisker Søren Nielsen Skomager ved Klimstrand. Parret var jævnaldrene og fik 5 børn de følgende 12 år. En datter Nikoline blev i 1853 gift med Peder Krogh Pedersen og parret overtog året efter husmandsstedet. I 1876 døde Nikoline i barselsseng og Peder Krogh Pedersen solgte stedet og flyttede ud til Ellersbøl. Den nye ejer Peter Nielsen indrettede herefter var købmandshandel i huset.

Matrikel nr. 24 o. 1910.

Periode	Bruger	Ejer
o.1750-1803	Niels Jensen Drejer	Aggersborggård
1803-08	Niels Chr. Nielsen	Aggersborggård
1808-22	Niels Chr. Nielsen	Selvejer
1822-53	Anders Sørensen	Selvejer
1853-76	Peder Krogh Pedersen	Selvejer
1876-1910	Peter Nielsen	Selvejer og købmand
o.1925-1970	Johannes Jensen (Børresen)	Selvejer

Matr. nr. 24 i 1962.

Matr. nr. 14

Matr. nr. 14

Vustholmevej 21

Tilbage af denne gård var der til sidst kun stuehuset. Gården blev udstykket og nedlagt for over 100 år siden, og senere blev udbygningerne fjernet, mens sognet overtog stuehuset, som herefter blev kendt som "Asylet". Der blev indrettet en slags alderdomshjem med to lejligheder her og senere et klublokale til den tilhørende sportsplads. I dag er huset helt væk.

Matr. nr. 14 i 1946.

Gården er meget gammel og kan følges tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, da den var ejet af kongen og henlagt under Sejlstrupgårds len. Det betyder, at den må være blandt de 6 gårde, som i 1568 hørte under Ø-kloster (det senere Oxholm), idet alle disse gårde senere kom under Sejlstrupgård. I 1650'erne blev gården pantsat på grund af de lån kronen måtte optage efter krigen mod svenskerne i 1640'erne. Gården blev delt op i to, med hver sin ejer og fæster. Den ene part af gården var fra 1662 ejet af Valdemar Skram til Todbøl i Thy og den anden del pantsat til en officer oberst Jochum von Deberen "for hans tjenester udi forrige fejde thider." Fæsteren i sidstnævnte del hed Anders Lauridsen og han havde haft gården i fæste siden o. 1630 og boede her endnu i 1683. På dette tidspunkt havde de to førnævnte ejere solgt deres parter i gården, men i begyndelsen af 1700-tallet blev gården igen samlet og kom tilbage til kronen, idet den da betegnes som en ryttergård.

Asylet - stuehuset fra den gamle gård i 1950.

Den ny mand i gården hed Poul Jensen Kjærgård og stammede fra Kjærgård i Arup sogn. Han kom vist ned til Vust i kraft af sit engagement i skudehandlen og gården var da også i denne periode ejet af den velhavende skudehandler Peder Clemmensen ved Thorupstrand, som også stammede fra Arup. Omkring 1750 blev fæstet på gården overtaget af Poul Kjærgårds søn Jens Poulsen Kjærgård. Gården var på dette tidspunkt kommet til at høre under Aggersborggård. Jens Kjærgård døde i 1781 og enken Karen Albertsdatter giftede sig året efter med Christen Thomsen Norre, der stammede fra Øslev i Kettrup sogn. Han købte gården til selveje i 1810 og i 1816 blev den overtaget af hans søn Jens Christensen Norre, der samme år giftede sig med Inger Hansdatter fra Holme Vestergård. Hun overlevede både ham og sin næste mand Jens Marcusen og nåede at sidde som enke i gården i 6 år inden hendes søn af første ægteskab Christen Jensen Norre i 1850 blev mand i gården. Han giftede sig i 1853 med Anne Marie Jacobsdatter fra den gamle Østergård i Vust, men parret fik ingen børn og derfor blev det deres plejesøn, Jørgen Christian Jensen (søstersøn til Christen Norre), som i 1886 overtog gården. I 1908 blev gården så købt af to brødre fra den gamle Østergård, Jacob og Olav Jacobsen og de udstykkede dernæst gården. Jacob Jacobsen beholdt markjorden til gården og byggede heroppe en ny gård kaldet Rugholm. Han solgte den i 1946 til Kristian Holm, der igen i 1976 solgte den til sin søn Ole Holm, som ejer Rugholm i dag.

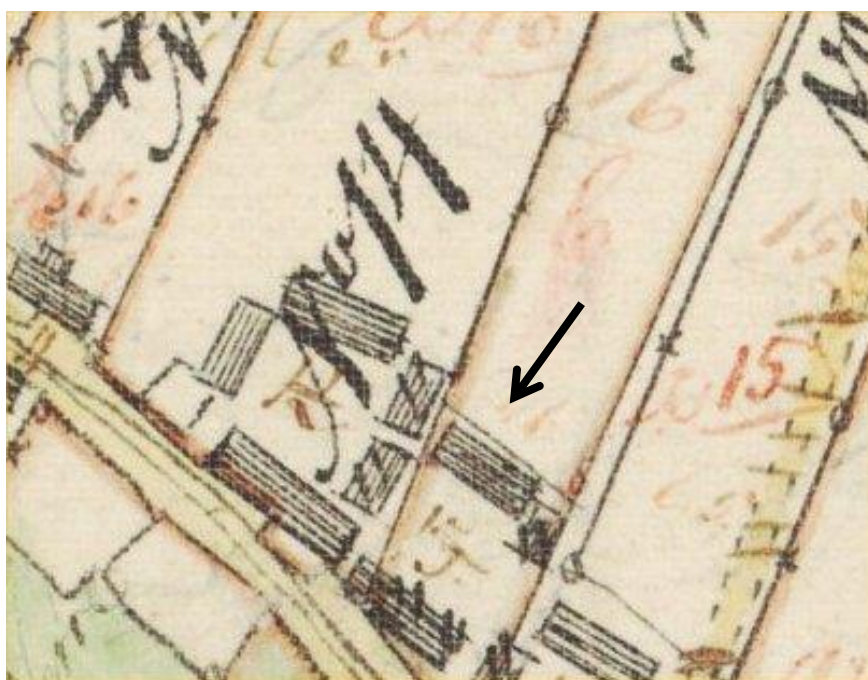
Gården Rugholm, som er en udstykning fra matr. nr. 14. Fra 1962.

Periode	Bruger	Ejer
1610-29	Michel Andersen	Sejlstrupgård
1631-55	Anders Lauridsen	Sejlstrupgård
1662-64	Jens Madsen & Niels Michelsen Anders Lauridsen	Valdemar Skram Ob. Jochum von Deberen
1672	Niels Michelsen Anders Lauridsen	
1683	Jens Madsen & Niels Michelsen Anders Lauridsen	Claus Høg Johann Michelsen
1683-88	Jens Madsen Anders Larsen	Hendrich Michelsen i Hamborg Johann Michelsen i Hamborg
1710	Poul Jensen Kjærgård	Ryttergods
o. 1720-47	Poul Jensen Kjærgård	Peder Clemmensen i V. Thorup
o.1750-81	Jens Poulsen Kjærgård	Aggersborggård
1781-82	Karen Albertsdatter	Aggersborggård
1782-1810	Christen Thomsen Norre	Aggersborggård
1810-15	Christen Thomsen Norre	Selvejer
1816-30	Jens Christensen Norre	Selvejer
1831-43	Jens Marcussen	Selvejer
1844-50	Inger Marie Hansdatter	Selvejer
1850-86	Christen Jensen Norre	Selvejer
1886-1908	Jørgen Christian Jensen	Selvejer

Matr. nr. 23

Umiddelbart øst for matr. nr. 14 lå der oprindeligt en gård, men i 1801 blev den købt af Anders Christensen Thorhauge og lagt sammen med Nørgård. Bygningerne til gården blev dog sammen med en mindre del af jorden solgt videre, så at gården i første omgang overlevede i formindsket udgave, men i 1870'erne blev den helt nedlagt og jorden lagt under Fjordgården.

Gården kan ellers følges helt tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, da den var en selvejergård under Ålborghus len. Den første beboer hed Laurs Poulsen og han efterfulgtes af sin svigersøn Christen Olufsen o. 1630. Omkring 1665 kom en ny slægt i gården, da Poul Madsen, en søn fra Gisholm overtog den. Han efterfulgtes af sin søn Mads Poulsen og senere sin sønnesøn Gravers Madsen. På dette tidspunkt var gården kommet under Kokkedal, i hvis skifteprotokoller man finder skifter efter hans mange hustruer, idet han var gift i alt 5 gange!

På matrikelkortet kort fra 1795 ses matr. nr. 23 (ved pilen) ligge øst for matr. nr. 14.

Periode	Bruger	Ejer
1610-29	Lars Poulsen	Selvejer under Ålborghus
1632-64	Christen Olufsen	Selvejer under Ålborghus
1665-88	Poul Madsen	Kronen
1710-16	Mads Poulsen	Ryttergods
o. 1716-30	Mads Poulsen	Anders Kjærulf til Bjørnsholm
o. 1730-	Mads Poulsen	Kokkedal
o. 1745-86	Gravers Madsen	Kokkedal
1786-1801	Christen Thomsen	Selvejer
1801-02	Jens Nielsen	Anders Christensen Thorhauge
1802-31	Lars Mogensen	Selvejer
1831-37	Søren Jensen Odde	Selvejer
1837-72	Albert Pedersen	Selvejer

Matr. nr. 15

Matr. nr. 15 blev ligesom nabogården matr. nr. 23 nedlagt i 1870'erne og lagt under Fjordgården. Niels Svaneborg fortæller, at den sidste mand i gården var Mikkol Holst, som da hans hustru Maren Christine Andersdatter døde i 1870, sammen med sin søn Peder Kr. Mikkelsen flyttede ud til havet, hvor de byggede hus på gårdens klitparcel og ernærede sig som fiskere.

Gården var i 1664 en selvejergård, som blev drevet sammen med matr. nr. 23 og sandsynligvis har de to gårde før den tid været en gård. Omkring 1670 kommer der en ny mand, Christen Nielsen, i gården. Han var gift med Rigborg Jensdatter og da han døde i 1678 blev det hendes søn af et tidligere ægteskab, Gravers Andersen, som overtog gården.

Han deltog i skudehandlen på Norge: I et skattemandtal fra 1672 bor han hjemme hos stedfaderen i Vust, men det nævnes at han ”sejler til Norge” og i 1681 var han anledningen til at toldereren i Thisted indstævnedes sognepræsten i Klim, Thorup og Vust, Anders Andersen, for provsteretten. Anledningen var den, at skipper Gravers Andersen af Arendal havde anmeldt sig sejlferdig med en ”last af forskelligt” til Norge.

Tilfældigvis havde toldereren nu opdaget, at Gravers Andersen i virkeligheden hørte hjemme i Vust og dermed havde præsten undladt at indkassere en copulationsafgift på 100 rdl., som man krævede af folk, som ”brugte videre end bønderns næring”. Præsten forklarede, at han ikke havde anset Gravers for andet end en bonde, som i tre års tid havde boet i en liden bolig ved Vust strand. Præsten var klar over, at Gravers nogle gange havde været i Norge, men om han havde rejst for andre eller for sig selv, var hr. Anders uvitterligt.

En hel del tyder på, at Gravers Andersens handel på Norge var af større omfang end præstens udsagn antydte. Han var gift med Maren Nielsdatter, som var datter af Niels Thomsen i Vust, der i 1675 i Hannæs birks tingbog blev beskyldt for følgende:

Han bruger med kornsæd i andres jord, penge på rente og åger og ellers med gods sin sejlads på Norge og er nu storpranger.

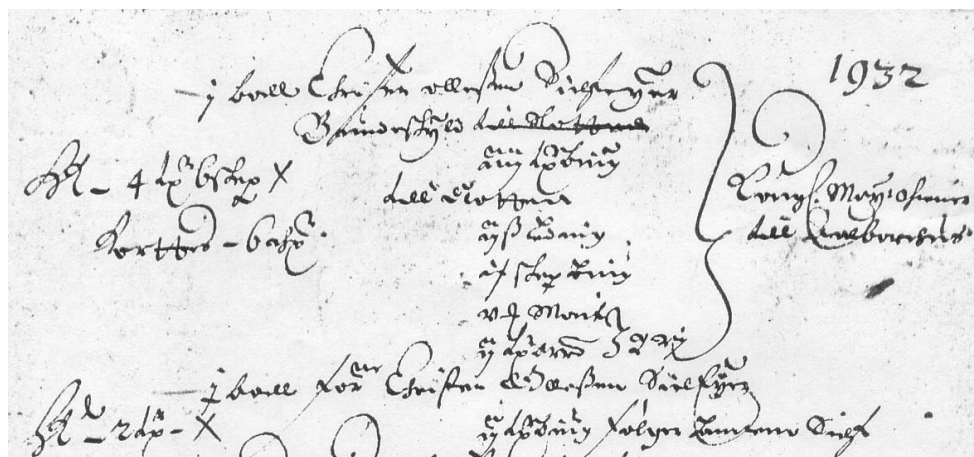
Gravers Andersen deltog i svigerfaderens virksomhed, men druknede i 1687 under sejlads til Norge. At hans handel på Norge havde været udbytterigt, ses af at hans søn, Jens Graversen, i 1705 hos sin formynder, Niels Nielsen i Vust, gjorde krav på sin fædrene og mødrene arv som udgjorde godt 222 slettedalere.

Samme år købte han sin fædrene gård og et par huse i Vust af sin farmor Riborg Jensdatter. Senere solgte han den igen til sin svoger, den lokale skudehandler Jacob Justesen, men har sandsynligvis købt den tilbage igen inden han o. 1750 overdrog gården til sin søn Otto Jensen. Jens Graversen døde 1759 i Vust, 78 år gammel og præsten skriver da i kirkebogen:

Jens Grausen, Sognefoget i Vuust, blev ført til Jorde af 3 Sønner og 3 Døttre, af hvilke den ældste søn var 53 Aar og den yngste Datter var 2 Aar.

Den ældste søn Gravers Jensen blev degn i Vust (se under Nordentoft), mens hans yngre bror Otto som nævnt overtog hjemmet. I 1778 solgte han gården til sin søn Christen Ottesen, men købte den tilbage igen 8 år senere, måske fordi sønnen var beskæftiget med andre ting: Folketællingen fra 1787 nævner således; at han var ”til søs i Norge”.

Otto Jensen døde i 1790 og året efter købte Christen Ottesen så igen gården, som han ejede de næste 40 år. Han ejede også Vust Mølle og i folketællingen fra 1801 benævnes han som husmand og møller. Senere solgte han dog møllen til Christen Norre i nabogården matr. nr. 14.

Uddrag fra matriklen fra 1664 med matr. nr. 23 øverst og matr. nr. 15 nederst.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Christen Olufsen	Selvejer
o.1670-78	Christen Nielsen	
1678-87	Gravers Andersen	Knud Pedersen i Nibe
1687-1705	Riborg Jensdatter	Selvejer
1705-08	Jens Graversen	Selvejer
1708-42	Jens Graversen	Jacob Justesen
1742-	Jens Graversen	Just Jensen
o. 1750-78	Otto Jensen	Selvejer
1778-1786	Christen Ottesen	Selvejer
1786-90	Otto Jensen	Selvejer
1790-91	Maren Nielsdatter	Selvejer
1791-1832	Christen Ottesen	Selvejer
1832-35	Niels Andersen Vesløs	Selvejer
1834-71	Mikkell Christensen (Holst)	Selvejer
1871-73		Jens Simonsen Thomsen
1873-		Niels Peter Jacobsen

Vust Mølle, som først i 1800-tallet var ejet af Christen Ottesen i matr. nr. 15.

Fjordgården i Vust

Matr. nr. 16

Vustholmevej 27

Fjordgården i Vust kan føres helt tilbage til præsteindberetningen i 1568, da den nævnes som ”1 lidet boel, Las Blac iboffuer” og ejeren angives som ”Eggertt Bilde i Skåne”. Bag dette navn gemmer sig adelsmanden Eggert Bille til godserne Markie og Gjedsholm i Skåne, der sikkert har arvet gården efter sin mormor Anne Mouritsdatter Gyldenstjerne til Ågård. Han betegnes i 1562 som ”vanvittig” og døde o. 1585, hvorefter hans gods i Hanherred gik i arv til hans brorsøn Erik Bilde til godserne Søholm ved Præstø og Hvedholm ved Fåborg.

Han kom i 1584 i strid med sin fætter Jørgen Rud, som han til sidst i raseri gennemborede og dræbte med sin kårde. Efter denne episode måtte han flygte til udlandet, men ved kongens mellemkomst kom det til forlig, således at Erik Bille skulle betale bod til Rudslægten og desuden skulle betale en større sum penge til de fattige.

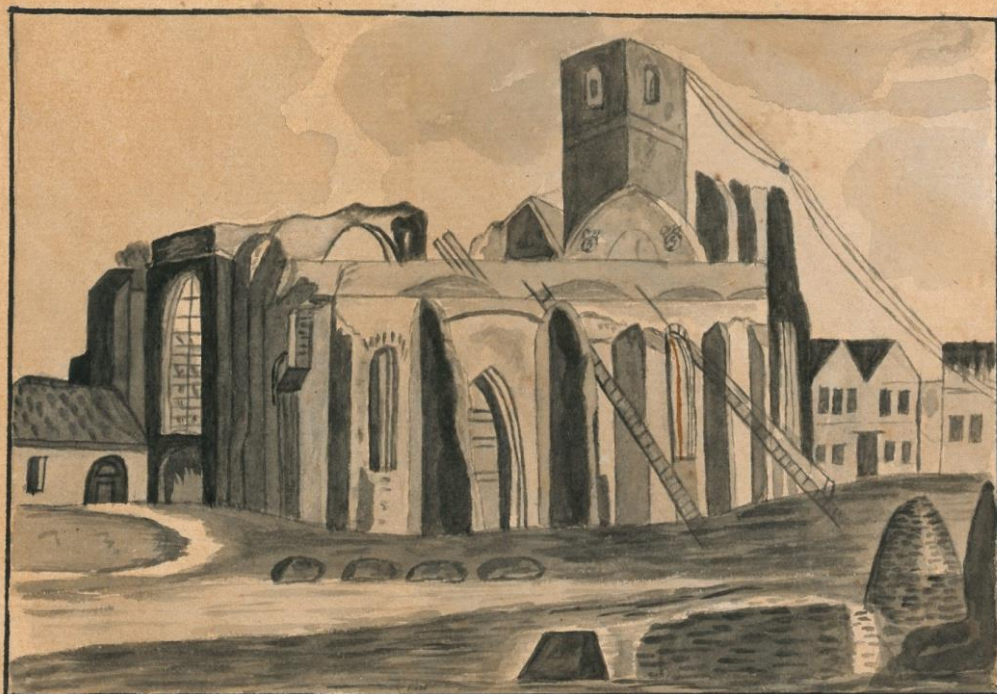
Her var det så belejligt at bortskænke det fjerne gods i Nordjylland, som han havde arvet efter farbroderen, og ved gavebrev af 21. maj 1587 skænkede han sit gods i Hanherred til Odense Hospital, der var et hospital under gråbrødreordenen.

Klosterkirken lå i Odense indtil først i 1800-tallet, da den blev nedbrudt. Den havde et nært forhold til kongehuset og to konger Kong Hans og hans søn Christian 2. blev begravet i kirken.

Godset Gjedsholm ved Helsingborg i Skåne, hvor under Fjordgården hørte i 1568.

Jens Hviid Den 28 Jani 1818.

*Gråbrødre Kirke, i Odense, aflaget
Efter dens Ruiner den 11 Maj: 1817*

Tegning af ruinen af Gråbrødre kirke i Odense kort før dens nedbrydelse i 1817.

Fjordgården forblev herefter under Odense Hospital indtil 1726, da man her besluttede, at godset i Hanherred skulle sælges, "da samme gods skal være meget slet i sig selv, har aftaget ved sandflugt og er til liden nytte, fordi det er så langt fraliggende".

Fæstebonden i begyndelsen af 1600-tallet hed Oluf Christensen Graversen. Han døde o. 1625 og enken Maren Andersdatter giftede sig med Godik Madsen, som boede i gården de næste 40 år. Han var gift mere end en gang og hans enke Anne Thomasdatter giftede sig efter Godik Madsens død med Poul Thøgersen.

Han efterfulgtes siden af Godik Madsens søn Mads Godiksen, der nævnes som fæster i gården i skattemandtallet fra 1710. Mads Godiksens datter Maren Madsdatter var først gift med Peder Nielsen, som overtog fæstet på gården, og siden med Christen Christensen Snedker.

Da hun døde i 1761 var gården kommet under Kokkedal, idet hendes skifte er at finde i godsets skifteprotokol.

Hendes søn af første ægteskab Niels Pedersen købte gården til selveje i 1775, men solgte den igen i 1790 og flyttede ud til Sylt, hvor han døde som husmand i 1818.

I 1793 blev Fjordgården købt af en søn fra Sønderhaven, Jens Jacobsen og han blev siden efterfulgt af sønnen Jacob Jensen og i 1868 af sønnesønnen Niels Peter Jacobsen. Sidstnævnte boede i gården i næsten 50 år, inden han døde i 1916.

Fjordgården i Vust o. 1920

Niels P. Jacobsen opkøbte jord fra de omliggende gårde og gårdens areal blev således væsentlig forøget. Efter hans død blev gården købt af en gruppe af lokale pengestærke folk, som delvis udstykkede gården.

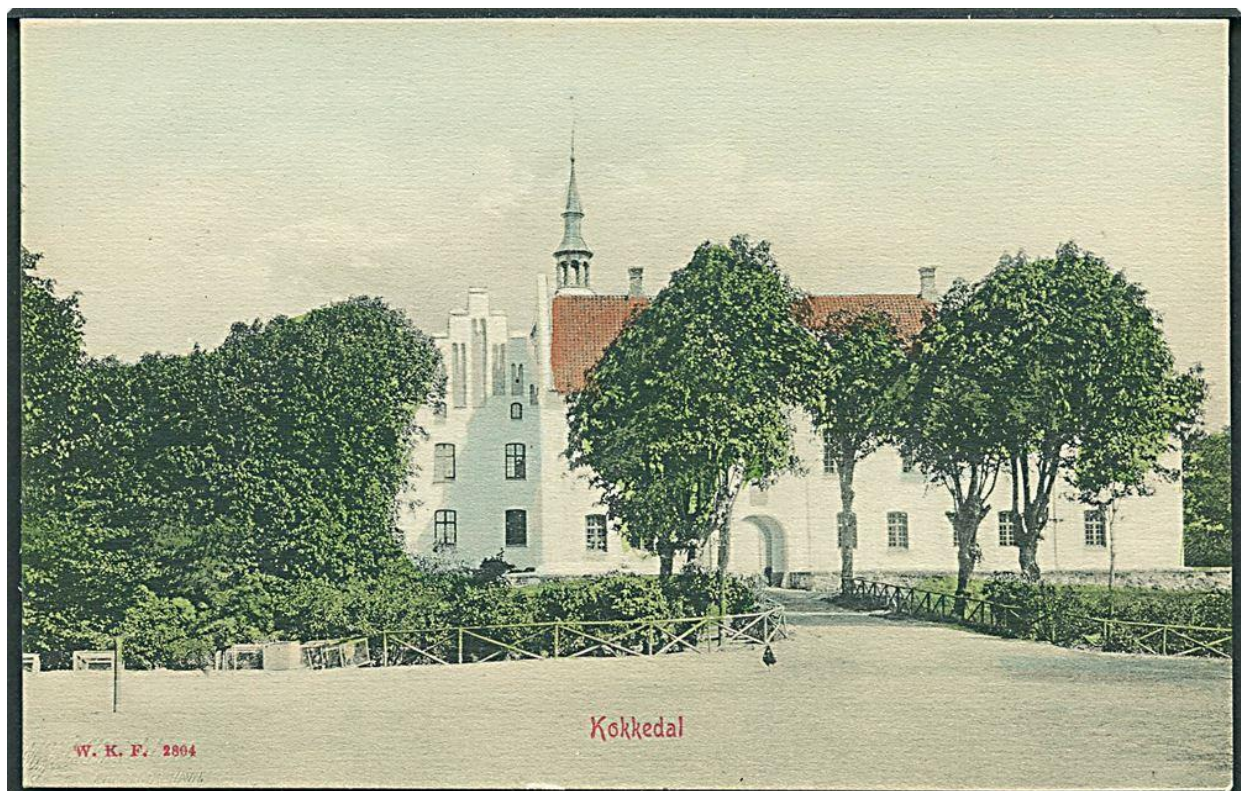

Høstarbejde på Fjordgården o. 1930. På vognen ses Ditlev Brix.

Hvedholm ved Fåborg, som ejede Fjordgården sidst i 1500-tallet. Stik fra 1803.

Hovedparcellen blev o. 1920 solgt til Ditlev Brix, som drev gården de næste mange år. I dag har gården dog ikke været drevet som selvstændigt landbrug i næsten 50 år.

Kokkedal i Øster Hanherred som ejede gården i 1700-tallet.

Periode	Bruger	Ejer
1568	Las Blac	Eggert Bille til Gjedsholm og Markie i Skåne
1587		Erik Bille til Hvedholm og Søholm
1610-25	Oluf Christensen Graversen	Odense Hospital
1626-64	Godik Madsen	Odense Hospital
1682-90	Poul Thøgersen	Odense Hospital
1710	Mads Godiksen	Odense Hospital
o. 1720-26	Peder Nielsen	Odense Hospital
o.1727- 1750	Peder Nielsen	
1750-63	Christen Christensen Snedker	Kokkedal
1763-75	Niels Pedersen	Kokkedal
1775-90	Niels Pedersen	Selvejer
1790-91	Peder Simonsen	Selvejer
1791-93	Peder Pedersen Amtoft	Selvejer
1793-1828	Jens Jacobsen	Selvejer
1828-58	Jacob Jensen	Selvejer
1858-68	Else C. Christensdatter	Selvejer
1868-1916	Niels Peter Jacobsen	Selvejer
o.1920-55	Ditlev Brix	Selvejer
o.1955-61	Villy Knudsen	Selvejer
o.1961-63		Holger Frost m.fl.
o.1963-		Sagfører Johnsen

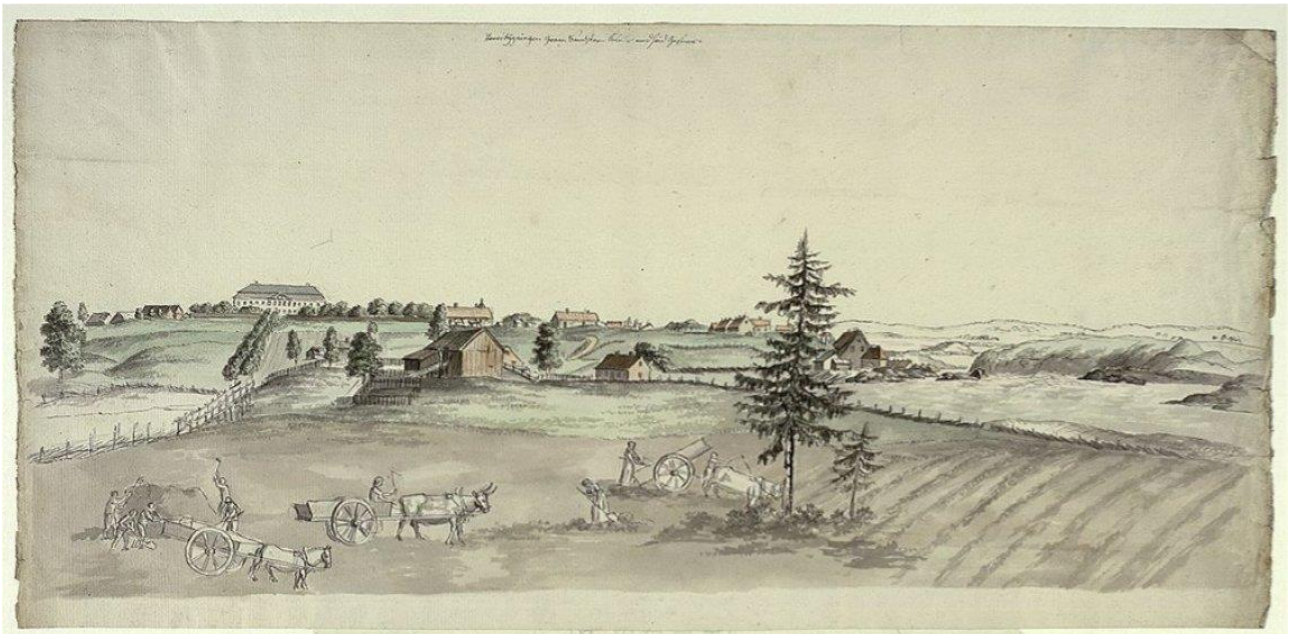
Fjordgården i 1955.

(Ny) Østergård

Matr. nr. 17

Vustholmevej 31

Matrikel nr. 17 i Vust er kun blevet kaldt Østergård i de sidste 100 år, nemlig siden den gamle Østergård blev nedlagt. Gården kan følges tilbage til 1664, hvor den var beboet af Jens Pedersen Homand. I matriklen ses at han i årlig landgilde skulle betale 4 tdr. byg til Vust kirke og til "husbonden" Jens Bildt, 1 svin, 1 tdr. havre og en afgift på 24 sk. i "gæsteri". Jens Bildt boede på godset Hafslund ved Sarpsborg i Norge og han ejede desuden Hæstrupgård i Vendsyssel. Han døde før 1674, da hans hustru Karen Jensdatter Høg boede som enke på Hafslund.

Godset Hafslund ved Sarpsborg, hvor fru 1670-82 ejede Østergård i Vust. Tegning fra 1810-17.

Det er netop Karen Høg, der nævnes som gårdens ejer i 1682, men i 1688-matriklen er det hendes slægtning Maria Høg, som har overtaget Østergård. Hun var enke efter Hak Vind til Aggersborggård og var på dette tidspunkt flyttet til Oddegård i Klim.

Vust Østergård o. 1945

I begyndelsen af 1700-tallet kom der en ny fæster Niels Christensen Vixø i gården, som o. 1710-20 kom under Vesløsgård. Niels Christensen Vixø overlod fæstet til sin søn Niels Nielsen Vixø i 1754 og af fæstebrevet fremgår, at gården stadig betalte landgilde til Vust kirke. Niels Nielsen Vixø overlevede tre hustruer med hvem han fik 13 børn. Året efter hans tredje hustru Anne Pedersdatter døde i 1790 overlod han fæstet til sin svigersøn Anders Larsen Myrup, der i 1803 købte gården til selveje. I 1828 kom der en ny slægt i gården da en søn fra Gisholm, Godik Pedersen, købte gården. Han slægt forblev i Østergård indtil 1948, da Laurids Sørensen, som var plejesøn af Godik Pedersens sønnesøn Chr. Peder Godiksen, solgte gården til Anders Svaneborg. I dag er det dennes søn som ejer gården, der ikke længere drives som landbrug.

Østergård o. 1960.

Periode	Bruger	Ejer
1664-70	Jens Pedersen Homand	Vust kirke og Jens Bildt
1670-82	Jens Pedersen Homand	Fru Karen Høg
1683-88	Jens Pedersen Homand	Maria Høg
1710	Niels Christensen Vixø	Vust kirke
o.1720-54	Niels Christensen Vixø	Vesløsgård
1754-91	Niels Nielsen Vixø	Vesløsgård
1791-1803	Anders Larsen Myrup	Vesløsgård
1803-19	Anders Larsen Myrup	Selvejer
1819-28	Christen Nielsen Nesager	Selvejer
1828-61	Godik Pedersen	Selvejer
1861-78	Hedvig Jensdatter	Selvejer
1878-1902	Jens Peter Godiksen	Selvejer
1902-40	Chr. Peder Godiksen	Selvejer
1940-48	Laurids Sørensen	Selvejer
1948-84	Anders Chr. Svaneborg	Selvejer
1984-	Helge Svaneborg	Selvejer

(Gl.) Østergård

Matr. nr. 19

Den gamle Østergård i Vust forsvandt for omkring 100 år siden, da brødrene Jacob og Olav Jacobsen købte gården, hvorefter de udstykkede og nedlagde den. Østergård kan følges tilbage til 1630, da den var ejet af Vibeke Bild til Aggersborggård og Thaarupgård øst for Skive. Den var da beboet af Christen Larsen og i skattemandtallet nævnes, at den var øde og afbrændt – sikkert som følge af de tyske troppers besættelse af Jylland under Kejserkrigen 1627-29.

Vibeke Bild solgte Aggersborggård i 1631 og i 1633 solgte hun de resterende fæstegårde i Hanherred til Margrethe Rosenkrantz til Ågård. Hun døde to år efter, hvorefter Østergård overgik til hendes datter Berethe Lindenov, salig Otto Skeels enke til Gammel Hammelmose.

Den 6. august 1636 stævnedes hun via sin foged fæsteren i Østergård, Peder Svenningsen, til Hanhæns ting og forbød ham *”at befatte sig med den høavl som er eller som bliver til førnævnte Østergård nu i førnævnte år.”* Grunden hertil var den dårlige stand gårdens bygninger var i, hvilket fremgår af det syn der holdtes på gården:

At de i dag var i Østergård i Vust som Peder Svenningen ibor og der så først laden og raalingen på samme gård, som er bygfældig for 7 læs tag, som beløber sig i penge til 5 slrdl. Nok feiler der en stald ved enden af laden, som ikke kan opbygges under 8 sldl., og der er ingen loft i raalingen.

Sidstnævnte ville koste 3 sldl. så at der alt i alt skulle repareres for mindst 16 slettedalere. Dette formåede Peder Svenningsen åbenbart ikke at udrede og der kom derfor en ny fæster, Jens Michelsen, i gården. Han boede her endnu i 1664, men nu var ejeren Erik Grubbe til Tjele nordøst for Viborg.

Thaarupgård ved Skive som ejede Østergård 1630-33. Malet 1841 af Rasmus Kruse.

Aagård som ejede Østergård 1633-35. Malet 1837 af Rasmus Kruse.

I 1690 var Jens Michelsen afløst af Laurs Frendsen og som ejer angives nu Palle Dyre til Tjele. Han var gift med Erik Grubbes datter, Marie Grubbe, hvis usædvanlige skæbne har inspireret flere danske forfattere: Blicher ("En landsbydegns dagbog"), H. C. Andersen ("Hønse-Grethes familie") og I. P. Jacobsen ("Fru Marie Grubbe").

Hammelse i Vendsyssel ejede gården i 1630'erne. Maleri af Rasmus Kruse fra 1820-30.

Tjele ved Viborg som ejede Østergård i slutningen af 1600-tallet.

Hun havde først været gift med kongesønnen Ulrik Frederik Gyldenløve, men ægteskabet blev opløst og i 1673 blev hun så gift med Palle Dyre. I 1685 flytter parret til Tjele for at bestyre godset for den alderstegne Erik Grubbe, men Marie Grubbe var åbenlyst sin mand utro med kusken Søren Møller og i 1691 blev ægteskabet med Palle Dyre også opløst. Marie Grubbe fulgte Søren Møller og efter mange års omflakken slog de sig ned Borrehuset på Falster, hvor Marie Grubbe døde i fattigdom i 1718.

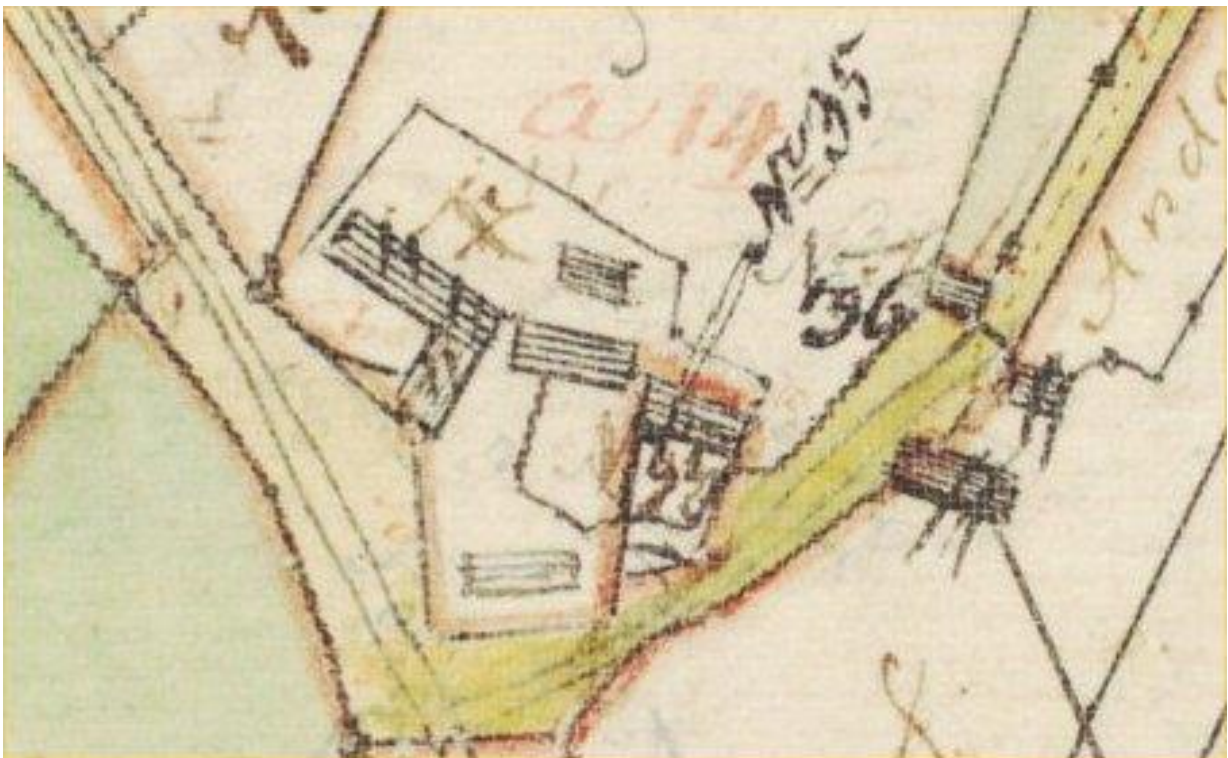

Holberg hos Marie Grubbe - tegning til H. C. Andersens eventyr "Hønse-Grethes familie"

Vesløsgård, som ejede gården i 1700-tallet. Maleri fra 1837 af Rasmus Kruse.

H.C. Andersen udgav i 1869 et eventyr om Marie Grubbe, "Hønse-Grethes familie". Han var blevet inspireret fra forskellig side, men henviser i eventyret kun til Holberg, der som omtalt i eventyret besøgte Marie Grubbe i Borrehuset i 1711.

Detalje fra matrikelkort fra 1795: Gl. Østergård til venstre og husene nr. 35 og 36 til højre.

På dette tidspunkt var Østergård i Vust kommet under Vesløgård og Laurs Frendsen var afløst af sin svigersøn Christen Jensen Haven, der stammede fra nabogården Sønderhaven. Han døde allerede i 1735, hvorefter enken Karen Laursdatter Frendsen giftede sig med Jens Pedersen.

På den tid hed præsten i sognet Andreas Langgaard og han var sammen med sin kapellan Otto Krogstrup ivrige fortalere for den hernnhuttiske lære. Familien i Østergård blev vakt og denne tro spillede i mange år en væsentlig rolle for slægten.

Periode	Bruger	Ejer
-1630	Christen Larsen	Vibeke Bild til Thaarup- og Aggersborggård
1631-33	Peder Svenningsen	Vibeke Bild til Thaarupgård
1633-35	Peder Svenningsen	Margrethe Rosenkrantz til Ågård
1635-36	Peder Svenningsen	Berethe Lindenov til Hammelmose
1636-	Jens Michelsen	Berethe Lindenov til Hammelmose
1664-88	Jens Michelsen	Erik Grubbe til Tjele
1690	Laurs Frendsen	Palle Dyre til Tjele
1710	Kirsten Jacobsdatter	Enevold Berregaard
o.1718-35	Christen Jensen Haven	Vesløgård
o.1735-41	Karen Laursd. Frendsen	Vesløgård
1741-60	Jens Pedersen	Vesløgård
1760-1803	Lars Christensen Frendsen	Vesløgård
1803-04	Lars Christensen Frendsen	Selvejer
1804-27	Jacob Larsen (Frendsen)	Selvejer
1827-52	Anne Nielsdatter (enke)	Selvejer
1852-62	Lars Jacobsen	Selvejer
1862-84	Mette M. Lauridsdatter	Selvejer
1884-91	Jacob Larsen	Selvejer
1891-1908		Jørgen Norre
1908-		Jacob og Olav Jacobsen

I 1803 købte Christen Havens søn Lars Christensen Frendsen gården fri fra Vesløgård, og Frendsen-slægten blev boende i gården helt indtil nabomanden Jørgen Chr. Jensen i 1891 købte den og nogle år efter udstykkede og nedlagde Østergård.

Nørhave

Matr. nr. 20

Thistedvej 579

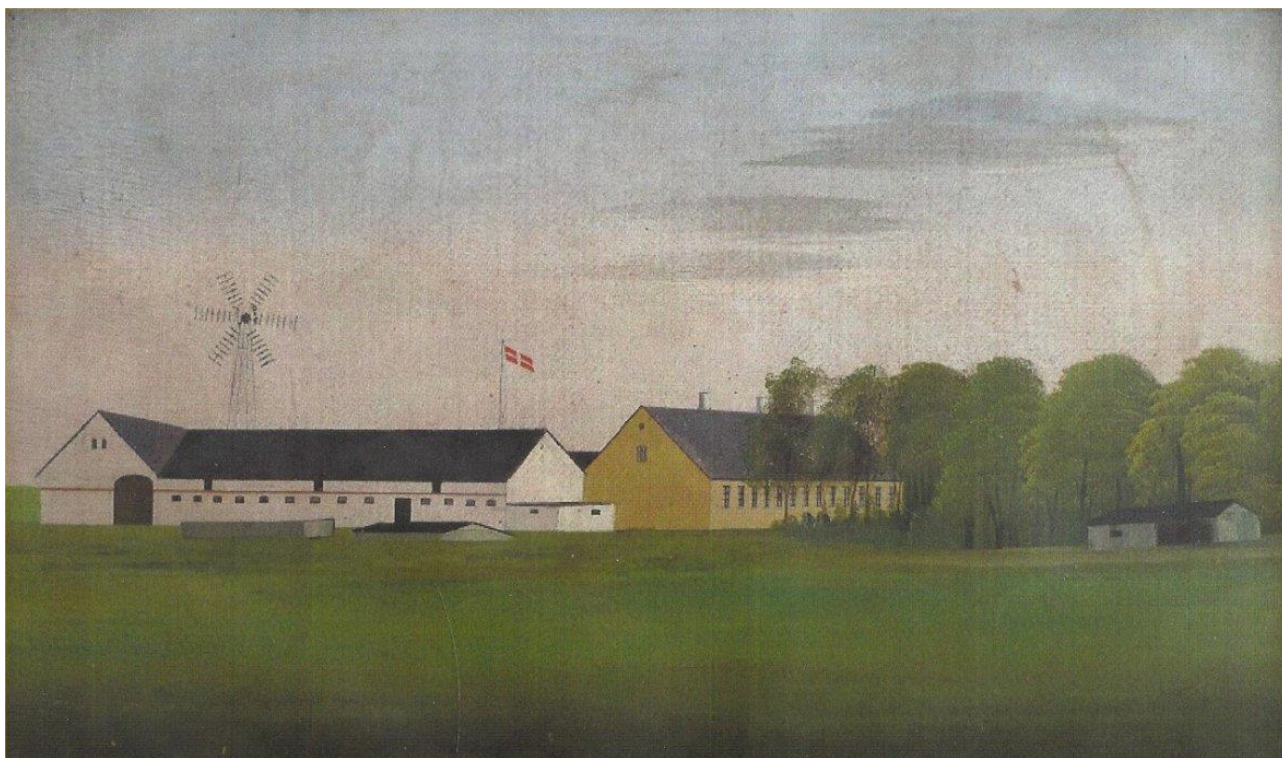
Nørhave kan følges helt tilbage til præsteindberetningen i 1568, da den hørte under Ø-kloster på Øland (det senere Oxholm). Dermed må det være den ejendom, der tales om i et gammelt pergament fra det Herrens år 1470:

"Item et pergaments brev udgiven anno 1470 beseget med 10 hængende Indsegl, lydende, at foreskrevne Hr. Prior "induordne" med Lovhævd, en Have, kaldes Closterhaffue, som ligger næst øster fra Woost, og det gamle Byggested, som ligger næst norden ved den nørre Ende af foreskrevne Have og sønder til det søndre Dige, som vender på Aagardz Gods fra det vestre Dige og saa øster til Kæret med den Eng der øster for, som gode Mænd og Selvejere tilforn udlagde al forskrevne Have og Byggested for Øklosters rette Endelsgrund med fuld Fællig og "forthaa" i Woost Mark; hvilken Lovhævd var lovlig 3 Ting tilbuden og tilfunden af Fogeden og gode Mænd paa Nesbo Ting og at forskrevne Hr. Priors "laghøring" inden 4 Stokke Ting sagde ham lov af Hænde."

I begyndelsen af 1600-tallet var det gamle klostergoods, som blev inddraget af kronen under reformationen, blevet henlagt under Sejlstrupgårds len. Fæstebonden i Nørhaven, Laurs Christensen, betalte dengang 1 td. smør og ½ svin årligt i landgilde til Sejlstrupgård. Han efterfulgtes o. 1625 af sønnen Peder Laursen, som døde o. 1660. På dette tidspunkt var gården, som så mange andre af de gårde der hørte under Sejlstrupgård, blev udlagt som pant for at skaffe kapital til kronen. Peder Laursen blev efterfulgt af Niels Madsen, der var søn fra Sønderhaven.

Sejlstrupgård som ejede Nørhave først i 1600-tallet

Maleri af Nørhave .

Omkring 1690 kommer der så igen en ny mand i gården, Oluf Jensen, og da han dør gifter enken sig med Jens Jensen, der stammede fra Sdr. Vabesgård i Tømmerby. På dette tidspunkt var Nørhave kommet under godset Trudsholm øst for Randers. Jens Jensens svigersøn Gregers Christensen overtog Nørhave o. 1730, men han døde få år efter, hvorefter enken Margrethe Jensdatter giftede sig med Jens Justesen fra Ellidsbøl. I hans tid syntes gården at være kommet i selveje. Han blev gift anden gang med Maren Frandsdatter, som efter hans død i 1763 giftede sig med Jens Christensen, som stammede fra Vendsyssel. Dette par fik ingen børn sammen, men tog et par børn til sig på gården: Hans søsterdatter Maren Andersdatter og hendes dattersøn Jens Christensen. Disse to arvede dermed Nørhave i 1796, da den gamle Jens Christensen døde og praktisk nok giftede de sig et par år efter. De boede i Nørhave i en årrække og det er deres slægt, som siden har haft gården.

Nørhave o. 1915.

Periode	Bruger	Ejer
1470		Ø-Kloster
1568	Christen Jacobsen	Ø-Kloster
1610-18	Laurs Christensen	Sejlstrupgård
1620-23	Laurs Christensens enke	Sejlstrupgård
1625-48	Peder Laursen	Sejlstrupgård
1648-59	Peder Laursen	
1664	Maren Christensdatter	Capt. Chr. Christophersen
1672-88	Niels Madsen	Evert Peiters i Aars
1692	Oluf Jensen	Otte Marsvin til Trudsholm
o.1700-20	Jens Jensen	Otte Marsvin til Trudsholm
o. 1720-30	Gertrud Justdatter	Otte Marsvin til Trudsholm
o. 1730-36	Gregers Christensen	
o. 1737-63	Jens Justesen	Selvejer
1764-96	Jens Christensen	Selvejer
1796-1834	Jens Christensen Nørhave	Selvejer
1834-76	Jens Christian Jensen	Selvejer
1876-1903	Jens Peter Christensen	Selvejer
1903-51	Kristen Kronborg Kjær	Selvejer
1951-80	Erik Kronborg Kjær	Selvejer
1980-	Flemming Holmstrand	Selvejer

Nørhave i 1955.

Sønderhaven

Holme matr. nr. 11

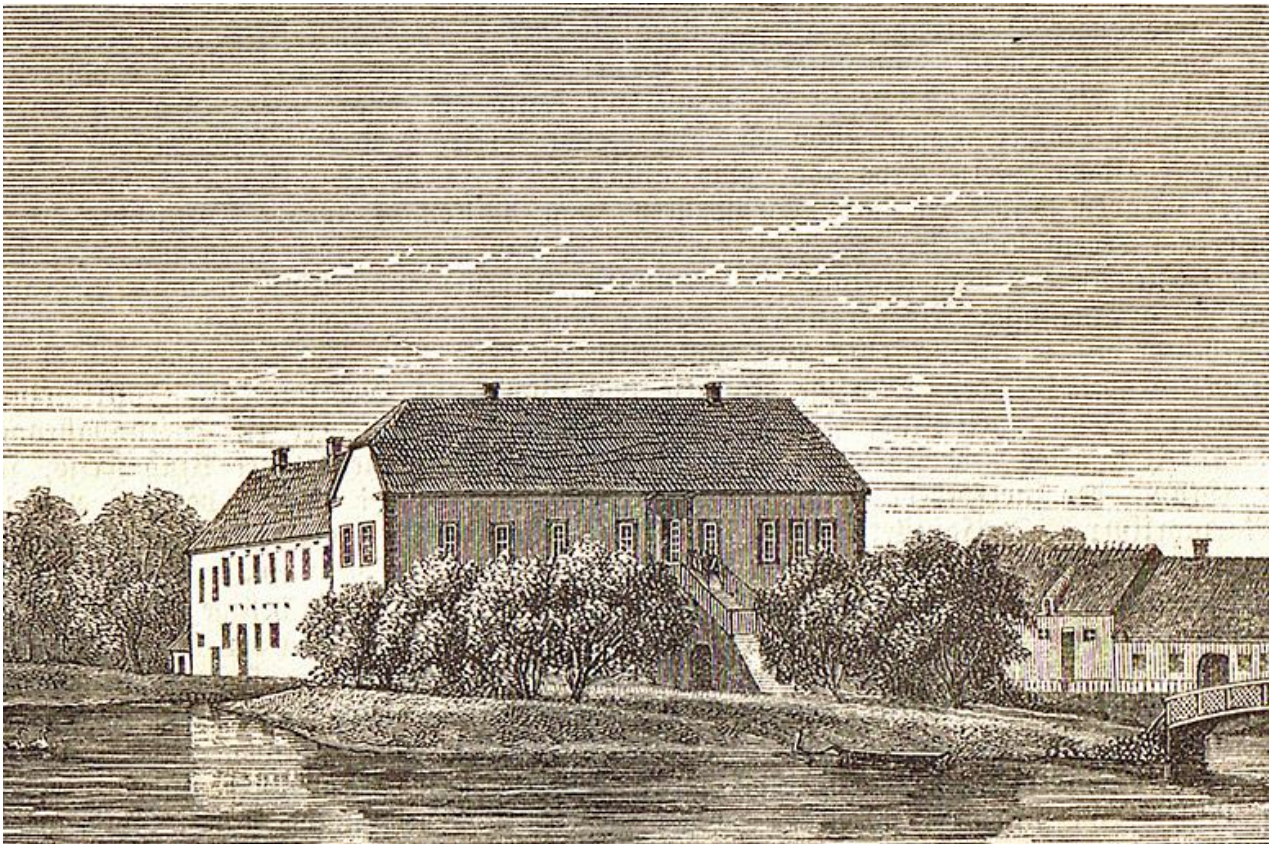
Vustholmevej 53

Gården kan følges helt tilbage til midt i 1500-tallet, da den nævnes blandt "Mourits Olsens jyske gods" i "Fru Eline Gøyes Jordebog" (Eline Gøye var Mourits Olsens hustru). Mourits Olsen var af slægten Krognos og havde arvet dette gods efter sin mor Anne Mouritsdatter (Gyldenstjerne) til Ågård. Hun døde i 1545 og hendes efterladte gods blev fordelt ved skifte i 1550, og samme år døde Mourits Olsen. I jordebogen nævnes at fæstebonden i "Hauind", Morten Ibsen, i årlig landgilde betalte "½ tønne smør og 6 heste gæsteri".

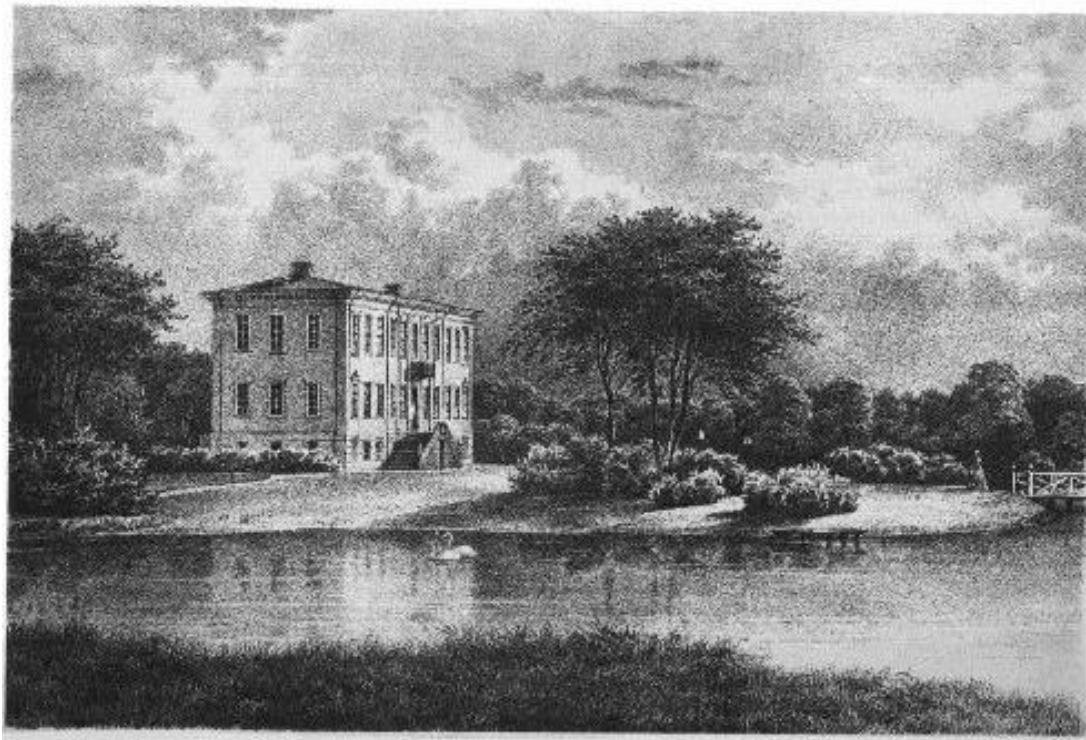
I præsteindberetningen fra 1568 nævnes den som "It boel, Christen Nielsen i Hauffuen iboffuer". Den var da ejet af Holger Rosenkrantz til Boller, svigersøn til Mourits Olsen. Fra begyndelsen af 1600-tallet optræder der igen en Christen Nielsen i gården, og han afløstes i 1631 af Søren Isaksen, som stammede fra Langvad i Tømmerby.

Gården var på dette tidspunkt ejet af Ellen Marsvin til Stenalt nordøst for Randers. Senere blev gården erhvervet af Oluf Parsberg til godset Palstrup ved Kjellerup og han solgte den i 1654 til Jørgen Navl til Oddegård i Klim. Fæsteren var stadig Søren Isaksen, men ham lykkedes det Jørgen Navl at få sat ud med en påstand om at han ikke skulle have holdt gården ved lige. En grund hertil har sikkert også været at Jørgen Navl var uvenner med Søren Isaksens bror Thomas Isaksen i Klim, som var en stridbar bonde, der havde lagt sig ud med det halve Klim sogn.

Omkring 1660 blev Jørgen Navls datter Dorte Navl gift med adelsmanden Bendix Hartvigsen og det unge par bosatte sig i Sønderhaven i Vust. De boede her indtil 1663, da de flyttede til Bliksted i Vust.

Boller i 1870'erne. Godset ligger ved Horsens fjord, og ejede Sønderhaven sidst i 1500-tallet.

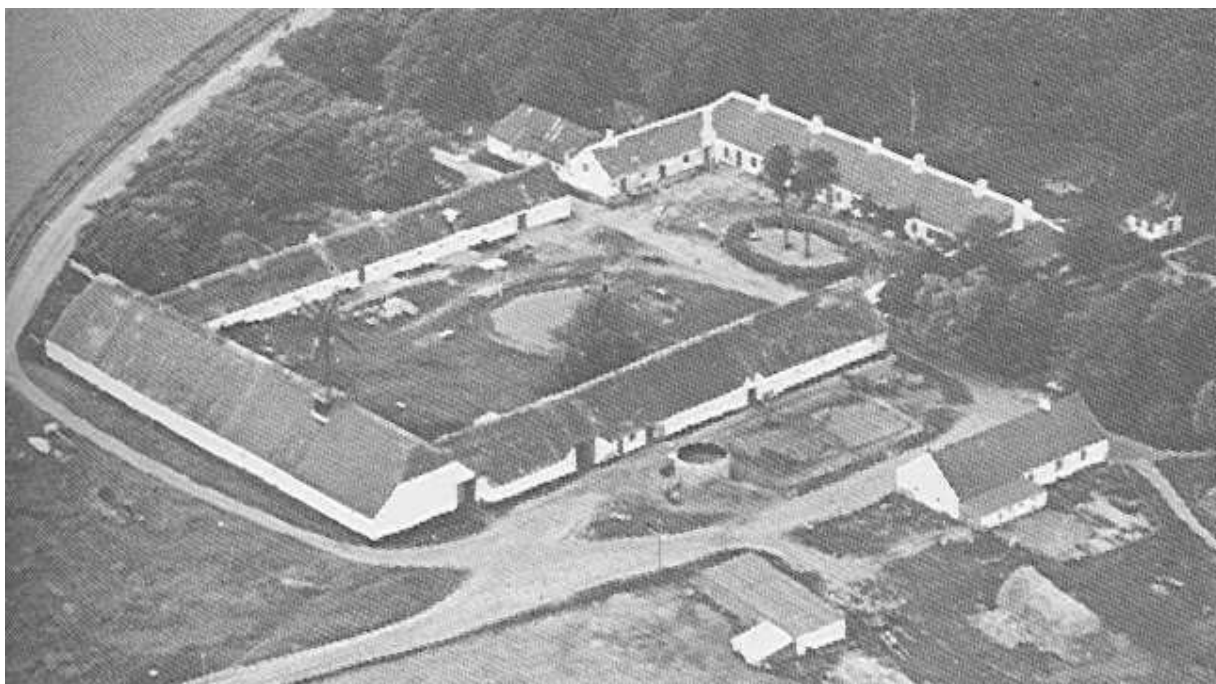

Godset Stenalt på Norddjursland, som ejede Sønderhaven i 1631-32.

Gården blev herefter købt af Niels Ibsen Hjerrild, forpagter på Aalegaard. Han døde i 1682 og 1683-88 var det dennes arvinger som ejede Sønderhaven. Fæsteren i denne periode hed Christen Laursen og på gården boede også hans søn Poul Christensen, om hvem Hannæs birks tingbog i 1675 nævner at han drev skudehandel på Norge: *Han har selv skude og har i nogle år brugt købmandsskab og sejlads.*

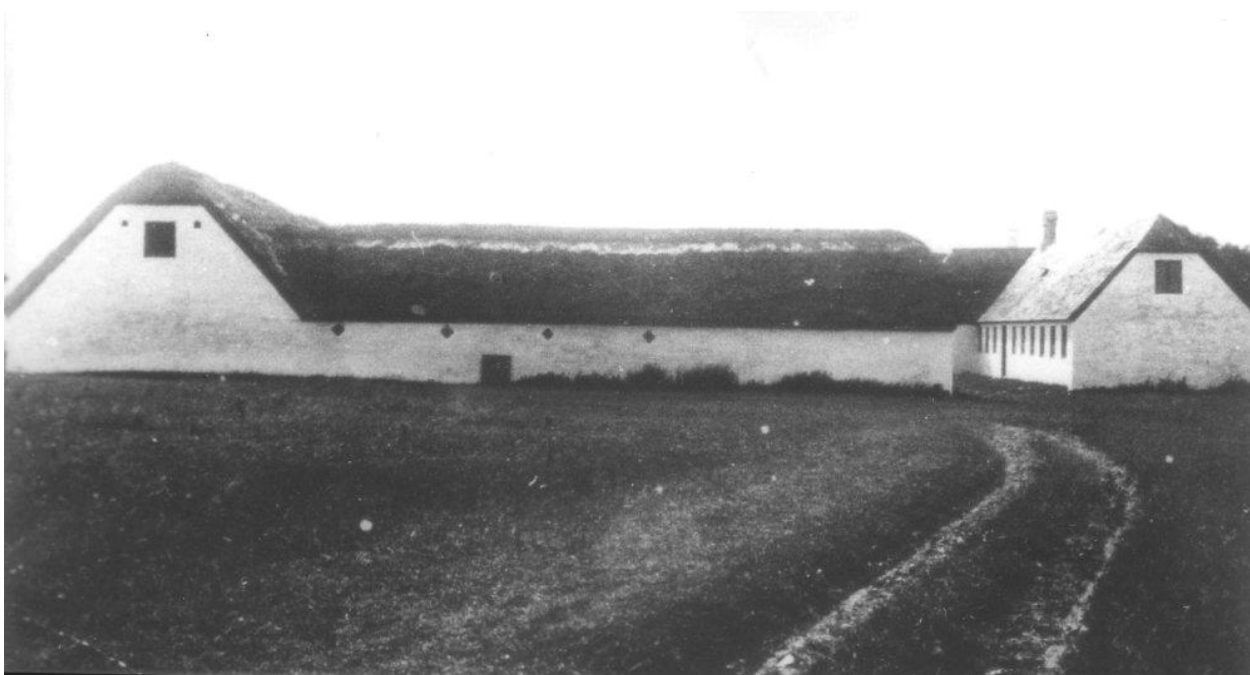

Godset Palstrup ved Rødkjærsbro, som ejede gården midt i 1600-tallet.

Ålegård i Skræm, som ejede Sønderhaven i 1700-tallet.

Det blev en anden søn Jens Christensen som o. 1690 overtog Sønderhaven og han nævnes i skatte-
mandtallet fra 1710 som "Jens i Sønderhaven". På dette tidspunkt var gården ejet af Oberst
Lewetzau til Oxholm og Ålegård og herunder forblev den, indtil den blev frikøbt i 1797. Omkring
1720 var det Jens Christensens søn Laurs Jensen som var fæsteren i gården.
Han fik i 1724 en søn Jens Laursen Haven, som senere blev en kendt hernehuttisk missionær i La-
brador i Nordamerika.

Sønderhaven før branden i 1928

Sønderhaven efter 1928.

Han havde også en datter Anne Laursdatter, som blev gift med Jacob Christensen Kiærup og dette par overtog senere Sønderhaven. Jacob Kiærup var gift tre gange og hans tredje hustru Mette Olufsdatter, giftede sig kort efter hans død i 1774 med Jørgen Albertsen.

Sønderhaven o. 1950 Bagved ses huset "Lille Brødløse".

Sønderhaven i 1955.

Periode	Bruger	Ejer
o.1550	Morten Ibsen	Ågård
1568	Christen Nielsen	Holger Rosenkrantz til Boller
1618-30	Christen Nielsen	
1631-32	Søren Isaksen	Ellen Marsvin til Stenalt
-1654		Oluf Parsberg til Palstrup
1654-55	Søren Isaksen	Jørgen Navl til Oddegård
1657	Niels Jensen Skrædder	Jørgen Navl til Oddegård
1660-63	Bendix Hartvigsen	Selvejer
1664	Christen Laursen	Bendix Hartvigsen
1672	Christen Laursen & Poul Christensen	
1683-88	Christen Laursen & Jens Christensen	Niels Ibsens arvinger
1692	Jens Christensen	Niels Ibsens arvinger
1710	Jens Christensen	Oberst Levetzou til Ålegård
o.1720-50	Laurs Jensen	Ålegård
o.1750-74	Jacob Christensen Kiærup	Ålegård
1774-96	Jørgen Albertsen	Ålegård
1796-97	Mette Olufsdatter	Ålegård
1797-1851	Lars Christensen	Selvejer
1851-82	Christen Larsen	Selvejer
1882	Dorthe M. Mikkelsen	Selvejer
1882-1906	Lars C. Sønderhaven	Selvejer
1906-19	Martinus N. Godiksen	Selvejer
1919-34	Jørgen Chr. Sørensen	Selvejer
1934-48	Søren Nielsen Sørensen	Selvejer
1948-61	Niels Svaneborg	Selvejer
1961-90	Johan Svaneborg	Selvejer
1990-	Ole & Johan Svaneborg	Selvejere

Jørgen Albertsen døde i 1796 og hustruen Mette Olufsdatter i 1798 og gården blev overtaget af svigersønnen Lars Christensen og datteren Maren Margrethe Jørgensdatter. Sønderhaven tilhørte derefter samme slægt indtil i begyndelsen af 1900-tallet. I 1928 brændte gården, men blev genopført. I 1948 købte Niels Svaneborg Sønderhaven og i dag er det tredje generation af Svaneborgslægten som ejer gården.

Brødløse

For over 200 år siden lå der sydligst i Vust by, lige vest for Sønderhaven en samling huse, der bar det meget beskrivende navn Brødløse. Navnet er bevaret frem til i dag, men der er kun et af de fem huse tilbage, som oprindeligt lå her. I 1800-tallet blev nogle af husene med deres små jordlodder lagt sammen til et mindre husmandssted, hvor der samtidig var smedje. Niels Svaneborg fortæller følgende herom i sine optegnelser:

De fleste af disse arbejderboliger i Brødløse blev underlagt Smedjegården, hvor der i mange år var smedjeværksted. Sidste smed hed Just Smed. Herefter kom der en søn fra Søndergård i Thorup til Brødløse og han opkøbte alle de parceller han kunne få udstykket fra Brødløse og da så mølleren Christen Kjeldsen købte gården, kom han jo samtidig med matr. nr. 14a (Møllehuset), så det var berettiget at kalde gården Søndergård, men det burde have været Smedjegård eller Brødløse.

På kortet fra 1883 ses smedjen og to huse endnu i Brødløse.

Det var o. 1920 Christen Kjeldsen kom til Søndergård og han drev herefter gården, mens møllen blev nedlagt få år efter. I 1943 solgte han gården til sin søn Valdemar Kjeldsen, som herefter havde gården i en årrække. Han var samtidig sognefoged – et hverv han havde overtaget efter faderen.

Søndergård i Vust o. 1920.

Rimmegård

Holme matr. nr. 12 & 15

Vustholmevej 102

Rimmegård er i dens nuværende udgave grundlagt i 1878 af Jens Peter Breum. Niels Svaneborg skriver i sine optegnelser herom:

Jens Peter Breum havde ophold i Nørhave hos sin bedstefar Jens Nørhave fra hans 12 års alder og blev gift med datteren fra matr. nr. 15 i Brødløse. Ved deres giftermål købte de matr. nr. 12 og byggede gården, som nu kaldes Rimmegården, og denne blev bygget på østre ende af matr. nr. 15.

Rimmegården er således dannet ved en sammenlægning og udflytning af de to husmandssteder Holme matr. nr. 12 og 15. Sidstnævnte husmandssted overtog Jens Peter Breum altså efter sin svigerfar Jens Christian Andersen (Børresen) og han havde overtaget det fra sin stedfar Niels Christian Børresen ved sit giftermål i 1848. Niels Chr. Børresen var født i Arendal i Norge, men kom ned til Vust og blev i 1832 gift med den 17 år ældre enke Maren Jensdatter, der havde været gift to gange før. Hendes børn af anden ægteskab med Anders Rasmussen fik derfor tilnavnet Børresen – et tilnavn der stadig bruges om efterslægten i dag. Maren Jensdatter havde været gift første gang i 1811 med Christen Poulsen.

Holme matr. nr. 12 kan, i modsætning til Holme matr. nr. 15, følges langt tilbage i tiden, hvor den har lagt lidt for sig selv på Rimmen mellem Vust by og Vust Holme. I 1664 var her to huse begge ejet af adelsmanden Bendiks Hartvigsen, som da boede i Bliksted. Han havde overtaget dem fra sin svigerfar Jørgen Navl til Oddegård i Klim. Han købte i 1655 Sønderhaven af Oluf Parsberg og her oplyses i skødet ”at der skal være bygget et gadehus på samme gårds ejendom, som Peder på Rimmen påbor”. I 1698 omtales Rimmen stadig som ”tvende gadehuse”, men der var nu kun en fæster, Niels Pedersen, til begge huse. I 1772 kom Peder Pedersen Amtoft til Vust fra Arup sogn og giftede sig med Johanne Nielsdatter (Fårbæk). Parret flyttede ind i huset og købte det senere til selveje.

Efter dem kom Thomas Jensen Seldal, hvis enke efter hans død giftede sig med Niels Nielsen Vixø.

Rimmegård o. 1900.

Rimmegård o. 1950.

Holme matr. nr. 15

Periode	Bruger	Ejer
1811-15	Christen Poulsen	Selvejer
1815-31	Anders Rasmussen	Selvejer
1832-48	Niels Christian Børresen	Selvejer
1848-78	Jens Christian Andersen (Børresen)	Selvejer

Holme matr. nr. 12

Periode	Bruger	Ejer
-1655	Peder Laursen	Oluf Parsberg
1655-	Peder Laursen	Jørgen Navl
1664	Jens Jensen Niels Skreder	Bendix Hartvigsen
1683-88	Simon Laursen Christen Poulsen	
-1698	Niels Pedersen	Laurids Nielsen Møller i Vust Holme
1698-	Niels Pedersen	Thøger Christensen Kold i Vust Holme
o. 1730	Niels Skræder	Anders Godiksen i Lild
1772-83	Peder Pedersen Amtoft	Gravers Madsen
1783-90	Peder Pedersen Amtoft	Selvejer
1790-1808	Thomas Jensen Seldal	Selvejer
1808-1841	Niels Nielsen Vixø	Selvejer
1841-42	Kirsten Nielsdatter	Selvejer
1842-67	Søren Larsen	Selvejer
1867-78	Jens Christian Andersen	Selvejer

Rimmegård

Periode	Bruger	Ejer
1878-1918	Jens Peter Breum	Selvejer
1918	Maren Breum	Selvejer
1918- 55	Lars Jensen Breum	Selvejer
1955-59	Anna Breum	Selvejer
1959-95	Johannes Breum	Selvejer
1995-	Anni Breum	Selvejer

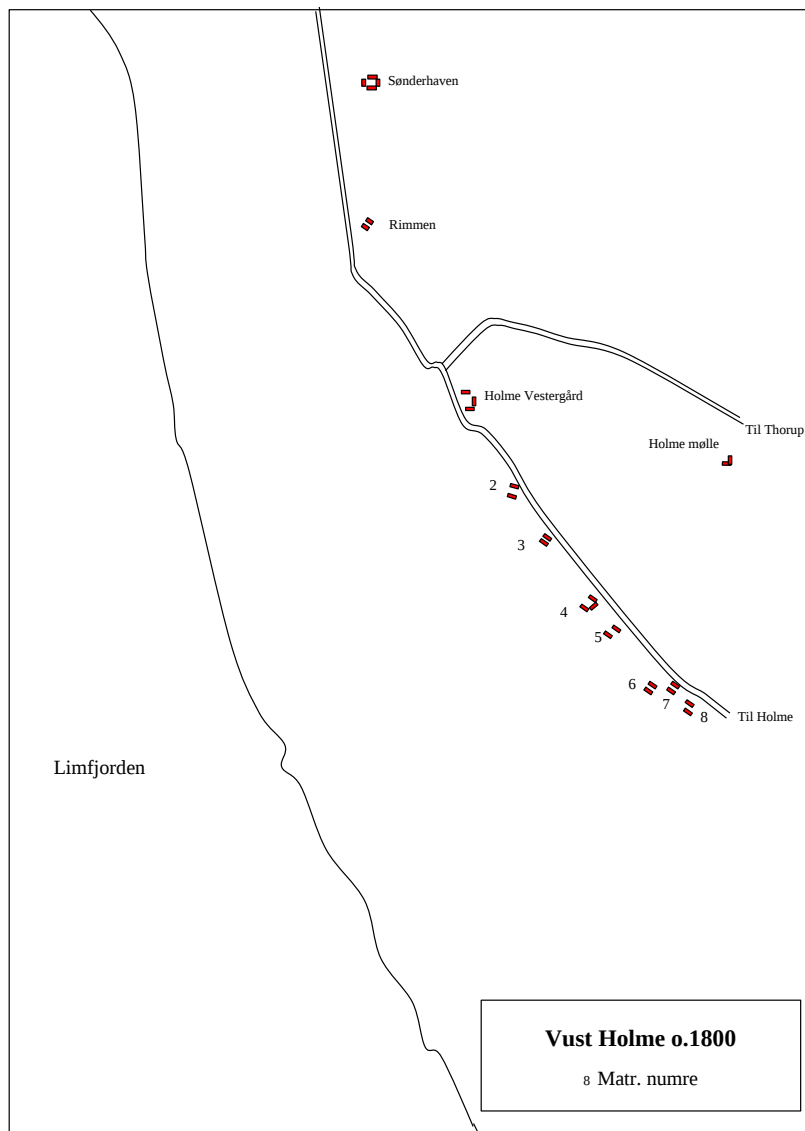
Vust Holme

Vust Holme ligger i dag med 7 gårde på række langs med vejen næsten på samme måde, som de altid har gjort. Et enkelt husmandssted, matr. nr. 8, blev nedlagt midt i 1800-tallet og jorden blev lagt til Holme Mølle. To andre gårde, matr. nr. 6 og 7, er i 1800-tallet kommet til at ligge nord for vejen, enten ved at gårdene er flyttet eller ved at vejen er omlagt. Sidst i 1800-tallet og i begyndelsen af 1900-tallet blev der desuden bygget nogle huse herude og i samme periode blev der anlagt en del husmandsbrug i Vust Kær lidt nord for Vust Holme.

Gårdene i Vust Holme var jo før de store dæmningsprojekter ved Bygholms Vejle beliggende direkte ud til Limfjorden, hvilket ofte gav problemer med oversvømmelse af deres jorder.

Således kan man i Hannæs birks tingbog fra 1636 læse at en række lokale mænd stod frem og vidnede ved tinget:

De voed med opragte fingre og helgens ed, at det er dem fuldt vitterligt i Guds sandhed, at fjorden i stor storm og uvejrlig tid og ofte både om året ved helemis [allerhelgensdag] tid, deslige om våren i foråret og iblandt om sommeren, løber op i Holum og nedskyller og henfører deres diger og besynderlig i dette år og henskyller mange af agrene.

Holme Vestergård

Matr. nr. 1a

Vustholmevej 131

Holme Vestergård var midt i 1600-tallet ejet af Poul Jensen Holst i Søndergård i Øsløs. Fæstebonden i gården var Christen Pedersen Kold, som var søn fra Skjelsgård, der ligger på grænsen mellem Thorup og Vust Holme. Han var gift med Margrethe Nielsdatter, der var datter af Niels C. Dybdal, som i 1634 havde købt Skjelsgård.

Christen Kold boede i Holme Vestergård i over 50 år og fik 8 børn, fra hvem Kold-slægten på egnen nedstammer. I 1683 angives ejeren at være salig Poul Holsts datter, men i 1688 køber Christen Kold sin gård til selveje. Han synes dog hurtigt, at have solgt den igen, idet der de næstfølgende år nævnes en "Hr. Jens i Ålbæk" som ejer.

Holme Vestergård o. 1925.

Selv om Holme Vestergård dengang var en ret beskeden gård, synes Christen Kold dog at have været en ret holden mand. Også hans søn Niels Christensen Kold, som overtog gården o. 1700, var ikke uden midler. I 1698 fortæller tingbogen således at Peder Pedersen og hustru Kirsten Poulsdatter Holst i Ullerup i V. Thorup havde lånt 15 rigsdalere til "velagte unge karl Niels Christensen Kold nu boendes udi Vust Holme" og derfor havde de pantsat et hus i V. Thorup beboet af Peder Christensen Krog til ham.

I 1717-18 førte Niels Christensen Kold proces mod sin søstersøn Niels Olufsen Kold fra Holme Østergård i Vust. Herunder oplyses at Niels Christensen Kold i 1712 lå syg og svag og i den anledning får han en erklæring fra sognepræsten om at "han er et eksempel i Guds frygt, ærlighed og trofasthed".

Få år efter kom Holme Vestergård under Vesløgård og i 1728 kom der en ny fæster i gården, Jens Nielsen Toudal fra Øsløs, og det oplyses i fæstebrevet at Niels Christensen Kold da er død, men at han har "oplod" gården til ham før han døde. Jens Toudal er på dette tidspunkt 33 år og han bliver gift med en datter fra Vust Holme matr. nr. 4, den 12 år yngre Inger Justdatter.

Holme Vestergård o. 1930.

Jens Toudal døde allerede i 1743 og af skiftet fremgår det, at gårdens besætning da bestod af 5 hopper, 2 plæge, 4 køer, 2 kvier, 2 studungnød, 3 spædkalve, 17 får og væddere, 1 galt, 1 so og 4 gæs. Skiftet udviser endvidere et ret stort overskud, nemlig 102 rigsdalere. Inger Justdatter sad som enke et par år i gården, inden hun giftede sig med Jens Christensen Bojer, der ligesom hendes første mand kom fra Øsløs.

Inger Justdatters datter af første ægteskab, Anne Jensdatter, blev gift med Jacob Christensen Kjærup i Sønderhaven, og da deres ældste datter Anne Marie Jacobsdatter i 1777 giftede sig med Hans Bernt Hansen, overtog det unge par samtidig fæstet på Holme Vestergård.

Hans Bernt Hansen og Anne Marie Jacobsdatter drev gården i 42 år – de sidste 16 år som selvejere – inden de i 1819 solgte den til deres ældste søn Jacob Hansen. Han var da ungkarl, men året efter at moderen døde, giftede han sig i 1829 med Else Marie Christensdatter. Han var da 50 år og hun 29 år. Jacob Hansen døde kun 3 år senere, hvorefter Else Marie Christensdatter giftede sig med en søn fra Sønderhaven, Jørgen Larsen, der var 4 år yngre end hende selv.

Parret fik i 1842 en datter Larsine Otteline Jørgensen. Hun giftede sig i 1872 med Søren Christian Christensen fra Tømmerby og et par år efter overtog de Holme Vestergård. Larsine døde i 1891, hvorefter Søren Jacobsen Vestergård, som han kaldtes, giftede sig med Vustkøbmanden Frands Kr. Jakobsens enke Ane Marie.

Søren og Ane Marie Vestergård fik en datter Kirstine, som senere blev gift med Mads Bach fra Kollerup og de overtog Holme Vestergård i 1925. Gårdens besætning bestod da af 5 heste, 9 køer, 16 ungvæg, 6 svin og 3 får, mens der 20 år senere var 9 heste, 12 køer, 25 ungvæg, 25 svin og 1 får. Mads Bach døde i 1974 og Kirstine Bach i 1987 og gården ejes i dag af deres søn Henning Bach, der driver gården som et fritidslandbrug.

Holme Vestergård o. 1960.

Periode	Bruger	Ejer
o.1645-62	Christen Pedersen Kold	Poul Jensen Holst
1662-64	Christen Pedersen Kold	sal. Poul Holsts arvinger
1672	Christen Pedersen Kold	
1683	Christen Pedersen Kold	sal. Poul Holsts datter
1688	Christen Pedersen Kold	Selvejer
1688-98	Christen Pedersen Kold	Hr. Jens i Ålbeck
1698-1710	Niels Christensen Kold	Hr. Jens i Ålbeck
1710-22	Niels Christensen Kold	
1722-28	Niels Christensen Kold	Vesløsgård
1728-43	Jens Nielsen Toudal	Vesløsgård
1743-46	Inger Justdatter	Vesløsgård
1746-77	Jens Christensen Bojer	Vesløsgård
1777-1803	Hans Bernt Hansen	Vesløsgård
1803-19	Hans Bernt Hansen	Selvejer
1819-32	Jacob Hansen	Selvejer
1832-74	Jørgen Larsen	Selvejer
1874-1915	Søren C. Christensen Vestergård	Selvejer
1915-25	Ane Marie Vestergård	Selvejer
1925-74	Mads C. M. Bach	Selvejer
1974-76	Kirstine Bach	Selvejer
1976-79	Brd. Bach	Selvejere
1979-	Henning Bach	Selvejer

Holme matr. nr. 2

Vust Holmevej 164

Holme matr. nr. 2 hører til blandt de tre gårde i Vust Holme, som i præsteindberetningen fra 1568 hørte under Ø-kloster (det senere Oxholm). I begyndelsen af 1600-tallet var disse gårde kommet under kronen og tillagt Sejlstrupgårds len. Den første fæster i gården, som med sikkerhed kan identificeres er Peder Pedersen. Han boede her til o. 1630, da han blev afløst af hans søn af samme navn. Hustruen til den ældste Peder Pedersen hed Voldborg Nielsdatter og hun blev d. 8. november 1645 stævnet til Hannæs birketing af sin nabokone Kirsten Thomasdatter:

At de så og hørte her i dag for tings dom stande Kirsten Thomasdatter, Anders Pedersens hustru i Holom og voed med opragt finger og helgens ed, at ved Michelmistider [Mikkelsdag = 29.september] ungeferd seks år forleden, da lånte Voldborg Nielsdatter i Holom en rigsdaler af forne Tuord Thomsen. Dernæst voed Anders Pedersen i Holom og forne Kirsten Thomasdatter med lige ed, at forne Voldborg Nielsdatter fik og bekom elleve læs brønger [knipper hø] forgangne vinter af forne Tuord Thomsen. I lige måde voed Peder Pedersen i Holom, at det var ham vitterligt, at forne Voldborg Nielsdatter bekom nogen brønger af forne Tuord Thomsen forgangne vinter og desmere voed forne Anders Pedersen, at han hørte at forne Voldborg Nielsdatter og Tuord Thomsen blev så forenede at forne Tuord Thomsen skulle have en sort hjelmet ko af hende nu af Lerup Marked næst forleden, som hun havde bekommet forne fur og penge på. I lige måde voed forne Kirsten Thomasdatter, at det var hende vitterligt, at forne Voldborg Nielsdatter havde lovet forne Tuord Thomsen forne ko, som omvoedet er. Bestod Christen Christensen tjenendes i Holom og Søren Thomsen født i Vust med opragte fingre og helgens ed, at de i dag otte dage stævnede forne Voldborg Nielsdatter og hendes lavværge hid til tinget i dag, for dette vidne at tage beskrive, og sagde at de talte med hendes søn forne Peder Pedersen i hans gård. At de så voede.

Vust Holme matr. nr. 2 o. 1910.

Peder Pedersen den yngste boede stadig i gården i 1658, da han underskrev Vust sogns grandebrev. Få år senere ved 1664 matriklen var han afløst af Christen Poulsen. Gården var på dette tidspunkt ejet af den københavnske rentemester og storkøbmand Heinrich Müller, som pant for de store summer han havde udlånt kongen til dennes megen krigsførelse. I 1683 var der dels kommet en ny fæster, Niels Jensen og dels en ny ejer oberst Hans Friis til Clausholm ved Randers. Han solgte o. 1690 gården til Jørgen Pallensen Obel og i begyndelsen af 1700-tallet ejedes den af hans søn Olof

Obel, der var præst i Gudom sydøst for Ålborg. Han blev senere sognepræst i Øsløs, Vesløs og Arup.

Midt i 1700-tallet kom gården så under Aggersborggård og fæstebonden dengang hed Jens Christensen. Gården forblev under Aggersborggård indtil efterfølgeren Christen Larsen fra Østergård, som var gift med hans enke Karen Stephandsdatter, i 1810 købte den fri. Hendes søn Stephan Jensen ejede dernæst gården til midt i 1800-tallet, hvorefter svigersønnen Niels Jacobsen, som var søn fra den gamle Østergård i Vust, overtog gården. Senere fulgte hans søn Anton Nielsen og hans sønnesøn Kr. Tølbøll Nielsen, som blev den sidste, der drev gården som et selvstændigt landbrug.

Vust Holme matr. nr. 2. Efter et maleri fra o. 1925.

Periode	Bruger	Ejer
1610-27	Peder Pedersen den ældste	
o.1630-40	Peder Pedersen den yngste	Sejlstrupgård
1655-58	Peder Pedersen	
1664-69	Christen Poulsen	Heinrich Müller i København
1683	Niels Jensen	Ob. Hans Friis
1683-88	Niels Jensen	Ob. Hans Friis
1692	Niels Jensen	Jørgen Pallesen Obel
o. 1730	Christen Simonsen	Oluf Obel i Gudom
1745-96	Jens Christensen	Aggersborggård
1796-1810	Christen Larsen	Aggersborggård
1810-12	Christen Larsen	Selvejer
1812-14	Karen Stephandsdatter	Selvejer
1814-48	Stephen Jensen	Selvejer
1848-86	Niels Jacobsen	Selvejer
1886-1939	Anton Nielsen	Selvejer
1939-44	Marie Tølbøll Nielsen	Selvejer
1944-85	Kr. Tølbøll Nielsen	Selvejer
1985-		Poul Børge Frost

Holme matr. nr. 3

Vust Holmevej 172

Bonden i gården i første halvdel af 1600-tallet hed Just Thøgersen og han var i 1630 fæster under Vibeke Bild til Aggerborggård og Thaarupgård. Hun solgte i 1633 sine bøndergårde i Hanherred til Margrethe Rosenkrantz til Ågård. Efter hendes død i 1635 blev Ågård overtaget af Henrik Rantzau og på et tidspunkt må han have solgt gården i Vust Holme til sin brorsøn Frands Rantzau til Bratskov, som ejede gården i 1664. Herefter var den fæstegård under Bratskov i næsten 150 år, indtil den i 1811 blev frikøbt. Fæstebonden midt i 1700-tallet hed John Larsen. Hans datter Kirsten blev i 1772 gift med Christen Jensen fra Kollerup, hvorefter parret overtog fæstet på gården. De fik 6 børn, men de 5 døde som små. Datteren Karen Christensdatter blev i 1804 gift med Christen Pedersen Bjerre, som stammede fra Bjerre i Gøttrup sogn. Efter giftermålet overtog de gården fra Kirsten Johnsdatter, som var blevet enke i år 1800.

Vustholme matr. nr. 3 o. 1915.

Christen Pedersen Bjerre blev som nævnt selvejer i 1811 og drev gården indtil sin død i 1836, da sønnen Peder Christian Christensen Bjerre overtog den. Han blev året efter gift med Maren Mortensdatter fra Aggersborg. Hun døde d. 27. marts 1856 og kun en måned efter giftede Peder Bjerre sig med den 22 år yngre Anne Thomasdatter Tornby fra Klim Terp. Peder Bjerres ældste søn af første ægteskab, Christen Pedersen, tilsluttede sig i 1864 mormonerne, som i disse år drog omkring og missionerede på egnen. Da faderen fik det at vide, måtte Christen Pedersen næste dag forlade hjemmet. Han vendte aldrig tilbage, men drog kort efter ud på en lang rejse over til mormonernes stat Utah i USA, hvor han levede resten af sine dage og fik en stor efterslægt.

Vustholme matr. nr. 3 o. 1950.

Peder Bjerre døde i 1869 og året efter giftede Anne Thomasdatter sig med sin syv år yngre bestyrer Jens Peter Andersen Cortsen fra Klim. Parret havde dog kun gården indtil 1878, da de solgte til Niels Jacobsen i nabogården Holme matr. nr. 2. Han overdrog senere gården til sin søn Steffen Chr. Nielsen, som i 1923 solgte til sin svigersøn Lars Poulsen Jensen, som stammede fra Ellersbølgård. Sønnen Otto Poulsen Jensen overtog gården i 1961, men efter hans død i 1990, solgte enken Bodil Jensen få år senere gården til Keld Abildgård i Thorup Holme.

Bratskov, som ejede gården gennem hele 1700-tallet. Maleri fra o. 1800.

Periode	Bruger	Ejer
1610-30	Just Thøgersen	
1630-33	Just Thøgersen	Vibeke Bild
1633-35	Just Thøgersen	Margrethe Rosenkrantz
1635-46	Just Thøgersen	
1658-64	Poul Gregersen	Frands Rantzau
o.1683-1720	Morten Jensen	Bratskov
1724	Lars Andersen	Bratskov
o. 1735-72	John Larsen	Bratskov
1772-1800	Christen Jensen	Bratskov
1800-04	Kirsten Johnsdatter	Bratskov
1804-11	Christen Pedersen Bjerre	Bratskov
1811-36	Christen Pedersen Bjerre	Selvejer
1836-69	Peder C. Christensen Bjerre	Selvejer
1869-70	Anne Thomasdatter	Selvejer
1870-78	Jens Peter A. Cortsen	Selvejer
1878-85	Niels Jacobsen	Selvejer
1885-1923	Steffen Chr. Nielsen	Selvejer
1923-61	Lars Poulsen Jensen	Selvejer
1961-90	Otto Poulsen Jensen	Selvejer
1990-93	Bodil Jensen	Selvejer
1993-		Keld Abildgård

Holme matr. nr. 4

Vust Holmevej 190

Første gang Holme matr. nr. 4 kan identificeres i kilderne er i Hannæs birks tingbog fra 1636 da det berettes om fæstebonden i gården Christen Olufsen og de andre fæstebønder til Sejlstrupgård i Holme, at de har haft problemer med det nære naboskab til Limfjorden:

Den løber over deres agre og enge og øder og fordærver både korn og græs om sommeren på mange marker og undertiden efter høsten i deres huse og gårde besynderlig i år, så at vandet står højt på kornet i laden og de med stor livsfare kan rede deres arme kvæg.

Christen Olufsen boede her stadig i 1664, men da havde kongen pantsat gården til den rige rentemeester og storkøbmand Heinrich Müller i København.

Holme matr. nr. 4 o. 1910.

I matriklen 1683-88 hedder fæsteren i gården Niels Pedersen og den hører nu under godset Clausholm ved Randers. I 1692 er han afløst af Just Andersen og gården ejes nu af Jørgen Pallesen Obel, der var forpagter på herregården Øland i Thy.

Holme matr. nr. 4 o. 1910

Midt i 1700-tallet bliver Just Andersens søn Anders Justesen fæster i gården. Han køber gården til selveje i 1784 af Jørgen Obels sønnesøn af samme navn. Anders Justesen var gift med Margrethe Olufsdatter fra Holme Østergård. Deres søn Ole Andersen blev i 1788 gift med Else Nielsdatter, en datter af moderens søster Maren (altså hans kusine) og tre år efter overtog de gården.

Herefter fortsætter samme slægt i gården indtil Ole Andersens sønnesøn Jens Peter Justesen dør i gården kun 45 år gammel i 1885. Enken Ane Marie Andersen sælger samme år til Niels Chr. Jensen, en søn fra Vust Nørgård. I dag er det Else Jensen, enken efter hans sønnesøn Søren Jensen, som ejer gården.

Holme matr. nr. 4 o. 1910.

Periode	Bruger	Ejer
1636	Christen Olufsen	Sejlstrupgård
1655	Christen Olufsen	
1664	Christen Olufsen	Heinrich Müller i København
1683-88	Niels Pedersen	Ob. Hans Friis til Clausholm
1692	Just Andersen	Jørgen Pallesen Obel
1710	Jens Andersen	Jørgen Pallesen Obel
o. 1720	Jens Andersen	Palle Jørgensen i Mors
o. 1745-84	Anders Justesen	Jørgen Pallesen Obel
1784-91	Anders Justesen	Selvejer
1791-1825	Ole Andersen	Selvejer
1825-65	Just Olesen	Selvejer
1865-75	Mette Marie Jensdatter	Selvejer
1875-85	Jens Peter Justesen	Selvejer
1885	Ane Marie Andersen	Selvejer
1885-1923	Niels Chr. Jensen	Selvejer
1923	Kirsten Jensen	Selvejer
1923-60	Christen Jensen	Selvejer
1960-2001	Søren Jensen	Selvejer
2001-	Else Jensen	Selvejer

Holme matr. nr. 5

Matr. nr. 5

Vust Holmevej 198

Holme matr. nr. 5 har oprindeligt hørt under Ø-kloster (nuværende Oksholm), men i begyndelsen af 1600-tallet var dette gods blevet inddraget af kronen og lagt under Sejlstrupgårds len. Midt i 1600-tallet blev gården ligesom de to andre gårde i Vust Holme, der var under Sejlstrupgårds len, pantsat til den kongelig rentemester og storkøbmand Heinrich Müller i København. På den tid hed fæstebonden i gården Isak Nielsen og han betalte i 1664 5½ pund smør i årlig landgilde til sin fjerne husbond i København. Isak Nielsen boede her endnu i 1688, men da var gården kommet under godset Clausholm ved Randers.

Vust Holme matr. nr. 5 o. 1915.

I slutningen af 1600-tallet blev gården købt af Jørgen Pallesen Obel, forvalter i Thy og i begyndelsen af 1700-tallet var den arvet af hans søn Oluf Obel, som var sognepræst i Gudum sydøst for Ålborg. Senere blev han præst i Øsløs, Vesløs og Arup. På den tid hed gårdens fæster Christen Justesen og han var søn fra nabogården Holme matr. nr. 4. Hans søn Just Christensen giftede sig i 1759 med Karen Nielsdatter Kold fra Mellegård i Vust og samtidig overtog de fæstet på gården, som nu var i mellemtiden kommet under Aggersborggård.

Just Christensen og Karen Kold fik 9 børn, hvoraf de 6 døde som små og kun datteren Margrethe Justdatter blev gift, nemlig i 1802 med Lars Pedersen Kragh fra Thorup Holme og samtidig overtog de fæstet på gården. Lars Kragh blev 8 år senere selvejer, da han frikøbte gården fra Aggersborggård. Hans søn Peder Chr. Larsen overtog gården i 1841 og Lars Kragh og Margrethe Justdatter kom på aftægt hos sønnen. Året efter giftede han sig Else Marie Christensdatter, der da i flere år havde været tjenestepige i gården. I 1864 solgte Peder Chr. Larsen gården til sin svoger Age Christensen i Mellegård. Peder Chr. Larsen og Else Marie Christensen blev dog boede i gården og kom efterhånden på aftægt, mens gården blev drevet af Age Christensens søn Lars Agesen som bestyrer.

I 1875 blev han ejer af gården og han havde den de næste 45 år. Sønnen Søren Agesen efterfulgte ham i 1920 og han blev i 1950 afløst af sin stedsøn Kaj Sørensen.

I 1970 gik gården så ud af slægten efter mere end 200 år, da Kaj Sørensen solgte den til Gunnar Kjeldstrup. Den drives stadig som landbrug og i dag ejes den af Bjarne Svaneborg.

Lars Agesen og Kaj Sørensen o. 1918 i stuen på gården Vustholmevej 198.

Periode	Bruger	Ejer
1610-17	Anders Poulsen	
1620-27	Søren Andersen	
1630-36	Gregers Steffensen	Sejlstrupgård
1655	Isak Nielsen	
1664	Isak Nielsen	Heinrich Müller i København
1672	Isak Nielsen	
1683-88	Isak Nielsen	Ob. Hans Friis
1692-1710	Poul Vilsen	Jørgen Pallesen Obel
. 1720	Christen Justesen	Oluf Obel i Gudom
-1759	Christen Justesen	
1759-1802	Just Christensen	Aggersborggård
1802-10	Lars Pedersen Kragh	Aggersborggård
1810-41	Lars Pedersen Kragh	Selvejer
1841-64	Peder Chr. Larsen	Selvejer
1864-75	Age Christensen	Selvejer
1875-1920	Lars Agesen	Selvejer
1920-50	Søren Agesen	Selvejer
1950-70	Kaj Sørensen	Selvejer
1970-2002	Gunnar Kjeldstrup	Selvejer
2002-	Bjarne Svaneborg	Selvejer

Holme matr. nr. 6

Vust Holmevej 203

Gården kan følges gennem skattemandtal tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, da fæsteren i gården hed Poul Ibsen. Han afløstes omkring 1630 af Niels Poulsen, som kunne tænkes at være hans søn. Det er uvist hvem der dengang ejede gården, men i matriklen fra 1664 hørte den under Vestervig Kloster. Niels Poulsen boede stadig i gården på dette tidspunkt og det gjorde han endnu i 1669, men da havde hans søn Christen Nielsen vistnok lige overtaget fæstet på gården. Af Hannæs birks tingbog fra 1669 fremgår nemlig, at Christen Nielsen var nylig død og at hans enke Anne Olufsdatter gav afkald på arv efter sin mand overfor den gamle Niels Poulsen i gården. I 1672 er der så kommet en ny fæster, Erik Pedersen, og han bor her stadig i 1688 og gården ejes endnu af Vestervig Kloster.

Vestervig kloster som ejede Holme matr. nr. 6 i sidste halvdel af 1600-tallet.

I begyndelsen af 1700-tallet kom gården på lokale hænder, idet den da ejedes af Jørgen Jensen fra Aggersborg, hvis slægt vist stammede fra Jomfrugården i Vust. Gårdens fæster hed Christen Kreiberg og da han dør i 1762, gifter enken Else Christensdatter med en søn fra Nørhave, den 18 år yngre Jens Gregersen. Han overtager med tiden sin forgængers efternavn, således han efterhånden kaldes Jens Kreiberg. I hans tid er gården ejet af Christen Christensen Thorup i Rotbølgård i V. Thorup, men Jens Kreiberg køber den til selveje i 1773. Efter Else Christensdatters død i 1777 gifter han sig året efter med den 15 år yngre Pernille Svendsdatter fra Sønder Fårbæk i Klim. Deres søn Svend Jensen Kreiberg får gården i 1807, men han dør i 1814 kun 32 år gammel, hvor efter hans enke Anne Cathrine Larsdatter gifter sig med Christen Larsen Dromshauge af Kollerup sogn. De solgte gården i 1831 og efter at være handlet endnu engang blev den i 1836 solgt til Niels Christian Jacobsen, en søn fra nabogården Holme Østergård. Han får en søn Kristian Brix Nielsen, som senere overtager gården, men i 1903 kommer der en ny slægt til, da Jacob Christensen Agesen, en søn fra Mellegård, køber den.

I 1900-tallet blev gården handlet flere gange og i 1973 blev den nedlagt som landbrug og jorden solgt til nabogården Holme matr. nr. 5.

Vust Holme matr. nr. 6 o. 1950.

Periode	Bruger	Ejer
1610-27	Poul Ibsen	
1630-55	Niels Poulsen	
1664-69	Niels Poulsen	Vestervig Kloster
1672-88	Erik Pedersen	Vestervig Kloster
o. 1720-30	Christen Jensen Kreiberg	Jørgen Jensen i Aggersborg-Taarup
-1762	Christen Jensen Kreiberg	
1762-63	Else Christensdatter	
1763-73	Jens Gregersen Kreiberg	Christen Christensen Thorup
1773-1801	Jens Gregersen Kreiberg	Selvejer
1801-07	Pernille Svendsdatter	Selvejer
1807-14	Svend Jensen Kreiberg	Selvejer
1814-31	Christen Larsen	Selvejer
1831-32	Søren Christensen	Selvejer
1832-36	Anders Nielsen Roelsgård	Selvejer
1836-81	Niels Christian Jacobsen	Selvejer
1884-1903	Kristian Brix Nielsen	Selvejer
1903-15	Jacob Christensen Agesen	Selvejer
1915-27	Elisabeth Agesen	Selvejer
1927-42	Carl Chr. Bach	Selvejer
1942-46	Axel Johansen	Selvejer
1946-73	Søren Jacobsen Nielsen	Selvejer
1973-2002		Gunnar Kjeldstrup

Holme Østergård

Holme matr. nr. 7

Vustholmevej 205

Fæstebonden i Holme Østergård i Vust, Christen Jensen, kan gennem skattemandtal følges fra 1611 og frem. I 1631 står der indført i Hannæs birks ting, at flere mænd står frem på tinget og vidner følgende om Christen Jensen og et andre gårdmænd i Vust, som sikkert skal ses i lyset af de kejserlige troppers hærgen på egnen under Kejserkrigen 1627-29:

De voed med oprakte fingre og ed, at det er dem fuldt vitterligt i Guds sandhed, at forne Christen Jensen i Hollum, Christen Lauridsen i Vust og Christen Pedersen ibm, de er så arme og forarmede, at de ikke kan formå at udgive madskat til Kongl. Majest. nu i dette år.

Nogle få år efter er han afløst af Christen Christensen, som rimeligvis var hans søn. I matriklen fra 1664 bor han her endnu og angives at være selvejer under Ålborghus, men selvejerdelen udgjorde i landgilde kun 1 pund smør og en "gæsteri" afgift, mens landgilden til slottet beløb sig til 2 pund smør årligt.

Christen Christensen døde omkring 1672 og efterfulgtes af sønnen Oluf, som mest kaldes Oluf Christensen, men undertiden også Oluf Jensen – sandsynligvis efter farfaderen.. Han var gift første gang med Anne Christensdatter Kold fra Holme Vestergård og anden gang med Maren Pedersdatter.

Første i 1700-tallet solgte kronen sit ryttergods i Nordjylland og Holme Østergård blev i 1716 solgt til Frants Benzon til Ågård.

Aagaard som ejede Holme Østergård i 1700-tallet.

Oluf Christensen døde omkring 1730 og enken Maren Pedersdatter giftede sig herefter med Ole Andersen, der stammede fra Hillerslev i Thy. Efter hans død i 1754 bliver Holme Østergård fæstet af Niels Jensen, som samtidig ægter "pigen i huset" Anne Pedersdatter. Niels Jensen var sandsynligvis søn af Jens Poulsen Holm i Thorup Holme matr. nr. 4 og i 1771 lod han sit ottende barn døbe Jacob Knudsen Nielsen, tydeligvis opkaldt efter hans formodede svoger Jacob Knudsen i Skjelsgård i V. Thorup Holme, der var død i 1760.

Holme Østergård o. 1910.

Denne Jacob Knudsen Nielsen overtog i 1801 fæstet på Holme Østergård og to år efter købte han gården til selveje. I 1848 blev han efterfulgt af sin søn Peder Jacobsen og senere af sin sønnesøn Karl Pedersen.

Op gennem 1900-tallet har gården skiftet ejer en del gange og for o. 20 år siden blev jorden solgt fra og den blev nedlagt som selvstændigt landbrug.

Periode	Bruger	Ejer
1611-33	Christen Jensen	
1636-72	Christen Christensen	Selvejer under Ålborghus
1672-1716	Oluf Christensen Jensen	Kongl. Maj.
1716-o.1730	Oluf Christensen Jensen	Ågård
-1754	Ole Andersen	Ågård
1754-92	Niels Jensen	Ågård
1792-1801	Anna Pedersdatter	Ågård
1801-03	Jacob Knudsen Nielsen	Ågård
1803-38	Jacob Knudsen Nielsen	Selvejer
1838-48	Karen Knudsdatter	Selvejer
1848-94	Peder Jacobsen	Selvejer
1894-1927	Karl Pedersen	Selvejer
1927-50	Age Christensen	Selvejer
1950-74	Jens Abildgaard	Selvejer
1974-o.80	Anton Abildgaard	Selvejer
o. 1980-82	Chr. Bach	Selvejer
o.1982-		Kjeld Abildgaard og Niels E. Holm

Holme Mølle

Holme Matr. nr. 10

Holme Mølle havde en levetid på omkring 250 år. I Hannæs Birks tingbog fra 1672 nævnes, at Jørgen Christensen i Vust ejer møllehus i Vust samt et hus vest for Vust, som før hørte til en mølle, som er *flyttet til Norden for Holme*.

Sidstnævnte må være Holme Mølle, som dog ikke kan identificeres i matriklen fra 1688. Fra midt i 1700-tallet var møllen ejet af Jens Nielsen Møller og siden blev den overtaget af sønnen Niels Jensen Møller. Foruden møllen drev de også et mindre landbrug. Det lille husmandssted ligger endnu placeret lidt nord for selve møllen, som dog for længst er forsvundet.

Op gennem 1800-tallet skiftede møllen og husmandsstedet ejer adskillige gange. Den sidste møller var Christen Thomsen, der flyttede i 1918 og derefter blev møllen taget ned og kun møllebanken minder i dag om, hvor møllen engang lå.

Holme Mølle o. 1910 med mølleren Chr. Vestergård og hans familie.

Periode	Bruger	Ejer
o.1740-80	Jens Nielsen Møller	Selvejer
o. 1780-90	Niels Jensen Møller	Selvejer
-1799	Jens Christensen	Selvejer
1799-1826	Christen Christensen	Selvejer
1826-56	Søren Christensen Løgsted	Selvejer
1856-1861	Jens Sørensen	Selvejer
1861-63	Karen C. Vesgaard	Selvejer
1863-88	Jens Lynge Poulsen	Selvejer
1888-90	Kristen Pedersen	Selvejer
1890-91	Christen Jensen	Selvejer
1891-93	Christen Tølbøl Jespersen	Selvejer
1893-1913	Christen Vestergård	Selvejer
1913-14	Georg Schou	Selvejer
1914-15	A. C. Gröne	Selvejer
1915-18	Christen Thomsen	Selvejer

Noter og henvisninger

til Gårde og huse i Vust sogn

Gårdhistorierne er lavet efter den af Svend Åkjær angivne metode i artiklen ”Dansk landsbyhistorie 1600-1844” (Fortid og Nutid IV, 1923). De vigtigste utrykte kilder har været følgende: (RA = Rigsarkivet i København og LA = Landsarkivet i Viborg)

1562 og 1604-64 Jordebøger for kronens gårde (RA)

1610-64 Skattemandtal i Ålborghus lens regnskaber (RA)

1631-85 Hannæs birks tingbog (LA)

1658 Vust sogns grandebrev i Hannæs birks tingbog 5-3-1681 (LA)

1600-tallet Viborg Landstings Skødebøger (LA)

1688-1732 Ø. og V. Hanherredernes justitsprotokol (LA)

1664, 1683-88 og 1844 Matrikler (LA)

1672, 1682, 1692, 1700 og 1710 Skattemandtal (RA)

1724 Lægdsrulle (RA)

1733- Skøde og panteprotokoller for Hanherred (LA)

1747 Hartkornliste for Vust by i Aalborg Bispearkiv (C1-127) (LA)

1700-tallet De lokale godssers skifte og fæsteprotokoller (LA)

1700-tallet Jordebøger og hartkornslister i Lundbæks godsarkiv

1600 og 1700-tallet Kronens Skøder

1756-1890 Kirkebog for Vust sogn

1787, 1801, 1834, 1840, 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1890, 1916 og 1921 Folketællinger (LA)

1790 Hartkornsekstrakt (LA)

o. 1780-1950 Realregistre for Vust (LA)

Følgende trykte kilder er benyttet:

1483 Tingsvidne angående Ågård gods i V. Hanherred (Fortegnelser over Danmarks breve fra Middelalderen, 2. Rk. Bind 2 side 293-92)

o. 1500 og 1550 Jordebøger for Ågård (Eline Gøjes jordebog)

1568 Præsteindberetninger for Vendelbo stift (udgivet af C. Rise Hansen)

Danske slotte og herregårde (1967)

Danske gaarde (I-III 1910-15)

Danske gårde i tekst og billeder (1991)

Danske Landmænd og deres indsats (1946)

Richardt og Secker: Prospekter af danske herregaarde (ny udg. 1976)

Danmarks Adelsaarbøger

Det følgende indeholder henvisninger til kilder, som ikke direkte fremgår af ovenstående liste (anvendte forkortelser: Hannæs birks tingbog = HBT, Ø. og V. Hanherredernes justitsprotokol = ØVH, Historisk Årbog for Thisted Amt og Historisk Årbog for Thy, Mors og V. Hanherred = HÅT og Viborg Landstings Skødebog = VLS):

Side 5-7 Knapmagerens gård

Se fæsteprotokol og skifteprotokol i Lundbæks godsarkiv.

Side 8-9 Ellersbøl matr. nr. 4

Se slægtsbogen ”Slægten fra Mølbæk i Vust Sogn” (1987)

Side 10-11 Ellersbølgård

Se fæsteprotokol og skifteprotokol i Lundbæks godsarkiv.

Side 12-14 Mølbæk

Se HBT 5-5-1655 side 33b-35a og slægtsbogen ”Slægten fra Mølbæk i Vust Sogn” (1987). Vedr. Skandinavisk Natur se: <http://www.skandinavisknatur.com/dk-om-sn.html>

Side 15-17 Sekkelund

Se HBT 1-12-1655 side 108a-, 14-2-1663 side 22a+b og 9-11-1667 side 107b-. Fjerritslev Avis 2-12-1977.

Side 18-19 Svanborg

Se fæsteprotokol og skifteprotokol i Lundbæks godsarkiv. Se Ludvig Bøgeskov: Tre Gennembrudsmænd (1905)

Side 20-24 Bliksted

Vedr. Ane Bolette Justdatter: Se HÅT 1932 side 248. Vedr. Karen Kragh: Se HBT 1632 s. 56a. Vedr. Bendix Hartvigsen: Se HÅT 1936 s. 250-251. Skøde på Bliksted: Se ØVH 22-8-1716.

Side 25-26 Skrandelborg og Røkind
 Tingbogsindførsel fra 1705: ØVH 1705 s. 338a+b.
 Side 41-42 Nordentoft
 Se fæsteprotokol og skifteprotokol i Lundbæks godsarkiv.
 Side 43-44 Matr. nr. 7
 Se HBT 3-3-1632 s. 24b og 1638 s. 42b-44a.
 Side 45-52 Jomfrugården
 Vedr. Niels Lauridsen: Se HÅT s. 252-253. Vedr. Idde og Ingeborg Daa: Se ØVH 19-6-1699 s. 302a+b og Personalhistorisk Tidsskrift 1907 s. 268-282.
 Side 53-55 Nørgård
 Vedr. Niels Laursen: Se HÅT s. 254-255. Vedr. fæstebrev mv. : Se HBT 24-2-1665 s. 15a-16b. Vedr. skifte efter Christen Pedersen Wust: Se Amtsskifter Aalborghus 1756-75 (BOD 392) s. 1-.
 Side 56-57 Gerts gård
 Tingbogsuddraget er fra HBT 1655 s. 113b
 Side 58-59 Bakkely
 Oplysningerne stammer hovedsageligt fra Niels Svaneborgs optegnelser.
 Side 60-61 Mellegård
 Skiftet efter Niels Christensen Kold: Skifteprotokol Kokkedal (G54-2) s. 260b-263a
 Side 66-69 Matr. nr. 13
 Beretningen om Thorhaugeslægten i gården stammer fra en slægtsbog om slægten.
 Side 71-72 Matr. nr. 14
 Valdemar Skram: HBT 1662 s. 23a. Jochum von Deberen: VLS 6-7-1663.
 Side 73 Matr. nr. 23
 Selvejet i 1600-tallet: HÅT 1936 s. 255 og HBT 1631 s. 56.
 Side 74-75 Matr. nr. 15
 Beretningen om Gravers Andersen: HÅT 1991 s. 44-45 og G. Krogh Jensens optegnelser om skudehandel (Byhistorisk arkiv i Thisted). Vedr. Niels Thomsen: HBT 1675 s. 90a-95a. Jens Graversens arv og køb af gården i 1705: ØVH 1705 s. 338a-345b.
 Side 76-80 Fjordgården
 Gavebrevet af 1587 nævnes i "Kronens Skøder" fra 1726 og beretningen om Erik Bilde findes i Danske slotte og herregårde bind 8 side 242.
 Side 82-87 (Gl.) Østergård
 Se HBT 6-8-1636 s. 70a+b
 Side 88-90 Nørhave
 Se Danmarks Breve fra Middelalderen 2. rk 3. bind s. 164-165.
 Side 91-95 Sønderhaven
 Vedr. salg af gården i 1654: HBT 1669 s. 33a-35a. Vedr. Søren Isaksen: HBT 1655 s. 112a. Vedr. Poul Christensen og skudehandel: HBT 1675 s. 43b-47b & 90a-95a. Vedr. Jens Haven: Se R. Robert Hansen "Eskimoernes Labrador (1978)
 Side 99 Vust Holme
 Se HBT 1636 s. 32a
 Side 100-102 Holme Vestergård
 Vedr. Niels Christensen Kold: Se ØVH 1699 s. 231a-232a, 26-12-1717 & 14-4-1718. Fæste og skifteprotokoller for Kølbygård og Vesløsgård.
 Side 103-105 Holme matr. nr. 2
 HBT 8-11-1645 s. 93a.
 Side 105-106 Holme matr. nr. 3
 Oplysningerne om Christen Pedersen, der udvandrede til USA, stammer fra hans efterkommer Lloyd R. Pierson i Utah i USA.
 Side 107-108 Holme matr. nr. 4
 Se HBT 1636 s. 32a+b
 Side 111-112 Holme matr. nr. 6
 Vedr. Niels Poulsen: Se HBT 1669 s. 78b-79a
 Side 113-114 Holme Østergård
 Se HBT 12-2-1631 s. 32b-33a
 Side 115 Holme Mølle
 Se HBT 1678 s. 10a-

Indholdsfortegnelse

side	3	Vust sogn
	4	Ellidsbøl
	5	Knapmagerens gård
	8	Ellersbøl matr . nr. 4
	10	Ellersbølgård
	12	Mølbæk
	15	Sekkelund
	18	Svanborg
	20	Bliksted
	26	Skrandelborg og Røkind
	28	Sylt huse
	28	Matr. nr. 26
	29	Matr. nr. 37
	30	Mat. nr. 27
	32	Matr. nr. 28
	33	Horsbjerg
	34	Vust by
	35	Kirkensgård
	39	Matr. nr. 6
	41	Nordentoft
	43	Matr. nr. 7
	45	Jomfrugården
	53	Nørgård
	56	Gerts gård
	58	Bakkely
	60	Mellegård
	62	Gisholm
	66	Matr. nr. 13
	70	Matr. nr. 24
	71	Matr. nr. 14
	73	Matr. nr. 23
	74	Matr. nr. 15
	76	Fjordgården
	81	(Ny) Østergård
	83	(Gl.) Østergård
	88	Nørhave
	91	Sønderhaven
	96	Brødløse
	97	Rimmegård
	99	Vust Holme
	100	Holme Vestergård
	103	Holme matr. nr. 2
	105	Holme matr. nr. 3
	107	Holme matr. nr. 4
	109	Holme matr. nr. 5
	111	Holme matr. nr. 6
	113	Holme Østergård
	115	Holme Mølle
	116	Noter og henvisninger